

HUDD20056

Közép-Dráva
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

Natura 2000 fenntartási terve

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

2021

Közreműködő szakértők

Ambrus András

Csór Sándor

Dévényi Borbála

Fenyősi László

Király Gergely

Márkus András

Mille János

Óvári Miklós

Rozner György

Sallai Zoltán

Scherer Zoltán

Tartalomjegyzék

1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.5. Érintett települések	7
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	7
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	8
2. Veszélyeztető tényezők	12
3. Kezelési feladatok meghatározása	20
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	20
3.2. Kezelési javaslatok	22
3.2.1. Élőhelyek kezelése	22
KE1 - Csak természetvédelmi kezelést igénylő természetszerű erdők	27
KE2 - Kezelt, féltermészetes erdők.....	30
KE3 - Idegenhonos és jellegtelen ültetvények	36
KE4 - Természetszerű gyepek.....	40
KE5 - Degradált gyepek.....	44
KE6 - Vizes élőhelyek.....	46
KE7 - Zátonyok, szigetek, pionír növényzettel borított parti zónák és leszakadó magaspartok	48
KE8 - Dráva és mellékágai.....	51
KE9 - Holtágak és tavak.....	55
KE10 - Szántók	58
KE11 - Fás legelők.....	61
KE12 - Babócsai Basa-kert	64
KE13 - Egyéb területek	66
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	68
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	68
3.2.4. Kutatás, monitorozás	68
3.2.5. Mellékletek.....	69
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	95
3.3.1. Agrártámogatások	95
3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer.....	95
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer	97
3.3.2. Pályázatok	98
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	100

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	100
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	101
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	102
4. Natura 2000 fenntartási tervet jóváhagyó nyilatkozat.....	105

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Közép-Dráva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)

1.2. Azonosító kód

HUDD20056

1.3. Kiterjedés

6274.93 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2019. évi változatát vettük alapul.

Közösségi jelentőségű jelölő élőhelyek

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése
91E0*	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (Ulmenion minoris)
3130	Oligo-mezotróf állóvizek Littorelletea uniflorae és/vagy Isoeto-Nanojuncetea vegetációval
3150	Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel
3260	Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások Ranunculion fluitantis és Callitricho-Batrachion növényzettel
3270	Iszapos partú folyók részben Chenopodion rubri, és részben Bidention növényzettel
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
6440	Cnidion dubii folyóvölgyeinek mocsárrétjei

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

Jelölő élőhelynek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (Erythronio-Carpinion)
6510	Sík és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)

Közösségi jelentőségű fajok:

balin (*Aspius aspius*)
vágó csík (*Cobitis taenia*)
botos kölonte (*Cottus gobio*)
ingolafajok (*Eudontomyzon spp.*)
halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)
széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*)
selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*)
díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)
vidra (*Lutra lutra*)
vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
réti csík (*Misgurnus fossilis*)
garda (*Pelecus cultratus*)
szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
leánykancér (*Rutilus pigus*)
törpecsík (*Sabanejewia aurata*)
tomba folyamkagyló (*Unio crassus*)
német bucó (*Zingel streber*)
magyar bucó (*Zingel zingel*)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok:

nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)
skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)
nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*)
vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
eurázsiai hód (*Castor fiber*)

1.5. Érintett települések

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége (%)
		(ha)	(%)	
Babócsa	Somogy	1339,61	21,29	42,47
Barcs	Somogy	2168,37	34,47	17,65
Bélavár	Somogy	574,18	9,13	25,22
Bolhó	Somogy	668,89	10,63	27,32
Drávagárdony	Somogy	24,63	0,39	3,93
Drávatamási	Somogy	123,32	1,96	14,60
Heresznye	Somogy	137,15	2,18	13,87
Komlósd	Somogy	178,28	2,83	23,91
Péterhida	Somogy	362,58	5,76	31,24
Vízvár	Somogy	714,10	11,35	22,17
Összesen:		6291,13	100,00	

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
Nemzeti Park	-	Duna-Dráva Nemzeti Park	6014 ha	95,84%	7/1996. (IV. 17.) KTM rendelet a Duna-Dráva Nemzeti Park létesítéséről
Országos jelentőségű védett természeti terület	-	Babócsai Basakert TT	12,6 ha	0,2%	6/1977. OTvH hat. 34/2007. (X. 18.) KvVM rendelet
Különleges madárvédelmi terület	HUDD10002	Nyugat-Dráva	6087,62ha	97,01%	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

MAB Bioszféra rezervátum	BR	Mura-Dráva- Duna Bioszféra Rezervátum	6274.93 ha	100%	UNESCO 2012
<i>ex lege</i> láp	-	Nagybók 018/16 hrsz	41 ha	0,65%	A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény Vidékfejlesztési Értesítő 2012. évi I. száma
ökológiai hálózat magterület övezete	MT	-	6274.93 ha	100%	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

1.7. Tervezési és egyéb előírások

Természetvédelmi kezelési tervek

34/2007. (X. 18.) KvVM rendelet a Babócsai Basa-kert természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról és természetvédelmi kezeléséről

Területrendezési eszközök

2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 15/2004. (XII. 27.) számú rendelete Somogy megye területrendezési tervéről. 15/2004. (XII. 27.) ök. rend. Elfogadás dátuma: 2004.12.27.

Babócsa Község Önkormányzata Képviselőtestületének 6/2003 (IX.12.) rendelete Babócsa község szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról

Babócsa Község Önkormányzata Képviselőtestületének 8/2010. (VI. 1.) rendelete Babócsa község szabályozási tervének és helyi építési szabályzatának módosításáról

Babócsa Község Önkormányzata Képviselőtestületének 16/2012. (IX. 14.) rendelete Babócsa község szabályozási tervének és helyi építési szabályzatának módosításáról

Barcs Város Önkormányzata Képviselőtestületének 15/2002. (IX. 27.) rendelete Barcs város szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról - egységes szerkezetben

Bélavár Község Önkormányzata Képviselőtestületének 2/2009 (I.28.)rendelete Bélavár község szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról

Bolhó Község Önkormányzata Képviselőtestületének 6/2006. (VI. 28.) rendelete Bolhó község helyi építési szabályzatáról

Drávagárdony Község Önkormányzata Képviselőtestületének 5/2000. (VI.05.) rendelete Drávagárdony község szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról

Drávatamási Község Önkormányzata Képviselőtestületének 4/2000. (VI.05.) rendelete Drávatamási község szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról

Heresznye Község Önkormányzata Képviselőtestületének 9/2005 (X. 12.) rendelete Heresznye község helyi építési szabályzatáról

Komlósd Község Önkormányzata Képviselőtestületének 9/2003 (XI. 21.) rendelete Komlósd község szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról

Péterhida Község Önkormányzata Képviselőtestületének 9/2003 (XI. 20.) rendelete Péterhida község szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról

Somogyudvarhely Község Önkormányzata Képviselőtestületének 10/2011. (IX. 28.) rendelete Somogyudvarhely község helyi építési szabályzatról
Somogyudvarhely Község Önkormányzata Képviselőtestületének 7/2004 (IX.09.) rendelete Somogyudvarhely község szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról

Tótújfalu Község Önkormányzata Képviselőtestületének 7/2003 (VI. 30.) rendelete Tótújfalu község szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról

Vízvár Község Önkormányzata Képviselőtestületének 11/2005. (X. 12.) rendelete Vízvár község helyi építési szabályzatról

Erdőtervek

A Natura 2000 terület a Barcsi és a Nagyatádi körzeti erdőtervvel érintett:

Barcsi körzeti erdőterv határozat: SO-04G/ERD/78-5/2018.

Nagyatádi körzeti erdőterv határozat: SO-04/ERD/770-6/2020

Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

A Közép-Dráva kjtt területe vadgazdálkodási beosztása szerint a Dél-dunántúli Vadgazdálkodási Táj (4) Belső-Somogyi vadgazdálkodási tájegységéhez (405) tartozik.

A tájegységi vadgazdálkodási tervet a Dél-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 10/2018. (VII.3.) AM rendelet tartalmazza. A terv utolsó módosításának dátuma az Országos Vadgazdálkodási Adattár szerint 2018.09.10.

A 2017. 03. 01.-től 2037. 02. 28.-ig tartó üzemtervi ciklusban a Közép-Dráva kjtt területét érintő vadgazdálkodási egységek kódszámai és a vadászatra jogosultak a következők:

Vadgazdálkodási egység kódszáma	Vadászatra jogosult neve	Címe
14-356060-405	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	7625 Pécs, Tettye tér 9.
14-355950-405	Dráva-Völgye Vadásztársaság	7584, Babócsa, Várdomb u. 5-7.
14-356260-405	Darány és Térsége Vt.	7570 Barcs, Dr. Piszár A. u. 8.
14-356110-2-4-4	Somogyi Erdészeti és Faipari Zrt. Barcs	7400 Kaposvár, Bajcsy-Zs. u. 21.
14-355960-405	Dráva 2017 Vadásztársaság	7585 Háromfa, Horgásztó 1.
14-355450-405	BHV Mezőgazdasági Kft.	7588 Vízvár, Szent Imre u. 7.
14-356250-405	Rigóci Baráti Vadásztársaság	7570 Barcs, Gárdonyi G. u. 10.

Halgazdálkodási tervek

A vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján halgazdálkodási vízterület az a vízfolyás vagy állóvíz, amely jellegének megváltoztatása nélkül időszakosan vagy állandóan alkalmas a hal életfeltételeinek biztosítására, ide nem értve a haltermelési létesítményt. Az ilyen vízterületeken, jogszerű horgászati tevékenységet állami horgászjegy és a hozzátartozó fogási napló birtokában végezhet a horgász, kivéve ha más jogszabály (pl. Tvt.) alapján az adott vízterületen a horgászat nem megengedett tevékenység.

A halgazdálkodásra jogosult köteles 5 évre szóló halgazdálkodási tervet készíteni minden olyan nyilvántartott halgazdálkodási vízterületre, amelyre nézve területi jegyet ad ki, vagy amelyen horgászati célú haltermelést végez. A halgazdálkodási tervet a halgazdálkodási hatóság hagyja jóvá.

A Közép-Dráva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen az alábbi halászati/horgászati vízterületek találhatóak (a területértékek esetenként tartalmazzák a vízterületekkel szerves egységet alkotó, de horgászati szempontból nem hasznosítható nádasokat is):

Halgazdálkodási vízterület	Érintett területek (hrszt)	Teljes terület (Vízterület) kiterjedése (ha)	Vízterékód
Dráva folyó Somogy megyei szakasza	Bélavár 09, 015, 025; Vízvár 0177, 0201, 0203; Heresznye 057; Bolhó 04, 082, 094/2, 097, 099; Babócsa 098a, 0109; Barcs 02, 0631, 0634, 0643, 0671, 0695/1, 0697, 0702; Drávatamási 0139/2; Drávagárdony 012	662,6	14-012-1-1
Bélavári I. ütem bányatavak	Bélavár 016	21,8 (10,3)	14-0130-1-4
Bélavár 1. bányató	Bélavár 011/1, 014	41,3 (16,7)	14-0129-1-2
Bélavár 2. bányató	Bélavár 022	6,6 (1,5)	14-0127-1-4
Bélavár 3. bányató	Bélavár 022, 028/1, 029	6,6 (0,4)	14-0126-1-4
Bélavár 4. bányatócsoport	Bélavár 28/1	17,2 (3,0)	14-0125-1-4
Bélavári 5. bányatócsoport	Bélavár 24/1	3,9 (2,4)	14-0122-1-4
Bélavári 6. bányató	Bélavár 018/3	23,7 (0,9)	14-0123-1-4
Bélavári Dráva holtág	Bélavár 09, 014, 015	7,4	14-0124-1-4
Babócsai Rinya-patak	Babócsa 0121, 0137,	33,2	14-0001-1-1
Bolhó tőzegbánya tó	Bolhó 052/1f	8,8	14-007-1-1
Nagybók holtág	Barcs 0452b-c	43,8 (23,2)	14-021-1-1
Péterhidai Ó-Dráva folyó	Barcs 01169, 0626, 0628	85,4	14-0023-1-1
Kis-Bók holtág	Barcs 010a-b, 011b	17,3	14-0038-1-4

Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési területre a Víz Keretirányelv Hazai Megvalósítása körében, a Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv 3-2 Rinya-mente (kiadja: Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április) terve vonatkozik.

A felülvizsgálat éve: 2021.

A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek elérhetők a vízügyi honlapon:

<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

2. Veszélyeztető tényezők

Jelenleg ható belső eredetű veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából %	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
A20	Műtrágya kijuttatása mezőgazdasági területre	M	5	Az intenzív művelésű szántókra kijuttatott műtrágya a környező víztestek szervesanyagterhelésének növekedését okozhatja. Érintett lőhelyek és fajok: 3130 Törpekákás iszapnövényzet 3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja 3260 Hínaras patakok tompá folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>)
A21	Növényvédő szerek használata a mezőgazdaságban	M	5	Biocid termékek, kemikáliák, rovarölő szerek mezőgazdasági használata a mezőgazdasági területekkel szomszédos természetes élőhelyek, felszíni és talajvizek szennyezésével károsíthatják elsősorban a vízi életközösségeket, a szárazföldi gerinctelen faunaelemeket, valamint a táplálékhálóztába kerülve fogyasztóikat is (pl. védett denevér és madárfajokat). A vegyszerek természeti környezetbe jutása elősegíti annak degradációját, az inváziós fajok térnyerését, érzékeny fajok eltűnését. Érintett élőhelyek és fajok: 3130 Törpekákás iszapnövényzet 3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja 3260 Hínaras patakok tompá folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>) vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)
B07	Lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmelékét is	H	40	A holtfa eltávolítása a területről a természetes ökológiai folyamatokat károsan befolyásolja, sok értékes faj életterét megszünteti, köztük közösségi jelentőségű denevér és madárfajokét, valamint a holtfában fejlődő jelölő bogárfajokét is. Érintett élőhelyek és fajok: 91E0 Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők 91F0 Keményfás ligeterdők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő szempontjából %	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
				91L0 Illír gyertyános-tölgyesek kerekvállú állasbogár (<i>Rhysodes sulcatus</i>) skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>) nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)
B08	Idős fák eltávolítása (kivéve a lábonálló vagy fekvő holt fát)	H	40	Az idős fák eltávolítása a területről a természetes ökológiai folyamatokat károsan befolyásolja, közvetve csökkenti a holt faanyag jelenlétét az erdőben, sok értékes faj életterét megszünteti, köztük a fában fejlődő jelölő bogárfajokét is. Mivel az odúképződés is jellemzőbb az idős egyedekre, az odúlakó fajok (köztük közösségi jelentőségű denevér és madárfajok) számára ideális habitatot tönkreteszi. Érintett élőhelyek és fajok: 91E0 Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők 91F0 Keményfás ligeterdők 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek kerekvállú állasbogár (<i>Rhysodes sulcatus</i>) skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>) nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)
B09	Tarvágás	H	40	A tarvágással letermelt területek néhány hét alatt veszítik el szinte teljes fás vegetációjukat. Az élőhely ennyire hirtelen történő teljes átalakulása, a mikroklimatikus viszonyok évekre történő megváltozása az érzékeny fajok megritkulását, esetenként teljes eltűnését eredményezhetik. Különösen nagy károkat tud okozni az élővilágban ha a termelés nagyobb összefüggő területen történik, melynek szomszédságában nem található hasonló, megfelelő méretű habitat, ahová az élőhelyük megszűnésekor az állatok áthúzódhatnak, illetve ahonnan a későbbiekben a letermelt terület fajkészlete repatriálódhatna. Érintett élőhelyek és fajok: 91E0 Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők 91F0 Keményfás ligeterdők 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek díszes tarkalepke (<i>Hypodryas maturna</i>)
B15	Előregedett erdők csökkentését célzó erdőkezelés	H	40	Az idős állományok eltávolítása a területről a természetes ökológiai folyamatokat károsan befolyásolja, csökkenti a holt faanyag jelenlétét a

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából %	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
				területen, sok értékes faj életterét megszünteti, köztük a fában fejlődő jelölő bogárfajokét is és az odúlakó fajokét. A korszerkezet és az erdőállományok homogenizálódása az élőhelydiverzitás és az erdei közösségek stabilitásának csökkenéséhez vezet. Érintett élőhelyek és fajok: 91E0 Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők 91F0 Keményfás ligeterdők 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek kerekvállú állasbogár (<i>Rhysodes sulcatus</i>) skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>) gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>) nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)
B20	Növényvédő szerek erdészeti használata	M	40	Érintett élőhelyek és fajok: kerekvállú állasbogár (<i>Rhysodes sulcatus</i>) skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>) nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>) díszes tarkalepke (<i>Hypodryas maturna</i>) vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)
F07	Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek	L	5	Az illegális vagy a vonatkozó szabályokat figyelmen kívül hagyó horgászati tevékenység, a parti növényzet károsítása, a szemetelés, a túlzott etetés és a védett fajok állományainak (nem feltétlenül szándékos) károsítása révén okozhat természeti károkat. A vizitúrázókat a zátonyok, parti fészkelőterületek zavarásával, illegális táborhelyek létesítésével okozhatnak kárt. Érintett élőhelyek és fajok: 3130 Törpekákás iszapnövényzet 3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja balin (<i>Aspius aspius</i>) halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>) széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>) selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>) garda (<i>Pelecus cultratus</i>) szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>) leánykancér (<i>Rutilus pigus</i>) német bucó (<i>Zingel streber</i>) magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>)
G08	Hal- és vadállomány	H	100	A túltartott vadállomány nehezíti az erdők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő szempontjából %	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
	kezelése			természetes felújulását. Az érzékeny gyepterületeken a vadak taposással, túrással károsítják a védett fajokat és élőhelyeket, elősegítik az özönnövények terjedését. Érintett élőhelyek és fajok: 3130 Törpekákás iszapnövényzet 3270 Ártéri ruderalis magaskórós folyómedernövényzet 6430 Üde, tápanyaggazdag magaskórósok 6440 Ártéri mocsárrétek 6510 Sík és dombvidéki kaszálórétek 91E0 Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők 91F0 Keményfás ligeterdők 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok	H	100	Az idegenhonos inváziós fajok a környező területekről könnyen bejuthatnak a védett területekre, térhódításuk megakadályozása folyamatos kezelési munkákat igényel. Az őshonos fajok kiszorításával, illetve élőhelyük degradálásával valamennyi közösségi jelentőségű faj és élőhely számára potenciális veszélyt jelentenek. Az Unió számára veszélyt jelentő fajok közül a selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) és a mirigyes bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) jelent meg a területen.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	H	100	Az idegenhonos inváziós fajok a környező területekről könnyen bejuthatnak a védett területekre, térhódításuk megakadályozása folyamatos kezelési munkákat igényel. Az őshonos fajok kiszorításával, illetve élőhelyük degradálásával valamennyi közösségi jelentőségű faj és élőhely számára potenciális veszélyt jelentenek. A területen többek között az aranyvessző (<i>Solidago sp.</i>), a kései meggy (<i>Prunus serotina</i>), a zöld juhar (<i>Acer negundo</i>) és az akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) terjed, de a vízi gerinctelen- és a halfauna is több inváziós elemmel terhelt. Az ökológiai problémákon túl jelentős gazdasági károkat is okozhatnak az inváziós kártevők, pl. a tölgy csipkésposloska (<i>Corythucha arcuata</i>).
K05	Víztestek fizikai változása	M	5	A folyószabályozás, a korábban rendszeres kavicsbányászat és az ezek következtében

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából %	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
				<p>jelentkező mederberágódás, valamint jelentős vízszint- és talajvízszintcsökkenés következtében ritkábbak lettek az elárasztások, a vizes élőhelyek kisebb helyekre szorultak vissza, szárazodik (és ezzel párhuzamosan sokszor gyomosodik) a terület, a holtágak, mellékágak vízutánpótlása kevesebb, átöblítése egyre ritkább.</p> <p>Érintett élőhelyek és fajok</p> <p>3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja</p> <p>3260 Gyors áramlású vízfolyások hínárnövényzete</p> <p>tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>)</p> <p>ingola fajok (<i>Eudontomyzon spp.</i>)</p> <p>leánykancér (<i>Rutilus pigus</i>)</p> <p>balin (<i>Aspius aspius</i>)</p> <p>szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)</p> <p>réticsík (<i>Misgurnus fossilis</i>)</p> <p>vágócsík (<i>Cobitis taenia</i>)</p> <p>törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>)</p> <p>botos kölönte (<i>Cottus gobio</i>)</p> <p>széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>)</p> <p>selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>)</p> <p>magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>)</p> <p>német bucó (<i>Zingel streber</i>)</p> <p>halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>)</p>
L01	Természetes abiotikus folyamatok (pl. erózió, feliszapolódás, kiszáradás, elsüllyedés, szikesedés)	M	10	<p>A medermélyülés, a mellékágak elzáródása, holtágak feltöltődése részben mesterséges mederalakítási és szabályozási tevékenységeknek köszönhető, részben természetes folyamat.</p> <p>A még meglévő, értékes élővilággal rendelkező mellékágak és holtágak megőrzése azért fontos feladat, mivel a szabályozások következtében a folyók természetes dinamikája jórészt megszűnt, új mellékágak keletkezése nem valószínű.</p> <p>Érintett élőhelyek és fajok</p> <p>3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja</p> <p>ingola fajok (<i>Eudontomyzon spp.</i>)</p> <p>leánykancér (<i>Rutilus pigus</i>)</p> <p>balin (<i>Aspius aspius</i>)</p> <p>réticsík (<i>Misgurnus fossilis</i>)</p> <p>vágócsík (<i>Cobitis taenia</i>)</p>
N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás	M	100	<p>A hosszú aszályos időszakok gyakoribbá válása, a tartósan alacsony vízszint és a talajvízszint csökkenése a vizes élőhelyek szárazodását, jellegük megváltozását, gyomosodását okozzák.</p>

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő szempontjából %	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
	következtében			Érintett élőhelyek és fajok 3130 Törpekákás iszapnövényzet 3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja 3270 Ártéri ruderalis magaskórós folyómedernövényzet 6430 6440 Ártéri mocsárrétek 91E0 Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők 91F0 Keményfás ligeterdők ingola fajok (<i>Eudontomyzon spp.</i>) leánykoncér (<i>Rutilus pigus</i>) balin (<i>Aspius aspius</i>) réticsík (<i>Misgurnus fossilis</i>) vágócsík (<i>Cobitis taenia</i>) vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)

Jelenleg ható, a területen kívülről érkező veszélyeztető hatások:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Érintett terület nagysága %	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
A20	Műtrágya kijuttatása mezőgazdasági területre	M	5	Az intenzív művelésű szántókra kijuttatott műtrágya a környező víztestek szervesanyagterhelésének növekedését okozhatja. Érintett élőhelyek és fajok: 3130 Törpekákás iszapnövényzet 3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja 3260 Hínaras patakok tompá folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>)
A21	Növényvédő szerek használata a mezőgazdaságban	M	5	Biocid termékek, kemikáliák, rovarölő szerek mezőgazdasági használata a mezőgazdasági területekkel szomszédos természetes élőhelyek, felszíni és talajvizek szennyezésével károsíthatják elsősorban a vízi életközösségeket, a szárazföldi gerinctelen faunaelemeket, valamint a táplálékhálóztába kerülve fogyasztóikat is (pl. védett denevér és madárfajokat). A vegyszerek természeti környezetbe jutása elősegíti annak degradációját, az inváziós fajok térnyerését, érzékeny fajok eltűnését.

				<p>Érintett élőhelyek és fajok:</p> <p>3130 Törpekákás iszapnövényzet</p> <p>3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja</p> <p>3260 Hínaras patakok</p> <p>tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>)</p> <p>vérfü hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>)</p> <p>nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>)</p> <p>vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)</p>
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok	H	100	<p>Az idegenhonos inváziós fajok a környező területekről könnyen bejuthatnak a tervezési területre, térhódításuk megakadályozása folyamatos kezelési munkákat igényel.</p> <p>Az őshonos fajok kiszorításával, illetve élőhelyük degradálásával valamennyi közösségi jelentőségű faj és élőhely számára veszélyt jelentenek. Az Unió számára veszélyt jelentő fajok közül a selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) és a mirigyes bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) jelent meg a területen.</p>
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	H	100	<p>Az idegenhonos inváziós fajok a környező területekről könnyen bejuthatnak a védett területekre, térhódításuk megakadályozása folyamatos kezelési munkákat igényel.</p> <p>Az őshonos fajok kiszorításával, illetve élőhelyük degradálásával valamennyi közösségi jelentőségű faj és élőhely számára veszélyt jelentenek. A területen többek között az aranyvessző (<i>Solidago sp.</i>), a kései meggy (<i>Prunus serotina</i>), a zöld juhar (<i>Acer negundo</i>) és az akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) terjed, de a vízi gerinctelen- és a halfauna is több inváziós elemmel terhelt. Az ökológiai problémákon túl jelentős gazdasági károkat is okozhatnak az inváziós kártevők, pl. a tölgy csipkésposloska (<i>Corythucha arcuata</i>).</p>
Xo	Államhatáron kívülről érkező veszélyeztető tényezők és hatások	M	5	<p>A védett terület fölött működő vízierőmű a folyó természetellenes gyakori vízszintingadozását okozza, ezzel elsősorban a parti, partmenti élővilágot alakítja át. Jelentősen befolyásolják a vízierőművek a folyó hordalékszállítását, ezáltal a zátonyképződést, a folyó építő-romboló tevékenységét.</p>

Jövőben feltételezhetően veszélyt jelentő hatások:

A jelenleg is ható veszélyeztető tényezők közül némelyek hatása várhatóan erősödni fog (pl. a klímaváltozás következtében fellépő hatások).

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából %	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
A06	Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)	M	5	A gyepművelés esetleges felhagyásával a területek cserjésedése és erdősülése valamint özönnövények gyorsabb térhódítása révén az élőhelyek fokozatos csökkenése, degradációja valószínű. Érintett élőhelyek és fajok: 6440 Ártéri mocsárrétek 6510 Sík és dombvidéki kaszálórétek vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>)

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Közép-Dráva kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület általános természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, a degradálódott területek helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

- A jelölő közösségi jelentőségű élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése a rájuk jellemző, ritka és védett növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosításával, állományuk és populációik életképességének növelésével.

- Megfelelő vízgazdálkodás biztosítása, az emberi hatásból fakadó vízszintingadozás kiküszöbölése, a mellékágak és holtágak vízellátásának megőrzése vagy javítása, lehetőség szerint a Dráva elzárt vagy elzáródott mellékágainak megnyitása, és a vízminőség romlásának megakadályozása a vízhez kötődő jelölő fajok (balin (*Aspius aspius*), vágó csík (*Cobitis taenia*), botos köllő (*Cottus gobio*), ingolafajok (*Eudontomyzon spp.*), halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), garda (*Pelecus cultratus*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), leánykancér (*Rutilus pigus*), törpecsík (*Sabanejewia aurata*), német bucó (*Zingel streber*), magyar bucó (*Zingel zingel*), tompa folyamkagyló (*Unio crassus*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), eurázsiai hód (*Castor fiber*), vidra (*Lutra lutra*)) és élőhelyek (3130 - Oligo-mezotróf állóvizek Littorelletea uniflorae és/vagy Isoeto-Nanojuncetea vegetációval; 3150 - Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel; 3260 - Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások Ranunculion fluitantis és Callitricho-Batrachion növényzettel; 3270 - Iszapos partú folyók részben Chenopodion rubri, és részben Bidention növényzettel) védelme érdekében

- A korábbi szabályozások, illetve a felsőbb szakaszon létrehozott eróművek által okozott medersüllyedés megállításának és az általa okozott káros hatások csökkentésének vizsgálata, a Dráva medersüllyedését ellensúlyozó intézkedések kidolgozása.

- A nyílt kavicszátonyok fenntartása, zavartalanságuk biztosítása a hozzájuk kötődő fajok (kűszvágó csér - *Sterna hirundo*, kis csér - *Sternula albifrons*) populációinak megőrzése érdekében.

- A természetes partszakaszok, kiemelten a több partfallakó madárfajnak (jégmadár - *Alcedo atthis*, partifecske - *Riparia riparia*, gyurgyalag - *Merops apiaster*) is fészkelőhelyet biztosító magaspartok, szakadó partok megőrzése.

- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek általánossá tétele. Az enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0 élőhelytípus) alá tartozó fűzligetek és bokorfüzesek fokozott kímélete.

- A jelölő odúlakó és xilofág fajok ((kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*)) megőrzése érdekében a honos idős erdőállományok kímélete, megfelelő mennyiségű, térben és időben egyenletes eloszlású holtfa biztosítása.

- A közösségi jelentőségű erdei élőhelyeken a közösségi jelentőségű, fokozottan védett madárfajok (rétisas - *Haliaeetus albicilla*, fekete gólya - *Ciconia nigra*) fészkelőhelye körül az adott faj igényeinek megfelelő méretű és időtartamú pufferzóna kijelölése.

- Inváziós növények állományainak visszaszorítása (pl. zöld juhar (*Acer negundo*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), aranyvessző (*Solidago sp.*), bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*)).

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában **kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.**”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervekészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A kezelési javaslatok egy részét a teljes területre vonatkozóan egységesen tárgyaljuk. Azokat a javaslatokat, amelyek csak egy-egy élőhelytípus (vagy élőhelytípus csoport) speciális kezelésére vonatkoznak, a területen lehatárolt kezelési egységekre (KE) vonatkozóan határozzuk meg. Egy kezelési egységbe azok az élőhelytípusok tartoznak, melyek ökológiai igényeik, környezeti adottságaik és a kialakult területhasználati módok alapján természetvédelmi szempontból hasonló kezelést igényelnek. Az egyes kezelési egységekre vonatkozóan meghatározzuk azon intézkedéseket, melyeket a jelölő élőhelyek és fajok megőrzése érdekében javasolunk.

Az intézkedések alapvetően két nagy csoportba sorolhatók. Az első a gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok, amelyeket általánosan területszinten értelmezünk. Az intézkedések második csoportját a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok adják, amelyek vagy szintén az egész területre vonatkoznak, vagy kezelési egységhez kötődnek.

A) Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok:

Közlekedés:

A közlekedésre (gyalogos kerékpáros, lovas és gépjárműves) a meglévő utak használata javasolt. Új utak létesítése nem javasolt, a földutak burkolása, stabilizálása csak természetvédelmi célkitűzésekkel összefüggésben támogatható. A tervezési területen törekedni kell a gépjármű forgalom minimalizálására. A Dráva magyar szakaszán Bélavárig (198,6 fkm) II. kategóriájú hajózó út van kijelölve, azonban Barcs felett a biztonságos

hajóközlekedés feltételei ritkán adottak, ezen a szakaszon a hajózóút fenntartása természetvédelmi szempontból nem javasolt.

Infrastruktúra-hálózatok:

A Közép-Dráva kjtt (és egyben a Duna-Dráva Nemzeti Park) területét érintő, keresztező elektromos vezetékek létesítésénél és átépítésénél, mint az ökológiai hálózat részét képező védett területeken az Országos Területrendezési Terv szerint kell eljárni. A területen törekedni kell a légvezetékek földkábelrel történő kiváltására, a légvezetékek fennmaradása csak abban az esetben indokolt, ha a földkábel létesítése valamilyen természeti értékben kárt okoz. Az áramütés okozta madárpusztulások megakadályozása érdekében a légkábeleket megfelelő szigeteléssel javasolt ellátni. A hírközlési létesítmények közül a mobil telefon szolgáltatók bázis-tornyainak elhelyezése nem javasolt a tervezési területen.

Településeket érintő kezelési javaslatok:

A települések egészét érintő kezelési előírásokat rendszerint a településrendezési eszközök véleményezésén keresztül lehet és kell érvényesíteni. A településrendezés során javasolt figyelembe venni a környezet-, a természetvédelem, a tájhasználat és a tájkép formálásának összehangolt érdekeit. A tervezési területen, mivel az az ökológiai hálózat magterületében található, a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény értelmében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. Védett területen ipari, gazdasági terület, mezőgazdasági üzemi terület (major, állattartó telep) kijelölése, óriásplakát elhelyezése nem javasolt.

Építési tevékenység:

A területen építési tevékenység csak akkor végezhető, ha az a természetvédelmi célokkal összeegyeztethető, valamint jelölő fajokra és élőhelyekre nincs jelentős káros hatással. A tervezési területen új építmények elhelyezése csak a hatályos jogszabályok, szabványok és településrendezési eszközök előírásainak megfelelően lehetséges, s ezek tájbaillesztéséről gondoskodni kell. Az országos jelentőségű védett természeti területen új épület és építmény csak akkor létesülhet, ha az védett vagy jelölő fajokra és élőhelyekre nincs káros hatással.

Turizmus:

A növekvő turizmus és a természetvédelem közötti összhangot jól megtervezett idegenforgalmi előírásokkal lehet biztosítani. Az előírások betartatásának igen fontos eszköze a turisták megfelelő tájékoztatása. A turistákat széles körben, minél többféle csatornán keresztül javasolt tájékoztatni a kötelező érvényű előírásokról és az elvárható viselkedési szabályokról.

Fontos a tervezési területen a látogatók mozgására kijelölt útvonalak megfelelő karbantartása. A vízi turizmus jelenlegi infrastruktúra hálózatának (kikötők, táborhelyek) folyamatos karbantartásáról gondoskodni kell, azonban újabbak létesítése nem javasolt. A parti élőhelyek túlzott terhelésének elkerülése érdekében a Dráván közlekedő vízitúrázó csoportok maximális létszámára 35 fő javasolt, a csoportokat legfeljebb kétnaponta célszerű indítani.

Bányászat

Nem javasolt új anyagnyerő helyek kialakítása a tervezési területen belül. Az ökológiai hálózat magterületében és ökológiai folyosó övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető az OTTrT 25. § (5) és 26. § (5) rendelkezései értelmében. A folyóból történő kavicskitermelés vagy bármilyen egyéb bányászati tevékenység természetvédelmi szempontból nem támogatható.

Ipari tevékenység

Ipari tevékenység a tervezési területen csak környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági engedéllyel végezhető, amennyiben a tevékenység természetvédelmi érdeket nem sért.

B) Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Vadgazdálkodás

A terület nagyvadállománya erősen túltartott, amely érezhető hatását a mezőgazdálkodásban, az erdőgazdálkodásban és a természetvédelemben egyaránt. A csülkös vad taposással, rágással, túrással és kéreghántással is károkat okoz. A gímszarvas, a dámszarvas és a vaddisznó állományának jelentős csökkentése elkerülhetetlen. A nagyvadállományok csökkentésénél, illetve az elérendő vadlétszám meghatározásánál a természetes vadeltartóképeség felé kell közelíteni, az élőhely fennmaradását nem veszélyeztető, az erdőfelújítások sikerességét kerítés nélkül biztosító szint elérése a természetvédelmi szempontból támogatható cél. A takarmányozást a lehető legminimálisabbra javasolt csökkenteni, csak annyi takarmány kijuttatása javasolt, amennyi az állományszabályozó vadászathoz feltétlenül szükséges. Szórók, etetők, dagonyák és szókák létesítése csak olyan helyen javasolt, ahol az nem veszélyeztet természeti értékeket. Új vadgazdálkodási építmények létesítése, a meglévők átalakítása vagy áthelyezése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni szükséges. Fokozottan kell ügyelni a vadat vonzó létesítmények közelében a gyomosodás megakadályozására. A takarmányozás során törekedni kell a gyommentes etetőanyag felhasználásra (különösen a siló kihelyezését kell kerülni), elkerülve ezzel az intenzíven terjedő és/vagy idegenhonos növényfajok terjesztését és az élőhelyek leromlását, veszélyeztetését.

Vízgazdálkodás

Az egyik legfontosabb természetvédelmi feladat az ökológiai vízigény mindenkorai biztosítása a terület vízrendszereiben, és a vizes élőhelyek sokaságának megőrzése.

A szabályozott folyószakaszon a természetes ártéri mederdinamika megszűnésével új kanyarulatok kialakulására, mellékágak képződésére, holtágak lefűződésére, természetes zátonyképződésre csak nagyon korlátozott keretek között van lehetőség, ezért a még meglévő természetközeli állapotú vízrendszereket szükség esetén aktív beavatkozással javasolt megőrizni, illetve helyreállítani.

Fontos, hogy a Dráva folyó vízügyi kezelési és fenntartási feladatai (szabályozási művek kezelése, mederfenntartás, árvízvédelem, hajózóút biztosítása) a természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban történjenek. A mederből történő homok és kavics kitermelés nem javasolt, csak természetvédelmi indokkal, illetve jogszabályi kötelezettségből adódó mederkezelési céllal végezhető. A hazai Dráva-szakaszhoz legközelebbi elhelyezkedésű – dubravai - vízerőmű negatív hatásaként a napi vízszintingadozás a Dráva örtilosi pontjánál igen jelentős mértékű (napi 1 m-t is meghaladó), de ez lassan csökkenő mértékben végig húzódik a teljes somogyi, illetve a felső baranyai szakaszra is. Ez a halak ívása, a part menti növény- és állatvilág alkalmazkodása, eróziós stb. szempontok miatt rendkívül kedvezőtlen. További igen negatív hatás a vízerőművek működésének is köszönhetően felgyorsuló, a természetesnél jelentősebb mértékű medererózió. Ez a főmeder gyorsuló beágyazódását, bevágódását jelenti, amely következtében a mellékágak és az ezekhez kapcsolódó vizes élőhelyek vízellátottsága is romlik. Természetvédelmi szempontból nem támogatható semmilyen tevékenység vagy beavatkozás, amely a fenti negatív hatások mértékét növeli, vagy további Dráva-szakaszra terjeszti ki. Javasolt az illetékes vízügyi szakemberekkel közösen kidolgozni a negatív hatások csökkentésének lehetséges eszközeit, és a folyómedret (beleértve a mellék- és holtágakat is) érintő rekonstrukciós elképzeléseket. Vízkivétel csak az ökológiai vízigény mindenkorai biztosítása mellett engedélyezhető.

Horgászat, halászat

A védett természeti területen a vízpartok, vizes élőhelyek megóvása érdekében tilos a horgászhelyek és állások engedély nélküli kialakítása, (vagy más célból) az engedély nélküli tereprendezés, partrombolás, a parti növényzet irtása, károsítása. Horgászati célú építmények (stégek, kikötők, esőbeállók) csak természetvédelmi engedéllyel létesíthetők, a meglévő illegális építmények elbontását vagy legalizálást kezdeményezni kell. A parton a személtelés nem megengedett, a keletkezett hulladékot a területről azonnal javasolt eltávolítani, a szemét ideiglenes gyűjtése és tárolása sok problémát okoz, ezért szemétyűjtők kihelyezése nem javasolt.

A védett vizeken haltelepítés csak őshonos halfajokkal történhet, törekedni kell a tájidegen fajok visszaszorítására. Az intenzíven horgászott vizeken felgyorsult eutrofizáció tapasztalható, egyrészt a haltelepítéseknek, másrészt a horgászatot kísérő rendszeres etetéseknek is köszönhetően. A vizek ökológiai állapotának megőrzése, illetve javítása érdekében a vízbe kerülő etetőanyag mennyiségének csökkentése szükséges. Fontos a védett halfajok óvása, horogra kerülés esetén gyorsan és kíméletesen kell visszahelyezni az el nem vihető egyedeket.

Fontos a folyamatos kapcsolattartás a horgászegyesületek és a természetvédelmi kezelő között, a kölcsönös tájékoztatás, az élőhelyek védelmét biztosító halgazdálkodási terv és horgászrend kialakítása és betartása.

Kezelési egységekre vonatkozó javaslatok:

A kezelési egységek lehatárolása a 2018-ban végzett élőhely felmérés alapján történt. A tervezési terület élőhely típusai, illetve azok természetességi állapota és a kialakult gazdálkodási módok alapján 11 kezelési egység került elkülönítésre. A kezelési egységek határai az élőhely foltokat követik, nem telekhatárokat vagy erdőrészlet-határokat, ezért nem rögzítettek, az élőhely foltok esetleges átalakulásával vagy vándorlásával együtt rugalmas módosításuk szükséges. Pontos térbeli lehatárolásuk a fenntartási terv gyakorlati alkalmazása során ezen terv térképmellékletének és leírásainak iránymutatása alapján, a konkrét feladat ismeretében a területen illetékes természetvédelmi őr segítségével, a terület aktuális állapotának megfelelően a helyszínen végzendő. Minden kezelési egységre vonatkozóan meghatározzuk azon intézkedések körét, melyeket a jelölő élőhelyek és fajok megőrzése érdekében természetvédelmi szempontból előnyösnek tartunk. A kezelési javaslatokat a természetvédelmi célok mellett a kialakult gazdálkodási gyakorlat és a terület adottságainak figyelembevételével igyekeztünk kidolgozni.

Kód	Kezelési egység megnevezése	Á-NÉR élőhely	Élőhely Natura 2000 kód
KE1	Csak természetvédelmi kezelést igénylő természetserű erdők	J1a, J2, J3, J4, J5, J6, K1a, K5, P2a, P2b, RA	91E0; 91F0; 91L0
KE2	Kezelt, féltermészetes erdők	J2, J4, J5, J6, K1a, P1, P2a, P2b, P3, P8, RA, RB, RC	91E0; 91F0; 91L0
KE3	Idegenhonos és jellegtelen ültetvények	P3, P8, RA, RB, RC, RDb, S1, S2, S3, S4, S6, S7	-
KE4	Természetserű gyepek	B2, B5, D34, E1, E2, G1, T5	6440; 6510
KE5	Degradált gyepek	OA, OB, OC, OD, OF, P2a, P2b, T10	-
KE6	Vizes élőhelyek	Ac; B1a, B1b; B2; B5; J1a	3150, 3160, 3260, 6440, 91E0,
KE7	Kavicszátonyok, pionír növényzettel borított parti zónák és leszakadó magasparkok	B2, I1, I2, J3, J4,	3130, 3270, 91E0
KE8	Dráva és mellékágai	U8	-
KE9	Holtágak és tavak	Ac; Ab; B1a; I1; U9	3150, 3270
KE10	Szántók	T1, T2, T5, T6, T10	-
KE11	Fás legelők	P45, E2, RA	-
KE12	Babócsai Basa-kert	E1, RA, S7	6510
KE13	Egyéb területek: utak, vasút, telephelyek, üzemek stb.	OB, OC, OF, OG, T5, T8, T9, U2, U3, U4, U10, U11	-

A terület kezelési egységeinek térképi lehatárolását a 3.2.5. fejezet mellékletei tartalmazzák.

KE1 - Csak természetvédelmi kezelést igénylő természet szerű erdők

(a) Kezelési egység kódja: KE1

(b) Kezelési egység meghatározása: Csak természetvédelmi kezelést igénylő természet szerű erdők

Természet szerű állapotú erdők, jellemzően jó vízellátottságú fűz-nyár ártéri erdők, jó állapotú fás-cserjés élőhelyek, puhafás ligeterdők. Egy részük spontán kialakult őshonos állomány, a vizes élőhelyek, a folyópart beerdősödése során először kialakuló bokorfüzesek, melyek idővel puhafaligetökké fejlődnek. Ide tartoznak az alacsonyabb térszíneken található puhafás ligeterdők, melyek lehetnek füzesek, jellemzően fehér fűz dominanciával, illetve fehér vagy fekete nyár dominálta állományok. A fűz-nyár ártéri erdők a vizsgált Natura 2000 terület legnagyobb kiterjedésű erdős élőhelyei, a Dráva árterének tájképileg és természeti értékek szempontjából is meghatározó helyszínei. Az időszakosan vízborított, mélyebb fekvésű területeken az állományok felnyíló, ligetesek, tisztásokkal, fátlan vizes területekkel mozaikosak. Mind az ültetett, mind a spontán állományok esetében a foltok faállományát nagyrészt fehér fűz (*Salix alba*), helyenként törékeny fűz (*Salix fragilis*), fekete nyár (*Populus nigra*) és fehér nyár (*Populus alba*) alkotja. Cserjeszintjükben az üde cserjések fajai a dominánsak, a gyepszint változatos, sásos, néhol sajnos gyomosodó. Ebbe a kezelési egységbe tartoznak még a természetközeli állapotú égerligetek, kisebb részben a jó természetességű keményfás ártéri erdők, gyertyános-tölgyesek, az olyan fás területek, melyeken a természetvédelmi rendeltetés a gazdasági célok elé helyezendő.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- J1a – Fűzlápok
- J2 – Láp- és mocsárerdők
- J4 – Fűz-nyár ártéri erdők
- J5 – Égerligetek
- J6 – Keményfás ártéri erdők
- K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek
- K5 – Bükkösök
- P2a – Üde és nedves cserjések
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 91E0 Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők
- 91F0 Keményfás ligeterdők

91L0 Illír gyertyános-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok:

díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)
kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)
skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)
nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*)

Egyéb kiemelt fajok:

nyugati piszednevér (*Barbastella barbastellus*)
közönséges denevér (*Myotis myotis*)
hegyesorru denevér (*Myotis blythii*)
tavi denevér (*Myotis dasycneme*)
nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
keleti zergevirág (*Doronicum orientalis*)
hóvirág (*Galanthus nivalis*)
vadmacska (*Felis sylvestris*)
erdei sikló (*Elaphe longissima*)
erdei béka (*Rana dalmatina*)
barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*)
nyuszt (*Martes martes*)
rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*)
szőröskarú koraidenevér (*Nyctalus leisleri*)
szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*)
durvavitorlájú törpedenevér (*Pipistrellus nathusii*)
közönséges törpedenevér (*Pipistrellus pipistrellus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja az ide sorolt állományok zavartalanságának biztosítása. Javasoljuk ezen állományok erdő művelésből történő kivételét, a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódot. Esetleges beavatkozások csak természetvédelmi kezelés céljából vagy haváriaesemények elhárítása céljából javasoltak. Törekedni kell a természetes erdődinamikai folyamatok érvényesülésének elősegítésére, a természetszerű összetételű és szerkezetű állományok minél kevesebb beavatkozással történő kialakítására, illetve megőrzésére.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

A vonatkozó erdőterv rendelet és körzeti erdőterv

b) Javasolt előírások:

Kód		Előírás javaslat	
E10	egyéb	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	A teljes kezelési egységre vonatkozóan, kivéve havária elhárítása.
E87	egyéb	Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása.	
VA01		Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Élőhelyrekonstrukció vagy élőhelyfejlesztés a kezelési egységben nem szükséges, a cél a jó természetesség megőrzése, ami a jó vízellátás megtartásával, a zavartalanság biztosításával és szükség esetén az inváziós fajok visszaszorításával érhető el.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe sorolt élőhelyek a Natura 2000 védelem mellett a Duna-Dráva Nemzeti Park részeként országos jelentőségű védett vagy fokozottan védett területek. Természetvédelmi szempontból ezek a tervezési terület legértékesebb vízhez kötött erdő borította területei, a vízi, vízparti élőhelyek véderdői, közösségi jelentőségű élőhelyek, melyek számos védett és közösségi jelentőségű faj számára nyújtanak szaporodó-, táplálkozó- és búvóhelyet. Mindezek miatt a gazdasági célú hasznosítás felhagyása, a zavartalanság biztosítása a leginkább megfelelő intézkedés.

KE2 - Kezelt, féltermészetes erdők

(a) *Kezelési egység kódja:* KE2

(b) *Kezelési egység meghatározása:* Kezelt, féltermészetes erdők

A kezelési egység azokat az erdőterületeket foglalja magába, melyekben a gazdasági tevékenység folytatása a hosszútávú természetvédelmi célok szem előtt tartásával a természetvédelmi célokkal összeegyeztethető. Kisebb részben fűz és/vagy nyár dominálta ártéri erdők alacsonyabb természetességű állományai tartoznak ide, melyek állományaikban tájidegen, inváziós fás- és lágyszárú fajok is megjelennek. Az égerligetek a terület elterjedt társulásai. A kezelési egység mézgás éger (*Alnus glutinosa*) uralta állományai sokszor egykorúak, jellegtelenek, védett fajokban szegények, cserjeszintjük is szegényes, vagy teljesen hiányzik. A gypszint a természetesebb állományokban sással borított, de sok a gyomos, ill. jellegtelen aljnövényzetű erdő is. Ehhez a kezelési egységhez tartoznak kevés kivétellel a keményfás ártéri erdők, melyeknek a tervezési területen még szép állományai láthatók, valamint a szárazabb részeken megjelenő gyertyános – kocsányos tölgyesek. A két társulástípus állományai olykor nehezen elkülöníthetők. Gypszintjében helyenként gazdag tavaszi aspektus található hóvirággal (*Galanthus nivalis*), csillagvirággal (*Scilla drunensis*). Védett fajai közül kiemelkednek az orchideák (kétlevelű sarkvirág (*Platanthera bifolia*), madárfészek kosbor (*Neottia nidus-avis*), széleslevelű nőszőfű (*Epipactis helleborine*)), szubmediterrán flóraelemek (pirítógyökér (*Tamus communis*), magasszárú kocsord (*Peucedanum verticillare*)). Ide soroltuk továbbá a többnyire őshonos fajú facsoportokat, fasorokat, erdősávokat, őshonos fafajú ültetett fiatalosokat, erdősítéseket, és vágásterületeket, valamint a különböző szukcessziós stádiumban levő erdősülő cserjés területeket is.

(c) *Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:*

Érintett ANÉR élőhelyek:

J2 – Láp- és mocsárerdők

J4 – Fűz-nyár ártéri erdők

J5 – Égerligetek

J6 – Keményfás ártéri erdők

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek

P2a – Üde és nedves cserjések

P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

P3 – Újonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdősítés

P8 – Vágásterületek

RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 91E0 Puhafás ligeterdők, éger- és körisligetek, illetve láperdők
- 91F0 Keményfás ligeterdők
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok:

- díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)
- kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)
- skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)
- nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*)

Egyéb kiemelt fajok:

- nyugati piszednevér (*Barbastella barbastellus*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)
- tavi denevér (*Myotis dasycneme*)
- keleti zergevirág (*Doronicum orientalis*)
- hóvirág (*Galanthus nivalis*)
- vadmacska (*Felis sylvestris*)
- erdei sikló (*Elaphe longissima*)
- barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*)
- közönséges késeidenevér (*Eptesicus serotinus*)
- rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*)
- szőröskarú koraidenevér (*Nyctalus leisleri*)
- szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*)
- durvavitorlájú törpedenevér (*Pipistrellus nathusii*)
- közönséges törpedenevér (*Pipistrellus pipistrellus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az erdők kezelése során törekedni kell a folyamatos erdőborítás biztosítására, a termőhelynek megfelelő, tájhonos fajokból álló, elegyes, idős állományrészeket is tartalmazó, vegyes korú erdő kialakítására és fenntartására. A jól működő erdei ökoszisztéma biztosításához javasolt elegendő mennyiségű holtfa jelenlétének biztosítása, az élőhelytípusnak megfelelő cserje- és gyepszint megóvása, cserjés erdőszegélyek kialakítása, az idős, odvasodó faegyedek kímélete. Az inváziós fajok további térhódítását meg kell akadályozni, kísérletet kell tenni visszaszorításukra. Törekedni kell az élővilág lehető legkisebb zavarásával járó, kíméletes erdészeti technológiák alkalmazására. Az erdők felújítása során javasolt a tájhonos fajokat és a helyi szaporítóanyagot előnyben részesíteni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

A vonatkozó erdőterv rendelet és körzeti erdőterv

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás javaslat	Megjegyzés
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	Fészkelési időszak: Rétisas: 01.01-07.15 Fekete gólya: 03.01-08.15. Barna kánya: 03.15-07.31. Vörös kánya: 03.01-07.31. Ebben az időszakban a fekete gólya és rétisas fészkek 300 m sugarú, barna kánya és vörös kánya fészkek 200 m sugarú környezetében bármilyen tevékenység csak a természetvédelmi kezelő előzetes hozzájárulásával végezhető. Fészkelési időn kívül a fekete gólya és rétisas fészkek 100 m, barna kánya és vörös kánya fészkek 50 m sugarú környezetében véghasználat nem, egyéb fakitermelés (tisztítás kivételével) csak a természetvédelmi kezelő előzetes, írásbeli hozzájárulásával végezhető. A védőzónák méretét és alakját indokolt esetben ettől eltérően is kijelölhetik a természetvédelmi kezelő

		és az erdőgazdálkodó szakemberei közös megegyezéssel. Újabb fokozottan védett madárfaj fészkelése esetén szintén egyeztetés szükséges a megfelelő időbeli és térbeli kezelési korlátozások meghatározásához.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).	Közösségi jelentőségű gyepes élőhelyek kímélete.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.	
E32	Örökerdő üzemmódra való áttérés.	fokozottan védett területeken
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.	
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolások közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni.	
E41	A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása.	Mély fekvésű területeken júl. 1. – okt. 30. közötti fakitermelés a DDNPI-vel való előzetes egyeztetést követően.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.	Javasolt fafajok pl.: fehér fűz (<i>Salix alba</i>), fehér- és fekete nyár (<i>Populus alba</i> és <i>P. nigra</i>), magas- és magyar kőris (<i>Fraxinus excelsior</i> és <i>F. angustifolia</i> subsp. <i>pannonica</i>), mézgás éger (<i>Alnus glutinosa</i>), kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>), mezei juhar (<i>Acer campestre</i>), szilfajok (<i>Ulmus</i> sp.), kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>), madárcseresznye (<i>Cerasus avium</i>)
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.	Javasolt fafajok pl.: fehér fűz (<i>Salix alba</i>), fehér- és fekete nyár (<i>Populus</i>

		<i>alba</i> és <i>P. nigra</i>), magas- és magyar kőris (<i>Fraxinus excelsior</i> és <i>F. angustifolia</i> subsp. <i>pannonica</i>), mézgás éger (<i>Alnus glutinosa</i>), kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>), mezei juhar (<i>Acer campestre</i>), szilfajok (<i>Ulmus</i> sp.), kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>), madárcseresznye (<i>Cerasus avium</i>)
E61	Talajvédelmi rendeltetésű és felnyíló (erdőssztyepp jellegű) erdők esetében a felújítás során a tájhoz fajok tuskó- és gyökérsarj eredetű újulatának megőrzése.	
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú és fás szárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.	
E71	A tűzpásztacon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.	
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett.	
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészek korosztály-eloszlásának javítása. Térben változó erélyű nevelővágások végzése, az alsó szint és az átlagkornál fiatalabb egyedek kímélete.	
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.	
E94	Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével.	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység jelölő élőhelytípusaiban a természetszerű fajösszetételű és szerkezetű erdők kialakítása és fenntartása érdekében a természetközeli gazdálkodás folytatása a hosszú távú cél. Mivel ez sokszor gazdasági szempontból kevésbé előnyös, ezért amennyiben erre lehetőség nyílik, pályázati vagy más támogatási források kihasználása javasolt.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység teljes egészében a Duna-Dráva Nemzeti Park területén fekszik, védett és fokozottan védett területein számos védett, közösségi jelentőségű faj és élőhely található,

melyek megőrzése (amely a terület elsődleges feladata, kell legyen) csak természetközeli, kíméletes gazdálkodással, természetszerű erdők kialakításával illetve fenntartásával érhető el. A magyarországi folyók szabályozása következtében a kezelési egységbe tartozó kiemelt jelentőségű élőhelytípusok területileg visszaszorultak, fennmaradásuk a helyes erdőgazdálkodói gyakorlat mellett erősen függ a területek megfelelő vízháztartásának biztosításától. Az élőhelyek szerkezeti diverzitásának növelése (elegy fafajok, korosztályeloszlás, holtfa jelenléte), az állatvilág számára is nagyobb fajgazdagságot tesz lehetővé. Mindezek miatt a természetvédelmi szempontokat előtérbe helyező, a természetes erdődinamikai folyamatokra építő kezelés elsődleges fontosságú.

KE3 - Idegenhonos és jellegtelen ültetvények

(a) Kezelési egység kódja: KE3

(b) Kezelési egység meghatározása: Idegenhonos és jellegtelen ültetvények

Legnagyobb arányban akácok elegyetlen vagy elegyes, ültetett vagy spontán felverődött állományai tartoznak ebbe a kezelési egységbe. Ide soroltuk a több helyen megtalálható feketedió ültetvényeket és erdei fenyveseket, valamint a kisebb arányban jelen levő nemesnyarasokat és egyéb tájidegen ültetvényeket, illetve a honos fajokból álló, de homogén, jellegtelen, gyomosodó faültetvényeket is. Ide tartoznak továbbá a spontán megjelenő elegyetlen bálványfa állományok, és a zöld juharral vagy akáccal erősen fertőzött, vegyes összetételű, alacsony természetességi értékű területek (jellemzően mezsgyék, erdősávok, facsoportok) is.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

Érintett ANÉR élőhelyek:

P3 – Újonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdősítés

P8 – Vágásterületek

RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők

S1 – Ültetett akácok

S2 – Nemesnyarasok

S3 – Egyéb tájidegen lombos erdők

S4 – Ültetett erdei- és feketefenyvesek

S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai

S7 – Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az idegenhonos állományok szerkezetátalakítása az elsődleges természetvédelmi cél ebben a kezelési egységben, mely történhet egy ütemben, vagy fokozatosan: az elegyetlen akácok, fenyvesek és feketediósok őshonos egyéb lombelegyes állományokká, majd őshonos lombos állományokká alakításával. A fajösszetételen túl az erdők szerkezetének természetességét is növelni szükséges, többszintű, vegyes korú, elegyes állományok kialakulását biztosító gazdálkodással. Fontos az őshonos fajok egyedeinek védelme minden korosztályban, a felújításkor javasolt minél nagyobb arányú őshonos elegyet alkalmazni, az

előhasználatok során a fakitermelések kímélik az őshonos fajok egyedeit, véghasználatkor pedig hagyásfaként az őshonos egyedek maradjanak vissza a területen. Az erdőgazdálkodás során ahol az aljnövényzet még kevésbé degradálódott vagy természetközeli állapotú, fontos ügyelni a lehető legkisebb mértékű bolygatására.

A területen jelentős mennyiségű akác található. Sok esetben elegyfajként jelenik meg, ami az érintett erdőrészletek felújítását nagyon megnehezíti. A tuskó és gyökérsarjakról is jól szaporodó akác visszaszorítása a sarjak folyamatos leverésével, szükség esetén arboricidek célzott alkalmazásával, vagy mellmagasságban történő meggyűrűzéssel járhat sikerrel. Az akác főfafajú állományok közt több rossz növekedésű, ezek alatt helyenként őshonos fafajok jelentek meg, főleg cser (*Quercus cerris*), gyertyán (*Carpinus betulus*), hárs (*Tilia sp.*), mezei juhar (*Acer campestre*), néhol kocsányos tölgy (*Quercus robur*). Ahol lehetséges, ott a megjelent őshonos fafajokra alapozva javasolt az átalakítást elvégezni, még akkor is, ha így nem a területre jellemző klimax erdőtársulás jön létre. Előfordul, hogy az őshonos fafajok csak az akác állomány idős korában jelennek meg. Ilyenkor az elszáradó idős fák helyén keletkezhetnek olyan foltok, melyekben mesterséges kiegészítést javasolt alkalmazni. A bálványfa (*Ailanthus altissima*) és az amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*) repítőkészülékes termései révén terjed. Így ezek visszaszorítása csak az idősebb anyafák eltávolításával, valamint a cserjeszintben jelenlevő újulat folyamatos levágásával lehetséges. A bálványfa visszaszorítása érdekében egyedi vegyszeres kezelés is megengedhető.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004.

(X. 8.) Korm. rendelet

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

körzeti erdőtervek

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás javaslat	
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	Fészkelési időszak: Rétisas: 01.01-07.15 Fekete gólya: 03.01-08.15. Barna kánya: 03.15-07.31. Vörös kánya: 03.01-07.31. Ebben az időszakban a fekete gólya és rétisas fészkek 300 m sugarú, barna kánya és vörös kánya fészkek 200 m sugarú környezetében

		<p>bármilyen tevékenység csak a természetvédelmi kezelő előzetes hozzájárulásával végezhető.</p> <p>Fészkelési időn kívül a fekete gólya és rétisas fészkek 100 m, barna kánya és vörös kánya fészkek 50 m sugarú környezetében véghasználat nem, egyéb fakitermelés (tisztítás kivételével) csak a természetvédelmi kezelő előzetes, írásbeli hozzájárulásával végezhető.</p> <p>A védőzónák méretét és alakját indokolt esetben ettől eltérően is kijelölhetik a természetvédelmi kezelő és az erdőgazdálkodó szakemberei közös megegyezéssel.</p> <p>Újabb fokozottan védett madárfaj fészkelése esetén szintén egyeztetés szükséges a megfelelő időbeli és térbeli kezelési korlátozások meghatározásához.</p>
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.	Elsősorban a bálványfa eltávolítása (különös tekintettel a termő egyedekre).
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.	
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.	Elsősorban a védett természeti területeken. Tekintettel a technikai és gazdasági nehézségekre az idegenhonos állományok szerkezetátalakítása – adott esetben - fokozatosan, több vágásfordulón keresztül is támogatható.
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.	
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználatára és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.	
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználatára során a tájidegen fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).	
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó idegenhonos erdőállományok letermelése után törekedni kell a szerkezetátalakításra fafajcsere útján. Az intenzíven terjedő akác átalakítása jelentős költségekkel jár, melyet lehetőség szerint pályázati forrásból érdemes fedezni. A bálványfa terjedésének megakadályozása kiemelten fontos cél.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység a Natura 2000 védelem mellett országos jelentőségű védett terület is egyben. A védett területeken elsődleges cél a tájhonos élőhelyek rekonstrukciója, a védelmi szintnek megfelelő természetesség elérése, illetve a környező értékes területek idegenhonos fajokkal való fertőződésének megelőzése. Az idegenhonos fafajú erdőállományok a természetes, őshonos állományok számára is alkalmas termőhelyeken tenyésznek. Visszaszorításuk legjobb módja a véghasználatot követő szerkezetátalakítás, illetve az előhasználatok során az őshonos fajok egyedeinek kímélete. A honos fajokból álló, de homogén, természetidegen szerkezetű ültetvények az erdők ökológiai szerepének betöltésére kevésbé alkalmasak. Természetességük növelésével növekszik az élőhelyi és faji diverzitás, stabilabb, és természetvédelmi szempontból értékesebb élőlényközösségek kialakulása válik lehetővé.

KE4 - Természetszerű gyepek

(a) *Kezelési egység kódja:* KE4

(b) *Kezelési egység meghatározása:* Természetszerű gyepek

A Dráva völgyének gyepes területei részben elsődleges gyepek, részben erdőirtások következtében kialakult másodlagos gyepek. Egykori gazdag élőviláguk az állattartás visszaszorulása, a lecsapolások és a mederbevágódás okozta szárazodás, és az inváziós fajok megjelenése miatt több helyen degradálódott, kiterjedésük csökkent. Ebbe a kezelési egységbe soroltuk a jó természetességi értékű gyepterületeket, illetve a közepes természetességi értékűek közül azokat, melyek megfelelő, rendszeres kezelés alatt állnak, ezért természetességük javulása várható.

Főként mocsárrétek, üde kaszálórétek és ezek átmenetei tartoznak a kezelési egység élőhelytípusai közé. Az ártéri mocsárrétek uralkodó egyszikű faja a réti ecsetpázsit (*Alopecurus pratensis*). Kezelt, szép állományai sok védett réti növény termőhelyei a péterhidai gyepeken és a drávaszentesi legelőn (kockásliliom - *Fritillaria meleagris*, hússzínű ujjaskosbor - *Dactylorhiza incarnata*, pompás kosbor - *Anacamptis palustris subsp. elegans*, nyári tőzike - *Leucorum aestivum*, szibériai nőszirm - *Iris sibirica*). A mocsárrétek mélyebb fekvésű részein, árkokban, nem zsombékoló magassárrétek foltjai találhatóak. A nem kaszált állományokban, széli részeken, szórványosan az egész területen problémát jelent az inváziós lágyszárúak (főleg az aranyvessző) megjelenése.

Pár apró foltja található a területen a veres csenkeszes réteknek, melyek a területen az üde kaszálórétek magasabb térszintjeinek száraz homokján találhatóak. Fiziognómiájában alacsony homokpusztarétek (*Anthoxantho-Festucetum rupicola*), melynek uralkodó füve a pusztai csenkesz (*Festuca rupicola*). Legszebb állományai a heresznyei Rasztinya és a Dráva közti lapos homokturzásokon, valamint a péterhidai Hegy-réten találhatóak. A Dráva part közelében egykor kiterjedt, mára igen visszahúzódott nyílt homokpusztagyepék állományai közül csak két kisméretű foltot soroltunk ide, mivel napjainkra állományaik természetessége csökkent. Ezen állományokban ugyan több védett faj is él, mint az orchideák (agárkosbor - *Anacamptis morio*, poloskaszagú kosbor - *A.coryophora*, Vitéz kosbor - *Orchis militaris*), vagy a kígyónyelv (*Ophoglossum vulgatum*), ám az eredeti fajkészlet számos karakterfaja hiányzik, nyáron a fenyérfű (*Bothriochloa ischaemum*) homogén állománya válik teljes borításban uralkodóvá. A széli területeken gyomosodás figyelhető meg (terjed az aranyvessző, a siskanád és az akác).

Viszonylag nagyobb területeken találhatóak vetett gyepek, melyek fajkészlete egyelőre szegényes, de a megfelelő kezelés fenntartásával várhatóan értékes gyepek válnak belőlük.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

B2 – Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet

B5 – Nem zsombékoló magassárrétek

D34 – Mocsárrétek

E1 – Franciaperjés rétek

E2 – Veres csenkeszes rétek

G1 – Nyílt homokpusztagyeppek

T5 – Vetett gyeppek, füves sportpályák

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6440 - Cnidion dubii folyóvölgyeinek mocsárrétjei

6510 - Sík és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok:

nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

díszes tarkalepke (*Euphydrys maturna*)

sötét hangyaboglárka (*Maculinea nausithous*)

vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

kockásliliom (*Fritillaria meleagris*)

hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*)

pompás kosbor (*Anacamptis palustris* subsp. *elegans*)

nyári tözike (*Leucojum aestivum*)

szibériai nőszirm (*Iris sibirica*)

agárkosbor (*Anacamptis morio*)

poloskaszagú kosbor (*A. coryophora*)

vitéz kosbor (*Orchis militaris*)

kígyónyelv (*Ophoglossum vulgatum*)

látatlan gyík (*Anguis fragilis*)

imádkozó sáska (*Mantis religiosa*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységhez tartozó területek természetvédelmi szempontból ideális karbantartásához a gyepet évente egyszer, lehetőleg a védett fajok virágzása és termésérése után, június közepétől kezdődően javasolt lekaszálni, majd a sarjú kellő megerősödése után legeltetni. A vérfüves gyepeken ezzel szemben a sötét hangyaboglárka (*Maculinea nausithous*) és a vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) védelme érdekében a kaszálását célszerű június 10. előtt elvégezni, hogy az őszi vérfü virágzását ne befolyásolja. Ezeken a területeken a korai őszi tisztítókaszálás is kerülendő. Az állatvilág védelme érdekében kizárólag kaszálás és vadriasztó lánc alkalmazása szükséges. Évente változó elhelyezkedésben a kaszálásból, illetve a legeltetésből kizárt területeket, min. 2 m széles búvósávokat kell

kijelölni. Szükség esetén őszi tisztító kaszálás végezhető. A jelenleg kezeletlen, nehezen megközelíthető száraz gyepek esetében, amennyiben a legelő állatállomány nem biztosítható, rendszeres szárzúzózással javasolt a cserjésedést megakadályozni. A mocsárrétek, üde gyepek esetében fontos a területek megfelelő vízellátásának biztosítása.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás javaslat	Megjegyzés
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.	
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.	
GY25	A területen lévő cserjék irtása és eltávolítása.	A becserjésedés megakadályozása, de a szegélyek, egyes honos fajú cserjefoltok megőrzése.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése.	
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása.	
GY72	Kaszálás június 15. után lehetséges.	
GY82	A gyeptet évente legfeljebb kétszer lehet kaszálni.	
GY92	A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása.	
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve a kaszálás felfüggesztése, és haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése, akinek a javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kialakítása.	
GY108	Erősen fertőzött foltok sokkoló kaszálással történő kezelése évente legalább háromszor.	Cél az inváziós lágyszárúak visszaszorítása, gyakori, termésérés előtti kaszálással.
GY110	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: szeptember 1.	
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem	

	helyezhetők el.	
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.	
GY118	Élőhelyrekonstrukció.	
GY130	Gépi cserjeirtás csak kemény (száraz vagy fagyott) talajon végezhető. Tartós esőzés után a munkák szüneteltetése, gépekkel mozogni a területen csak annak felszáradása után lehet. A gépi munkavégzés nem károsíthatja a gyept.	
GY132	A levágott növényi részek lehordása a gyepterületről 1 hónapon belül, a kivágott cserjéket tilos a gyepen deponálni.	

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A mocsárrétek és üde kaszálók megfelelő vízháztartásának megőrzéséhez, illetve helyreállításához vízrendezési, vízkormányzási beavatkozások lehetnek szükségesek.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

Aktív kezelés hiányában a gyepek cserjésedése, majd beerdősülése, továbbá a közösségi jelentőségű gyepes élőhelyek és az azokhoz kötődő értékes fajok eltűnése nem megakadályozható. Rendszeres kezelés szükséges az inváziós fajok visszazsorítása, illetve további térhódításának megelőzése érdekében is. Ezen élőhelyek megőrzése tájképvédelmi és kultúrtörténeti okból éppoly fontos, mint természetvédelmi célból, ezért a hagyományos extenzív gazdálkodási formák megőrzésével, legeltetéssel, vagy állat hiányában kaszálással javasolt kezelni a területeket. Az üde gyepek vízháztartásának megőrzése, a megfelelően időzített kaszálás és a bűvósávok megtartása elengedhetetlen a jelölő lepkefajok (hangyaboglárka fajok (*Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*) és nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)) élőhelyének és állományainak megőrzéséhez. A delelőfák, cserjefoltok megőrzése növeli az élőhelyi diverzitást, értékes mikrohabitatokat biztosít, kedvező a szegélyélőhelyeket kedvelő fajok (pl. díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), és sok énekesmadár) számára.

KE5 - Degradált gyepek

(a) Kezelési egység kódja: KE5

(b) Kezelési egység meghatározása: Degradált gyepek

Ebbe a kezelési egységbe soroltuk az erősen degradált, alacsony természetességű gyepterületeket, jellegtelen fátlan vizes élőhelyeket és gyepeket, lágyszárú özönfajok állományait, magaskórós ruderális gyomnövényzetet, gyomosodó és cserjésedő területeket.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ANÉR élőhelyek:

- OA – Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
- OB – Jellegtelen üde gyepek
- OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
- OD – Lágyszárú évelő özönfajok állományai
- OF – Magaskórós ruderális gyomnövényzet
- P2a – Üde és nedves cserjések
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- T10 – Fiatal parlag és ugar

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok: -

Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben a terület jellegének és a szükséges természetvédelmi kezelés módjának legfőbb meghatározója az inváziós lágyszárúak domináns jelenléte. A kezelések elsődleges célja az özöngyomok további terjedésének megállítása, a környező értékes területek fertőződésének megelőzése. A hosszú távú kezelés során törekedni kell az inváziós fajok teljes visszaszorítására, az élőhelyek természetességének növelésére.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény vonatkozó rendelkezései.

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás javaslat	Megjegyzés
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.	
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	Gyeprekonstrukciós célú cserjeirtás egyedi hatósági engedély alapján korábban (augusztus) is végezhető.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása.	
GY108	Erősen fertőzött foltok sokkoló kaszálással történő kezelése évente legalább háromszor.	Cél az inváziós lágyszárúak visszaszorítása, gyakori, termésérés előtti kaszálással.
GY118	Élőhelyrekonstrukció.	
GY131	A cserjék - későbbi kezeléseik megkönnyítése érdekében - talajszintben való kivágása.	
GY132	A levágott növényi részek lehordása a gyepterületről 1 hónapon belül, a kivágott cserjéket tilos a gyepen deponálni.	

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az élőhelyek rekonstrukciója a gyepek természetességének növelésével, (rendszeres kaszálással, vagy legeltetéssel és szárazúzózással,) vagy esetenként (az inváziós fajok visszaszorítása mellett) a szukcesszió érvényre jutásának elősegítésével, a fás vegetáció kialakulásának elősegítésével lehetséges.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

Az inváziós fajok állományainak jelenléte védett természeti területen, Natura 2000 területen nem kívánatos. A kezelési javaslatok a gypállomány természetességének javítását célozzák meg. A területek élőhelyrekonstrukciója a környező értékes élőhelyek fertőződésének megakadályozása szempontjából is fontos. A gátoldalban, utak és csatornák mentén húzódó gypsávok karbantartása különösen lényeges, mert ezek elsődleges terjedési útvonalat jelentenek az inváziós és gyomfajok számára.

KE6 - Vizes élőhelyek

(a) Kezelési egység kódja: KE6

(b) Kezelési egység meghatározása: Vizes élőhelyek

Ebbe a kezelési egységbe soroltuk a mély fekvésű területek vízhez kötődő, többnyire fátlan élőhelyeit, időszakosan vízzel borított területek iszapnövényzetét, a feltöltődő holtmedrek nádas, sásos, mocsári és lápi élőhelyeit, a magaskórósokat, néhány bokorfüzes, rekettyefüzes állományt. A területek természetességi értéke változó.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ANÉR élőhelyek:

Ac – Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete

B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

B1b – Úszólápok, tőzeges nádasok és télisásosok

B2 – Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet

B5 – Nem zsombékoló magassásrétek

J1a – Fűzlápok

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

3130 Törpekákás iszapnövényzet

3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja

3260 Hínaras patakok

91E0 Puhafás ligeterdők, éger- és körisligetek, illetve láperdők

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok:

vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

közönséges tarajosgöte (*Triturus cristatus*)

kis színjátszólepke (*Apatura ilia*)

sápadt szemeslepke (*Lopinga achine*)

vízi denevér (*Myotis daubentoni*)

vízisikló (*Natrix natrix*)

mocsári béka (*Rana arvalis*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységhez tartozó területek gazdasági vagy más jellegű hasznosítása nem jellemző, és a jövőben sem javasolt. Az inváziós fajok terjedésének megakadályozása mellett a terület háborítatlanságának megőrzése a cél. A vad túrásával és tapsásával hozzájárul a pionír jellegű élőhelyek fenntartásához, de a túlzott bolygatás már gyomosodást, degradációt eredményez, ezért javasolt a vadállomány gyérítése a területen.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004.

(X. 8.) Korm. rendelet

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás javaslat	Megjegyzés
V01	A területen a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.	
V63	Élőhelyrekonstrukció.	Vízháztartás javítása, feltöltődés lassítása.
V67	A területen mindennemű beavatkozás kerülendő, kezeletlen állapotban való fenntartás indokolt.	Kivéve természetvédelmi célú beavatkozások (inváziós fajok elleni védekezés és, élőhelyrekonstrukció)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Mivel a kezelési egységbe tartozó élőhelyek és fajok erősen kötődnek a vízhez, megőrzésük és állapotuk javítása elsődlegesen a megfelelő vízháztartás biztosítással lehetséges. Az alacsonyabb természetességű területeken indokolt lehet az inváziós fajokkal szembeni védekezés. A korábban meliorált területek vízháztartásának helyreállításával a vizes élőhelyek kiterjedése növelhető.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A természetes vagy természetszerű állapotú részeken megfelelő vízellátottság mellett nincs szükség beavatkozásra, a terület zavartalanságának biztosítása a legmegfelelőbb kezelés a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek megőrzése érdekében. Az inváziós fajok visszaszorításával, illetve további térhódításuk megakadályozásával a terület természetessége növelhető. A vizes élőhelyek kiterjedésének növelésével javíthatók a területi vízvisszatartás lehetőségei, ami tájszinten is pozitív hatással lehet a kiszáradó területek vízháztartására. Természetes körülmények között a vad túrásával, taposásával, kisebb nyílt felszínek létrehozásával hozzájárul az élőhelydinamikai folyamatok működéséhez, rágásával a gyepek fenntartásához. A túltartott vadállomány azonban a terület túlzott bolygatásával gyomosodást idéz elő és akadályozza az élőhelyek regenerálódását.

KE7 - Zátonyok, szigetek, pionír növényzettel borított parti zónák és leszakadó magaspartok

(a) Kezelési egység kódja: KE7

(b) Kezelési egység meghatározása: Zátonyok, szigetek, pionír növényzettel borított parti zónák és leszakadó magaspartok

A folyó és mellékágainak medrében és az ártéren a jelentős vízszintingadozás évről-évre újabb és újabb pionír felszíneket hoz létre. A pionír növényzet a hosszabb idejű vízborítást nélkülöző, szabaddá váló új felszíneken fejlődik ki. Főként egyéves, alacsony növekedésű fajok alkotják. Az állományok kiterjedése gyakran csak néhány négyzetméter, vagy még kisebb. A zátonyok és partok pionír növényzetének fajösszetétele függ a hordalék szemcseméretétől és a folyó által adott helyen véletlenszerűen lerakott magvaktól. Az iszapos partok növényzete jellegzetes fajkészletű, késő nyári kifejlődésű, felső szintjében főképp ruderalis elemekből álló ártéri-hullámtéri növényzet.

A löszfalak és szakadópartok meredek falai folyamatosan pusztulnak, ezért talaj nem tud rajtuk kialakulni, félsivatagi-sivatagi körülmények jönnek létre. A szakadópartok növényzete nyílt, a felszínt moha- vagy zuzmófajok fedhetik. A folyót kísérő „magaspart”, a függőleges löszfal lakótelepet biztosít a partifecskeknek, gyurgyalagoknak, de fészkelnek itt jégmadarak és búbosbankák is.

A hosszabb ideje szárazon lévő szigetekeken és zátonyokon folyómenti bokorfüzesek nőttek fel. A Dráva hosszabb ideje szárazon lévő zátonyain, partjain, esetleg hullámtéri morotvák szegélyein folyómenti hordalékligetek, bokorfüzesek nőttek fel. Ezek a cserje magasságú élőhelyek a kavicszátonyok első fás növénytársulásai. A bokorfüzesek a folyóvíz által lerakott különféle friss hordalékon fejlődnek, termőhelyeik évente 5-7 hónapon át kerülnek víz alá, bár előfordulhatnak olyan aszályos évek, amikor az elárasztás lényegesen rövidebb ideig tart, esetleg el is maradhat. Vízgazdálkodási viszonyait az árhullámok gyakorisága mellett a folyami hordalék minősége (kavics, durva homok, finom homok, iszap) határozza meg. A bokorfüzesek cserjeszintje az állomány korától függően 1,5-7 m magas. Borítása igen különböző. A fiatal állományoké gyakran gyér (40-60%), az idősebbeké pedig elérheti a 80-90%-ot is. A szigetek magasabban fekvő részein (csakúgy, mint a part mentén az alacsony ártérben) fűz-nyár ártéri erdők fejlődtek. Ezek olyan higrofil szálerdők, melyek lombkoronaszintjét elsősorban Salix- és Populus-fajok képezik. Évente átlagosan 2-4 hónapon át kerülnek víz alá. Aszályos években az elárasztás elmaradhat.

A Dráva mente természetvédelmi szempontból legértékesebb háborítatlan költőhelyei az évente megújuló homok- és kavicszátonyok. Itt jellemző költő faj: a billegető cankó (*Tringa hypoleucos*), a küszvágó csér (*Sterna hirundo*), a kis lile (*Charadrius dubius*) és a hazánkban rendkívül ritka kis csér (*Sternula albifrons*).

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ANÉR élőhelyek:

B2 – Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet

II – Nedves felszínek természetes pionír növényzete

- I2 – Lössfalak és szakadópartok növényzete
- J3 – Folyómenti bokorfüzesek
- J4 – Fűz-nyár ártéri erdők

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 3130 Törpekákás iszapnövényzet
- 3270 Ártéri ruderalis magaskórós folyómedernövényzet
- 91E0 Puhafás ligeterdők, éger- és körisligetek, illetve láperdők

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok:

- magyar színjátszólepke (*Apatura metis*)
- vidra (*Lutra lutra*)
- eurázsiai hód (*Castor fiber*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

- kis csér (*Sternula albifrons*)
- partifecske (*Riparia riparia*)
- gyurgyalag (*Merops apiaster*)
- kis színjátszólepke (*Apatura ilia*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A zátonyok, szigetek, pionír növényzettel borított parti zónák és leszakadó magaspartok a tervezési területnek olyan kis kiterjedésű, jelentős természeti értéket képviselő, többnyire fokozottan védett élőhelyei, ahol a természetvédelmi kezelés leglényegesebb eleme a beavatkozások teljes kizárása, a zavartalanság biztosítása kell, hogy legyen. Ezen területeken elsődleges cél a természetes folyamatok érvényesülésének biztosítása. Az ilyen típusú élőhelyekhez kötődő ritka fajok megőrzése csak a pionír élőhelyek képződési feltételeinek biztosításával lehetséges. Természetvédelmi szempontból szükség lenne a zátonyok és pionír élőhelyek képződési feltételeinek biztosítására, ezért a lehetőségekhez mérten törekedni kell arra, hogy a területen a természetes ártéri dinamika érvényesülhessen. A vízügyi ágazattal közösen javasolt megvizsgálni a mederbevágódás és a felsőbb szakaszokon létesült tározók, erőművek okozta negatív hatások mérséklésének lehetőségeit. Szükség esetén meg kell vizsgálni az inváziós fajok visszaszorításának lehetőségeit is.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
A vonatkozó erdőterv rendelet és körzeti erdőterv

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás javaslat	Megjegyzés
V67	A területen mindennemű beavatkozás kerülendő, kezeletlen állapotban való fenntartás indokolt.	Kivéve természetvédelmi célú beavatkozások (inváziós fajok elleni védekezés és élőhelyrekonstrukció), illetve vízügyi kezelő jogszabályi kötelezettségeiből adódó fenntartási tevékenysége.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az élőhelyek hosszútávú megőrzése érdekében a Dráva természetes vízjárását, a folyamatosan építő és romboló ártéri folyódinamikát amennyire csak lehetséges javasolt érvényesülni hagyni, illetve helyre állítani. A vízügyi ágazattal közösen javasolt megvizsgálni a mederbevágódás és a felsőbb szakaszokon létesült tározók, erőművek okozta negatív hatások mérséklésének lehetőségeit.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

Az ilyen típusú élőhelyekhez kötődő ritka fajok megőrzése csak zavartalanságuk megőrzésével, és a pionír élőhelyek képződési feltételeinek biztosításával lehetséges. Mivel a kezelési egységhez tartozó területek a Dráva medrében találhatóak, elengedhetetlen a folyamatos és szoros együttműködés a mederkezelővel.

KE8 - Dráva és mellékágai

(a) Kezelési egység kódja: KE8

(b) Kezelési egység meghatározása: Dráva és mellékágai

Ehhez a kezelési egységhez sorolandók a Dráva főága (Drávatamási és Bélavár között) és mellékágai: a Drávatamási alsó és felső mellékág, az Erzsébet-szigetet kerülő Babócsai-mellékág, a Bolhói alsó és felső mellékág, a Heresznyei alsó és felső mellékág, a Vízvári alsó és felső mellékág és a Bélavári mellékág.

A szabályozottság szempontjából a Dráva magyarországi szakasza két eltérő részre osztható, az Őrtilos-Barcs és a Barcs-Drávaszabolcs közötti szakaszra. A felső szakaszon a folyó partjait csak lokális beavatkozásokkal szabályozták, a Közép-Dráva Natura 2000 terület nagyobb része ehhez a szakaszhoz tartozik. A mai mederviszonyokat a beágyazódott főmeder és a lefűződött, valamint a lefűződőben lévő mellékág rendszerek alkotják. Ennek megfelelően a mellékágak egy kisebb része még ma is élő, és a Dráva vízjárásától függően, ha csekély mértékben is, de részt vesz a vízlevezetésben. A nagyvizek idején még számottevő mértékben vízjárta, azonban a kisvizekkor jórészt csak sekély és pangó vizekkel borított mellékágak morfológiailag őrzik a szabályozások előtti szerteágazó, meanderező folyó képét. A túlfejlett kanyarok lefűződése, majd feliszapolódása a korábbi, természetes viszonyok mellett emberi beavatkozás nélkül is ismétlődően, kanyarról-kanyarra lejátszódott. A túlfejlett kanyarok levágása, és a középvízi meder szabályozása következtében a meanderek képződése, kialakulása jelentősen korlátozott, a Barcs alatti szakaszon ma már szinte lehetetlen. Azonban Barcs felett a folyó ma is kanyargós, meanderező, és többek között itt található a talán legértékesebb, spontán lefűződött Babócsai mellékág is. A Dráva medre a torkolattól a 160,0 fkm-ig (Barcs) a szabályozási beavatkozásoknak köszönhetően viszonylag stabil, elsősorban lokális eróziós folyamatok tapasztalhatók. A Barcs feletti (mintegy 25 fkm-nyi) szakasz nagyban eltér az alsóbb szakasztól. Itt a Dráva kanyargós több fejlett és túlfejlett kanyarral, medre széles, partja mentén a kanyarok domború oldalán hosszú és nagy zátonyokkal. E felett (Bolhó, 180,0 fkm) a Dráva medre ismét egy más képét mutatja. Medrére nem a kanyargósság jellemző, a folyó itt még középvízi jellegű, szerteágazó az eróziós és építő folyamatoknak köszönhetően. A rendkívül intenzív romboló és építő munkájának nyomán gazdag zátonyképződés tapasztalható a meder keresztmetszetének beszűkülésével, ugyanakkor lokális jelleggel nagy, akár 10-12 m-es mélységeket is találhatunk. Sok a sziget, melyeket szintén éves viszonylatú változások jellemeznek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

U8 – Folyóvizek

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok:

tompa folyamkagyló (*Unio crassus*)

balin (*Aspius aspius*)
vágó csík (*Cobitis taenia*)
botos kölönte (*Cottus gobio*)
ingolafajok (*Eudontomyzon spp.*)
halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)
széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*)
selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*)
garda (*Pelecus cultratus*)
szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
leánykancér (*Rutilus pigus*)
törpecsík (*Sabanejewia aurata*)
német bucó (*Zingel streber*)
magyar bucó (*Zingel zingel*)
mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
vidra (*Lutra lutra*)
eurázsiai hód (*Castor fiber*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

magyar színjátszólepke (*Apatura metis*)
kecsege (*Acipenser ruthenus*)
márna (*Barbus barbus*)
sujtásos kűsz (*Alburnoides bipunctatus*)
kövicsík (*Barbatula barbatula*)
dunai küllő (*Gobio obtusirostris*)
nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*)
vízisikló (*Natrix natrix*)
kockás sikló (*Natrix tessalta*)
sárgás szitakötő (*Gomphus flavipes*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A Barcs feletti szakaszon a folyó képe ma is folyamatosan változik, ezért a meder változásainak figyelmekkel kísérése, kezelése, fenntartása a jövőben is szükséges. A meder morfológiai jellemzőinek a felmerült igények szerinti megváltoztatása, átalakítása, vagy éppen fenntartása egy nagyon összetett feladatnak tekinthető, melynek megoldása több ágazatot összehangoló nemzetközi párbeszéd keretében valósítható csak meg. A Dráva kezelése, fenntartása, mint vízügyi kezelői kötelezettség elsősorban a meglévő szabályozási művek kezelésére, a meder káros változásainak megelőzésére, vagy a már bekövetkezett, vízügyi szempontból kedvezőtlen folyamatok rendezésére irányulhat. A meder, illetve a vízminőség jó állapotának megőrzését a természetvédelmi szempontok mellett többek között a vízbázisok megőrzése is indokolja. A Dráva folyó esetében komplex vízgazdálkodási rehabilitációs terv kidolgozására van szükség, a meder további süllyedésének

megakadályozása, valamint az ártéren és a mentett oldalon a területi vízviszatarthatás elősegítése céljából.

Kiemelt jelentőségű a természetes partszakaszok megőrzése, a nyílt zátonyok fenntartása és zavartalanságuk biztosítása. Javasolt megvizsgálni a korábbi szabályozások, illetve a felsőbb szakaszon létrehozott erőművek által okozott medersüllyedés és a napi vízszintingadozás okozta káros hatások mérséklésének lehetőségeit. Lehetőség szerint a Dráva elzárt, illetve elzáródott mellékágait meg kell nyitni, újra átjárhatóvá kell tenni, a természetes vízháztartási viszonyait lehetőleg helyre kell állítani.

A vízparton újabb építmények (stégek, horgászkunyhók) csak természetvédelmi engedéllyel, a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon építhetők, a régi, illegálisan épített, vagy megrongálódott, veszélyessé vált építményeket és épületeket javasolt eltávolítani.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról

Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve

A halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény vonatkozó rendelkezései

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
V14	A vízi növényzet és a part menti növényzet nem irtható (vágás, nádégetés, cserjék kivágása).	Kivéve élőhelyfenntartási céllal, a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon és mértékben, vagy jogszabályi kötelezettségből fakadó fenntartási munkák esetén.
V19	Idegenhonos halfajok visszaszorítása, idegenhonos halfaj nem telepíthető.	Mivel az idegenhonos fajok telepítését az 1996. évi LIII. törvény 14. §-a természetes és természetközeli állapotú vizek esetében általánosan megtiltja, ennek kapcsán a tilalom hatékony érvényesítése a cél.
V26	A területen élő és táplálkozó madarak riasztásának időbeli és területi korlátozásait a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett módon, a madárriasztási tervnek megfelelően lehet végezni.	
V63	Élőhely-rekonstrukció.	Mellékágak revitalizációja.
V67	A területen mindennemű beavatkozás kerülendő, kezeletlen állapotban való fenntartás indokolt.	Kivéve természetvédelmi célú, vagy jogszabályi kötelezettségből fakadó, élet- és vagyónvédelmi indokból elkerülhetetlen beavatkozások.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A Dráva folyó esetében komplex vízgazdálkodási rehabilitációs terv kidolgozására van szükség, a meder további süllyedésének megakadályozása, a mellékágak szükség szerinti revitalizációja, valamint az ártéren és a mentett oldalon a területi vízvisszatartás elősegítése céljából. A Dráva ezen rövid szakaszán Európában egyedülálló módon még megfigyelhető a folyó természetes ártéri dinamikája, építő és romboló felszínformáló hatása. Ez a folyamatos változás olyan élőhelyek kialakulását eredményezi, melyek a Dráva élővilágának és tájképi elemeinek talán legértékesebb részei.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A Dráva élővilágának, faji és élőhelyi diverzitásának megőrzése érdekében alapvető fontosságú, hogy biztosítsuk a folyó természetes dinamikájának minél teljesebb érvényesülését, és csak a lehető legkisebb mértékben korlátozzuk azt, ha élet- vagy vagyonvédelmi okokból elkerülhetetlenül szükséges.

KE9 - Holtágak és tavak

(a) Kezelési egység kódja: KE9

(b) Kezelési egység meghatározása: Holtágak és tavak

A terület azon természetes és mesterséges, állóvízi vagy lassú folyóvízi vizes élőhelyeinek összessége, melyek egész évben vízzel borítottak. A holtágak olyan hullámtéri mederszakaszok, amelyek csak nagyvizeknél kapnak vizet, és nincs nyitott kapcsolatuk a folyóval. A holtágak morfológiailag őrzik a szabályozások előtti szerteágazó, meanderező folyó képét. A természetes úton lefűződött holtágak mellett mesterséges tavak (bányatavak) is találhatóak a területen.

Ide soroltuk a bélavári felhagyott kavicsbányatavakat, a vízvári mellékágrendszerhez tartozó holtágat, a Bolhói tőzegbányatavat, a barcsi Ó-Drávát és a szintén Barcs területén található viktorpusztai tavat, valamint a Kisbókot és a Nagybókot.

A természetes vizek medre sekély, lapos partú, általában gazdag hínár- és mocsári növényzettel, a nagyobb kavicsbánytavak mélyek, meredek partúak. Hínár vegetáció és vízben álló lápi-, mocsári növényzet jellemző. Jelentős problémaként jelentkezik az agresszíven terjedő lágy- és fásszárú inváziós fajok megtelepedése és felszaporodása, melyeknek a csökkenő vízszint is kedvez.

Az állóvizek (a fokozottan védett területen fekvőkön kívül) jellemzően horgászati hasznosításúak. A horgászati tevékenység nem mindig van összhangban a természetvédelmi célokkal. A vízpartokon a horgászat megkönnyítése érdekében gyakran végeznek tereprendezést, irtják a növényzetet. A vízpartokon helyenként nagy számban láthatók különféle – engedély nélkül kialakított - építmények (stégek, kunyhók), melyek természetvédelmi és tájvédelmi szempontból sem kívánatosak. Az intenzíven horgászott vizeken felgyorsult eutrofizáció tapasztalható, ez egyrészt a haltelepítéseknek, másrészt a horgászatot kísérő rendszeres etetéseknek is köszönhető.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

Ab – Folyók, áramló vizű csatornák hínárnövényzete

Ac – Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete

B1a – Nem tőzégképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

I1 – Nedves felszínek természetes pionír növényzete

U9 – Állóvizek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

3150 - Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja

3270 - Ártéri ruderalis magaskórós folyómedernövényzet

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok:

halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)
szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
réticsík (*Misgurnus fossilis*)
vágócsík (*Cobitis taenia*)
mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
vidra (*Lutra lutra*)
eurázsiai hód (*Castor fiber*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

vízilófark (*Hippuris vulgaris*)
kis színjátszólepke (*Apatura ilia*)
vízi denevér (*Myotis daubentoni*)
vázisikló (*Natrix natrix*)
kockás sikló (*Natrix tessellata*)

(d) *Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:*

Nagyon fontos ezeken a területeken a megfelelő vízgazdálkodás, a vízi szervezetek szaporodási és életfeltételeinek stabil biztosítása érdekében. Javasolt megvizsgálni a Dráva holtágainak vízpótlási, ill. vízvisszatartási lehetőségeit. Természetvédelmi szempontból a természetes vizes élőhelyek nagy részén a gazdálkodás nem kívánatos, hasznosítás mentes területként javasolt kezelni. Amennyiben ez nem megoldható, ügyelni kell a vízminőség és a természetes életközösségek, valamint a tájképi értékek megóvására. A vízparton újabb építmények (stégek, horgászkunyhók) csak természetvédelmi engedéllyel, a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon építhetők, a régi, illegálisan épített, vagy megrongálódott, veszélyessé vált építményeket és épületeket javasolt eltávolítani. Javasolt kerülni a túlzott etetést az eutrofizáció megelőzése érdekében, valamint a vízi és a parti növényzet irtását és a szemetelést. A nyilvántartott halgazdálkodási vízterületeken az élőhelyek védelmét biztosító halgazdálkodási tervet és horgászrendet kell kialakítani és betartatni.

(e) *Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:*

a) *Kötelezően betartandó előírások:*

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról

Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve

A halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény vonatkozó rendelkezései

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
V01	A területen a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.	
V14	A vízi növényzet és a part menti növényzet nem irtható (vágás, nádégetés, cserjék kivágása).	Kivéve élőhelyfenntartási céllal, a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon és mértékben, vagy jogszabályi kötelezettségből fakadó fenntartási munkák esetén.
V19	Idegenhonos halfajok visszaszorítása, idegenhonos halfaj nem telepíthető.	Mivel az idegenhonos fajok telepítését az 1996. évi LIII. törvény 14. §-a természetes és természetközeli állapotú vizek esetében általánosan megtiltja, ennek kapcsán a tilalom hatékony érvényesítése a cél.
V26	A területen élő és táplálkozó madarak riasztásának időbeli és területi korlátozásait a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett módon, a madárriasztási tervnek megfelelően lehet végezni.	
V63	Élőhely-rekonstrukció.	Holtágak revitalizációja.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A barcsi Ó-Dráva természetvédelmi célú rehabilitációja, vízháztartásának javítása 2019-ben fejeződött be egy Horvát-Magyar együttműködésben megvalósuló LIFE projekt keretében. Javasolt megvizsgálni a Dráva többi holtágának vízpótlási, illetve vízvisszatartási lehetőségeit is.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A tervezési területen álló vagy igen lassan áramló vizek kiemelt fontosságúak a vízi életközösségek megőrzése szempontjából. A védelem biztosítása lehetetlen a szükséges vízmennyiség és megfelelő vízminőség biztosítása nélkül. A holtágakhoz kötődő jelölő értékek megőrzéséhez rövid távon a terület zavartalanságának megőrzése elegendő, ám a természetes (szukcesszió) és antropogén hatásra bekövetkező (medermélyülés, mederelzárások) vízjárás- és mederváltozások hosszú távon aktív beavatkozásokat tesznek szükségessé a megfelelő vízháztartás biztosítása érdekében. A mederszabályozások óta újabb holtágak lefűződése nem várható, a még meglévők csak élőhelyrekonstrukciós beavatkozásokkal tarthatók fent. Az ártéri vízrendszer működésének fontos láncszemei a holtágak. Az élő vízzel való időszakos összeköttetés lehetőségének fenntartása, és a terület főmedertől távolabbi, mély fekvésű részeivel, gödreivel való kapcsolat megőrzése biztosítja az ártéri vizes élőhelyek összefüggő rendszerének működését, a nagyvizek szétterítését a területen, és ezáltal a vízhez kötődő jelölő élőhelytípusok és fajok megőrzését.

Az élőhelyek minőségét befolyásolja a halgazdálkodási hasznosítás, a halfauna összetétele, az inváziós fajok jelenléte is.

KE10 - Szántók

(a) Kezelési egység kódja: KE10

(b) Kezelési egység meghatározása: Szántók

A terület nagyüzemi szántói mellett a szántó művelési ágú vadföldek tartoznak a kezelési egységbe. A szántók egy része országos jelentőségű védett természeti területen (Duna-Dráva Nemzeti Park) fekszik, más részük a védett természeti területen kívül található közösségi jelentőségű terület.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

T2 – Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák

T5 – Vetett gyepek, füves sportpályák

T6 – Extenzív szántók

T10 – Fiatal parlag és ugar

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok: -

Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A természetvédelmi szempontból értékes területek közé ékelődő szántók esetében a legnagyobb veszélyt az intenzív művelés során a földekre kijuttatott műtrágya és a különböző növényvédőszer használata jelenti. A vegyszerek használata a legkörültekintőbb alkalmazás esetén is a környező területek szennyeződését okozhatja, akár közvetlenül (a peremterületeken), akár közvetve a talajvíz és a felszíni vizek szennyeződésén keresztül. Természetvédelmi szempontból ezért hosszútávú célként (főként a nemzeti parki területeken) a nagyüzemi szántók átalakítása, gyepesítése vagy honos fajokkal történő erdősítése lenne a megfelelő megoldás. Rövidtávú célként és a nemzeti parkon kívül elterülő szántók esetében a vegyszerhasználat minimalizálása a cél. Lehetőség szerint a biogazdálkodásban megengedett szerek alkalmazását kell előnyben részesíteni, a tápanyagpótlást elsősorban szerves trágyával javasolt megoldani. Törekedni kell a talaj kíméletére, nem javasolt túlságosan nagy parcellák kialakítása. A fás-cserjés mezsgyék kialakítása talajvédelmi szempontból és a kártevők elleni védekezés szempontjából is előnyös. Fontos az inváziós fajok megtelepedésének és terjedésének megelőzése. Kistáblás művelés, hagyományos kultúrák és hagyományos technológiák alkalmazása javasolt. Melioráció kerülendő. A meglévő meliorációs infrastruktúra felújítása nem javasolt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

b) Javasolt előírások:

Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtatótól napkeltéig gépi munkavégzés nem megengedett.
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás és vadriasztó lánc használata.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ20	Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás nem megengedett.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek nem alkalmazhatók.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ25	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók.
SZ27	Vegyszeres gyomirtás, kivéve az özönnövények mechanikus irtását kiegészítő vegyszeres kezelést, nem végezhető.
SZ37	Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni.
SZ43	Fás szárú és lágú szárú energetikai ültetvény nem telepíthető.
SZ46	Melioráció nem megengedett.
SZ48	Drénezés nem megengedett.
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása.
SZ56	Mezőgazdasági földterület első erdősítése, őshonos fafajokkal, támogatható.
SZ68	A parcella körül természetes talajvédelmet szolgáló táblaszegély fenntartása, illetve telepítése, amely őshonos cserjékből vagy fákból álló sövény, illetve fasor lehet. A táblaszegély inváziós cserje és fafajoktól való mentességének biztosítása kizárólag mechanikai eszközökkel.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Hosszútávon a tervezési területen található szántóterületek gyepesítése vagy honos fajokkal történő erdősítése, azaz a szántó művelési ágú területek arányának a csökkentése a cél.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A szántóterületek és a vadföldek vadat vonzó tulajdonsága miatt ezeken a területeken szükség esetén magaslesekert javasolt elhelyezni, fokozott vadászati tevékenységgel törekedni kell a vadlétszám csökkentésére.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A vegyszerek használata a legkörültekintőbb alkalmazás esetén is a környező területek szennyeződését okozhatják akár közvetlenül, akár a talajvíz szennyeződésén keresztül. Ez legnagyobb veszélyt a vízi ökoszisztémákra és a környező területek gerinctelen faunájára jelent, valamint ezeken keresztül a táplálékláncba kerülve további vízi szervezetekkel és gerinctelenekkel táplálkozó állatfajokra is kockázatot hordoz.

KE11 - Fás legelők

(a) *Kezelési egység kódja:* KE11

(b) *Kezelési egység meghatározása:* Fás legelők

A fás legelők valaha a Dráva-völgy jellegzetes tájképi elemei voltak, melyek közül a tervezési területen napjainkban még kettő lelhető fel: a babócsai és a péterhidai. A legelő állatlétszám növekedésével az erdők kiritkítása révén létrehozott fás legelők évszázados faóriásokkal árnyalt gyepek területek. A fás legelőknek különleges szerepük van mind tájképileg, mind a hazai növény- és állatvilág megőrzése szempontjából, hiszen ezek a területek se nem gyepek, se nem erdők, így olyan fajok találhatók meg rajtuk, amelyek nyílt térségekben fordulnak elő, de (legalábbis egy részük) valamilyen mértékben kötődnek a fákhhoz is. Főleg azok az élőlények találják meg életfeltételeiket, amelyek eredetileg az erdős-sztyepp zónában, vagy az erdők szegélyén éltek. Flórájukban és faunájukban nagy léptékben érvényesül az ökológiai szegélyhatás, tekintve, hogy átmenetet képeznek az erdei és a fátlan társulások között. Az idős fák kiváló élőhelyet biztosítanak az odúlakóknak, valamint a xilofág és szaproxilofág rovaroknak. A legeltetés felhagyásával ezek a természetvédelmi szempontból értékes területek aktív kezelés hiányában eltűnnek, beerdősülnek.

(c) *Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:*

Érintett ANÉR élőhelyek:

P45 – Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek

E2 – Veres csenkeszes rétek

RA – Öshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok:

nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

nagy tűzlepke (*Lycena dispar*)

díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

vízisikló (*Natrix natrix*)

fürge gyík (*Lacerta agilis*)

zöld gyík (*Lacerta viridis*)

lábatlan gyík (*Anguis fragilis*)

imádkozó sáska (*Mantis religiosa*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A fás legelők megőrzése nem csak természetvédelmi, de tájképvédelmi és kultúrtörténeti szempontból is fontos értékmentés, ezért ezen területek esetében nem csak a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok megővására kell törekedni, hanem az élőhelykomplex tájképi elemként való fennmaradására és lehetőség szerint a kialakulásukhoz vezető hagyományos gazdálkodási formák megőrzésére is. Az ideális kezelés így ezeken a területeken a marhával vagy lóval történő legeltetés, valamint a hagyományos legelő-ápolási munkák (szúrós növények irtása, bozót- és cserjeirtás). Legelő állatállomány hiányában a gyepek fennmaradását kaszálással kell biztosítani. Az idős fák pótlását lehetőleg helyi szaporítóanyagból származó őshonos fajokkal (kocsányos tölgy, gyertyán, magyar kőris, vadgyümölcsök) kell biztosítani. Az idős, pusztuló, vagy holt faegyedeket nem szabad eltávolítani a területről.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény vonatkozó rendelkezései.

b) Javasolt előírások:

Kód	Területre vonatkozó kezelési előírás-javaslatok
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY70	Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár).
GY106	Legalább 2 évente tisztító kaszálás elvégzése.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jóságállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
GY118	Élőhelyrekonstrukció.
GY120	Agrár-erdészeti rendszerek közül a fás legelő és a mezővédő fásítás kialakítása támogatható.
GY123	A fás legelő fainak felújítását a megjelenő újulat megőrzésével, a vadak és legelő állatok elleni megvédésével szükséges biztosítani.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A beerdősült részek élőhelyrekonstrukciója a cserjésedett, fásodott területek kitisztításával lehetséges (az idős faegyedek megőrzése mellett) amennyiben a legelőként való további hasznosításra igény merülne fel.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

Aktív kezelés hiányában a fás legelők cserjésedése majd beerdősülése nem megakadályozható. Ezen élőhelyek megőrzése tájképvédelmi és kultúrtörténeti okból éppoly fontos, mint természetvédelmi célból, ezért legeltetéssel, vagy állat hiányában kaszálással, és a delelőfák egyedi védelmével javasolt kezelni a területeket. A fás legelők mozaikos élőhelyszerkezete és évszázados delelőfái különösen kedvező adottságokat biztosítanak a szegélyélőhelyekhez kötődő fajok (pl.: díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)) számára, valamint az idős, pusztuló és benapozott faegyedeket kedvlő jelölő xilofág bogárfajok számára (pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) és a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)).

KE12 - Babócsai Basa-kert

(a) Kezelési egység kódja: KE12

(b) Kezelési egység meghatározása: Babócsai Basa-kert

A Babócsai Basakert TT egyedülálló értéke a nárciszmezővel borított, műemléki védelem alatt is álló történelmi romkert. A területen árpádkori, késő középkori, és török épületek feltárt, majd visszatemetett maradványai találhatóak, valamint Somogy megye legnagyobb alapterületű földvára. Az egykori épületek közül csak a gótikus Szent Egyed plébániatemplom kb. 1,5 m magasságú falazata látható. A nárciszmező különlegessége a csillagos nárcisz (*Narcissus radiiflorus*), mely a török idők óta virágzik a területen. Jellemző növénytársulása a franciaperjés kaszálórét (Pastinaco-Arrhenatheretum). A terület elsősorban botanikai, kultúrtörténeti és tájképvédelmi szempontból jelentős.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ANÉR élőhelyek:

E1 – Franciaperjés rétek

RA – Óshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

S7 – Nem óshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6510 Sík és dombvidéki kaszálórét

Érintett közösségi jelentőségű jelölő fajok:

nagy tűzlepke (*Lycena dispar*)

díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

csillagos nárcisz (*Narcissus radiiflorus*)

nyuszt (*Martes martes*)

vízisikló (*Natrix natrix*)

fürge gyík (*Lacerta agilis*)

zöld gyík (*Lacerta viridis*)

lábatlan gyík (*Anguis fragilis*)

barna varangy (*Bufo bufo*)

zöld levelibéka (*Hyla arborea*)

imádkozó sáska (*Mantis religiosa*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A terület kezelése során a 34/2007. (X. 18.) KvVM rendelettel kihirdetett természetvédelmi kezelési terv rendelkezéseit kell figyelembe venni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

34/2007. (X. 18.) KvVM rendelet a Babócsai Basa-kert természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról és természetvédelmi kezeléséről

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

b) Javasolt előírások:

A terület kezelése során a 34/2007. (X. 18.) KvVM rendelettel kihirdetett természetvédelmi kezelési terv rendelkezéseit kell figyelembe venni, további javaslatok megfogalmazását nem tartjuk szükségesnek.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A csillagos nárcisz (*Narcissus radiiflorus*) és a terület táji és régészeti emlékeinek megőrzése érdekében jelentősebb élőhelyrekonstrukció vagy élőhelyfejlesztés nem indokolt. Kisebb fejlesztések indokoltak lehetnek a terület természeti és történeti értékeinek komplex bemutatása és karbantartása érdekében.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Az évi 5-6 ezer látogató döntő többsége a virágzás idején (április vége – május eleje) keresi fel a Basakertet, különösen a Nárcisznapokon nő a terület látogatottsága. Ilyenkor lehetőség nyílik a hatékonyabb természetvédelmi szemléletformálásra, a természetvédelmi oktatási célok megvalósítására.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A Babócsai Basakert TT rendelkezik jogszabályban kihirdetett természetvédelmi kezelési tervvel, amely részletesen szabályozza a lehetséges területkezelési és területhasználati módokat, ezért jelen fenntartási tervben erre a kezelési egységre további kezelési javaslatok megfogalmazása nem szükséges.

KE13 - Egyéb területek

(a) Kezelési egység kódja: KE13

(b) Kezelési egység meghatározása: Egyéb területek

Ebbe a kezelés egységbe soroltuk azokat a területeket, melyek legjellemzőbb tulajdonsága az ember általi zavarás, az intenzív területhasználat, és az ennek nyomán kialakult jelentős mértékű degradáció. Természetvédelmi szempontból értéktelen területek. Ide tartoznak az infrastruktúra hálózatok elemei: utak, vezetékek, egyéb vonalas létesítmények, valamint a gazdasági üzemek, telephelyek, tanyák, épületek, sportpályák, egyéb építmények és bolygatott környezetük.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ANÉR élőhelyek: OB – Jellegtelen üde gyepek
OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
OF – Magaskórós ruderális gyomnövényzet
OG – Taposott gyomnövényzet és ruderális iszapnövényzet
T5 – Vetett gyepek, füves sportpályák
T8 – Extenzív szőlők és gyümölcsösök
T9 – Kiskertek
U2 – Kertvárosok, szabadidős létesítmények
U3 – Falvak, falu jellegű külvárosok
U4 – Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók
U10 – Tanyák, családi gazdaságok
U11 – Út- és vasúthálózat

Érintett Natura 2000 élőhelyek: -

Érintett közösségi jelentőségű fajok: -

Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A területet érintő infrastrukturális elemek és gazdasági létesítmények működtetése, karbantartása során törekedni kell arra, hogy a környező területek zavarása a lehető legkisebb legyen, a szomszédos értékesebb élőhelyekre ne jusson ki környezetterhelő anyag. Fontos, hogy a bolygatott területek ne növekedjenek, további degradáció ne jelentkezzen, az esetleges gyomosodást vissza kell szorítani. Lehetőség szerint minimalizálni kell a vegyszerhasználatot, a környezetre veszélyes szerek és technológiák alkalmazását. Esetleges fejlesztések, átalakítások előtt minden esetben egyedi eljárás és a természetvédelmi kezelővel való előzetes egyeztetés szükséges.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

b) Javasolt előírások:

A kezelési egységre előírás javaslatok nem fogalmazhatók meg, a területhasználati és területkezelési módokat a hatályos ágazati jogszabályok és egyedi hatósági engedélyek szabályozzák.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Élőhelyrekonstrukció a területen található valamely telephely, vonalas létesítmény stb. megszűnése, felszámolása esetén válhat szükségessé. Ilyen esetben a terület rekultivációjára, az inváziós fajok megtelepedésének vagy terjedésének megakadályozására, a természetszerű állapot helyreállítására kell törekedni.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység jelentősége természetvédelmi szempontból másodlagos, a kezelési javaslatok célja csupán a környező, természetvédelmi szempontból értékesebb területek lehető legkisebb mértékű zavarásának biztosítása lehet.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció a 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja. Az élőhelyrekonstrukciós javaslatok az alegységek részletezésénél jelennek meg.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület jelölő fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedések nem indokoltak.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A területet érintő, a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében zajló kutatásokat továbbra is folytatni kell, lehetőség szerint a 2015 óta újra működő Dráva-monitoring programmal együtt. A jelen munka elkészítéséhez elvégzett élőhelytérképezést és széles körű zoológiai és botanikai felméréseket a fenntartási terv felülvizsgálatai előtt célszerű újra elvégezni. A jelölő fajok és élőhelyek tekintetében minimálisan hat évente (a közösségi jelentőségű fajokról és élőhelyekről az Európai Unió felé benyújtandó jelentések periódusainak megfelelően) el kell végezni az állományok és területek felmérését.

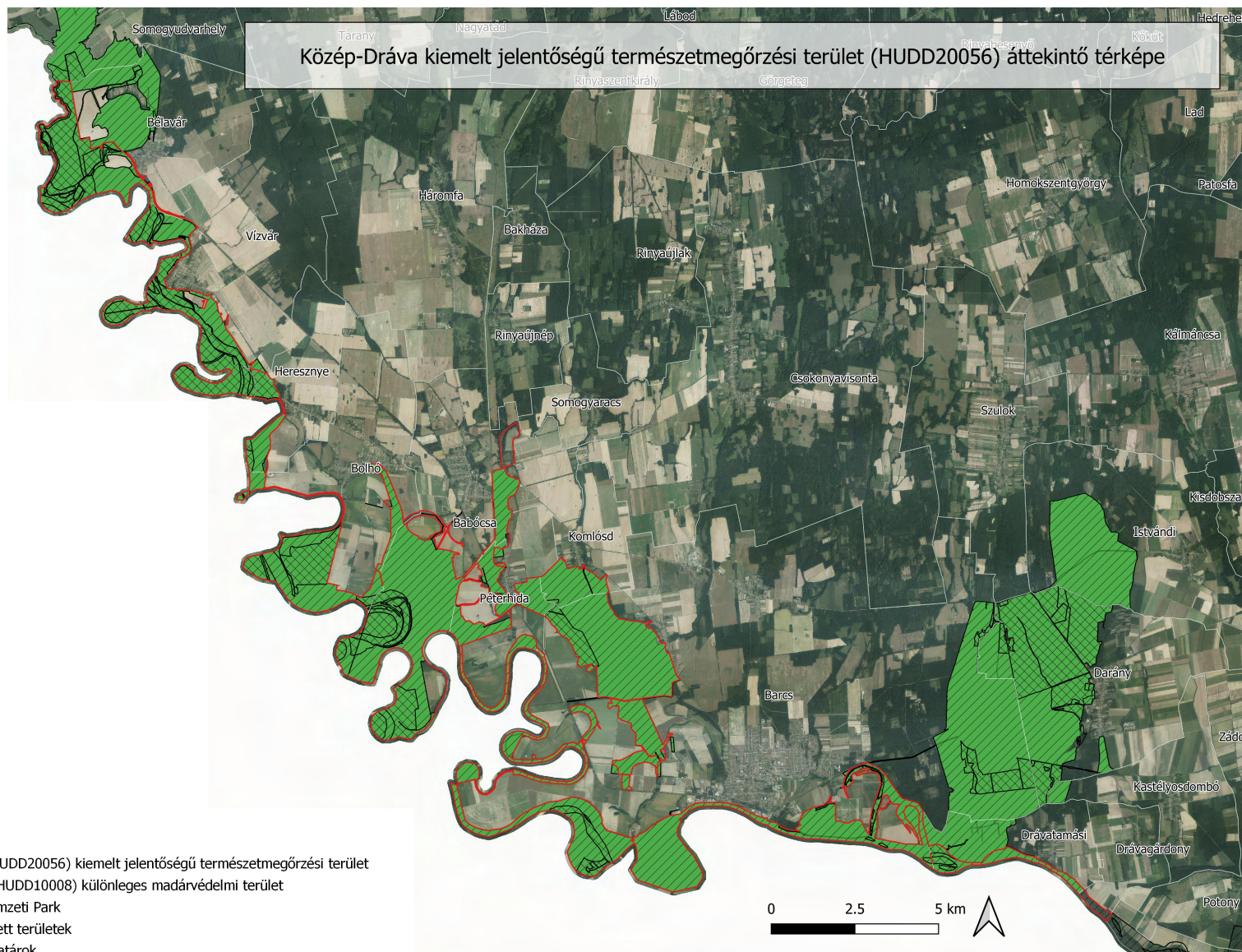
3.2.5. Mellékletek

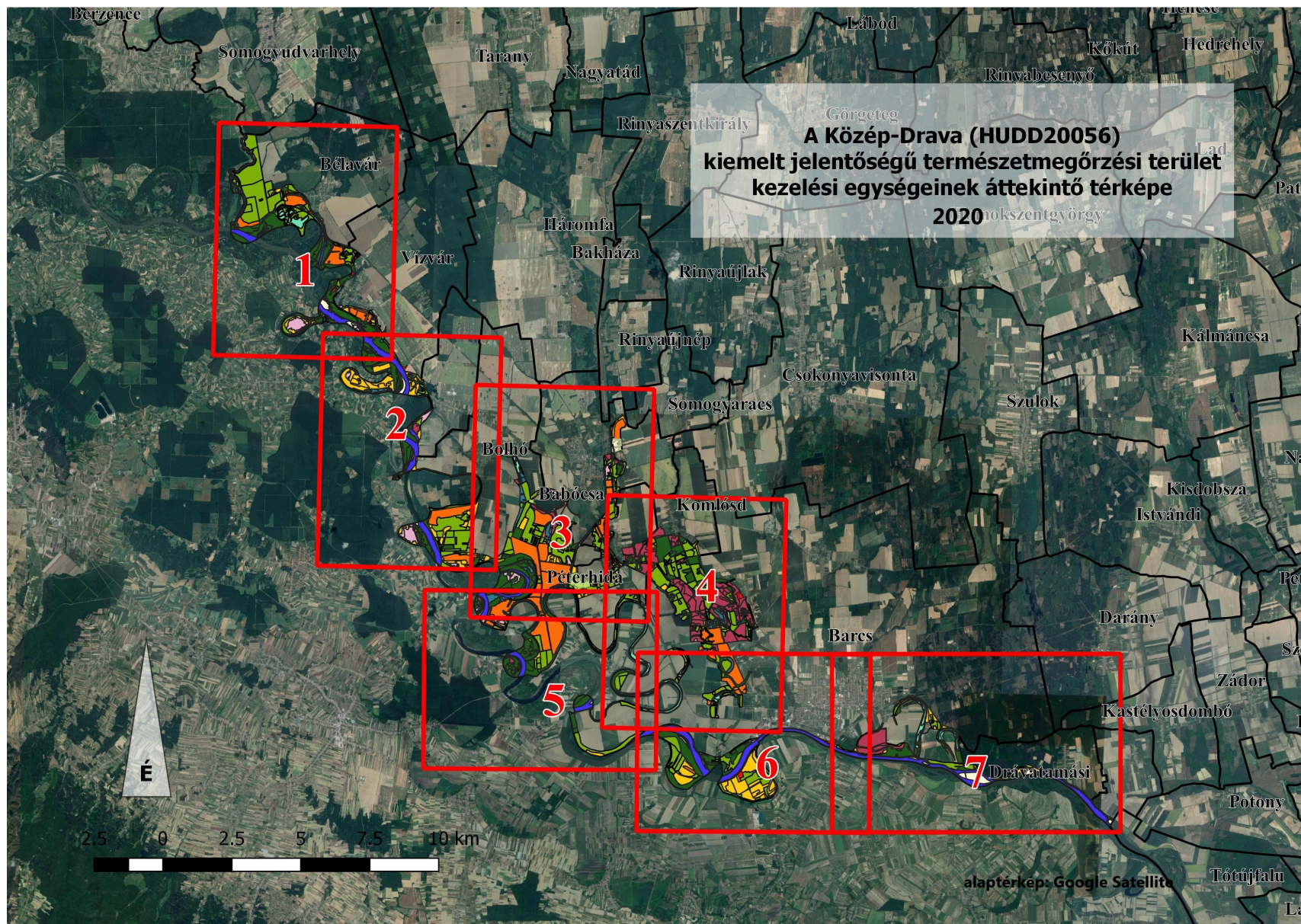
Térképek:

1. Közép-Dráva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület áttekintő térképe
2. Közép-Dráva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kezelési egységeinek térképe
3. Közép-Dráva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 élőhelyeinek térképe

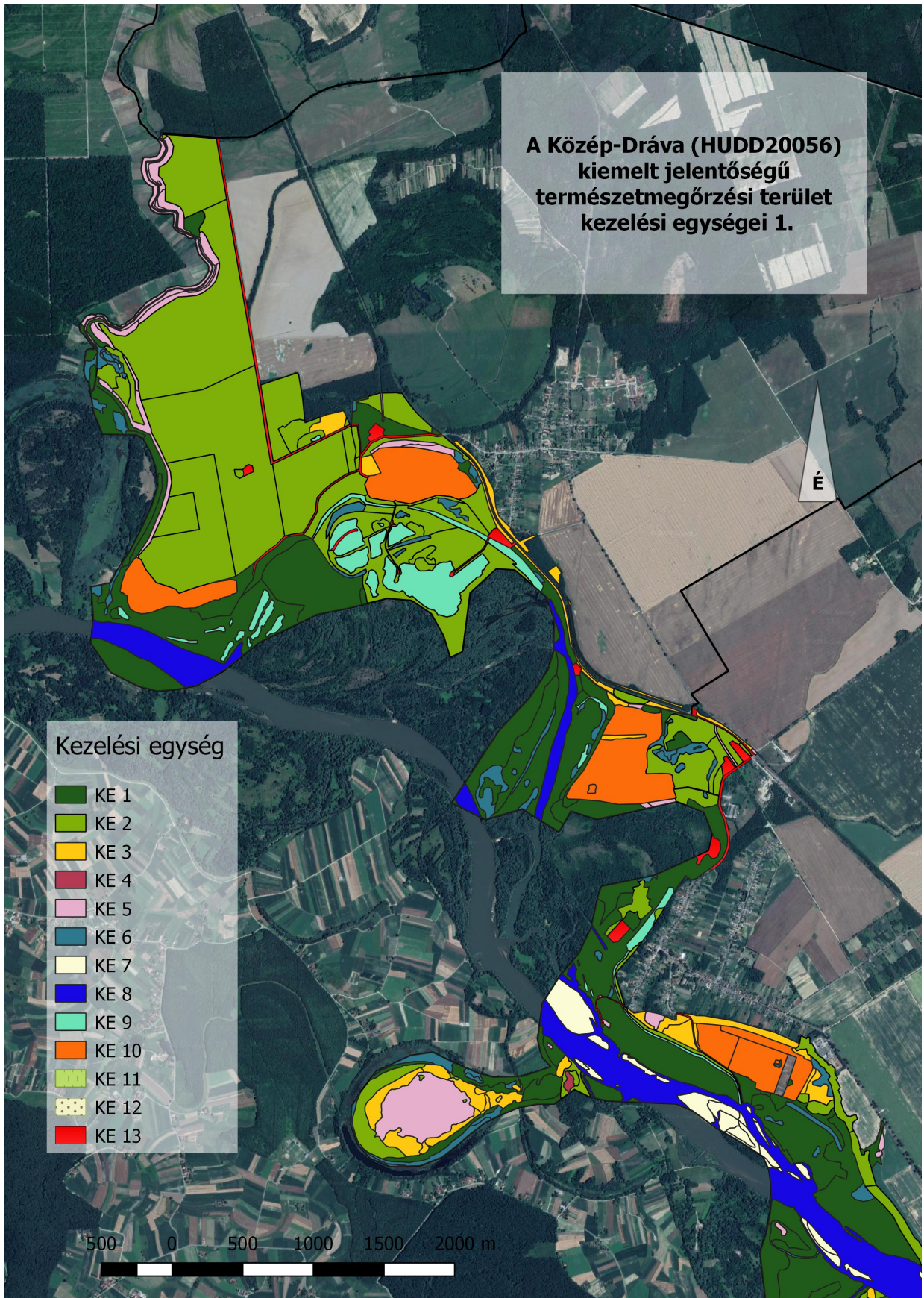
Táblázat:

A Közép-Dráva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület egyes kezelési egységeihez tartozó földrészletek és erdőrészletek táblázata

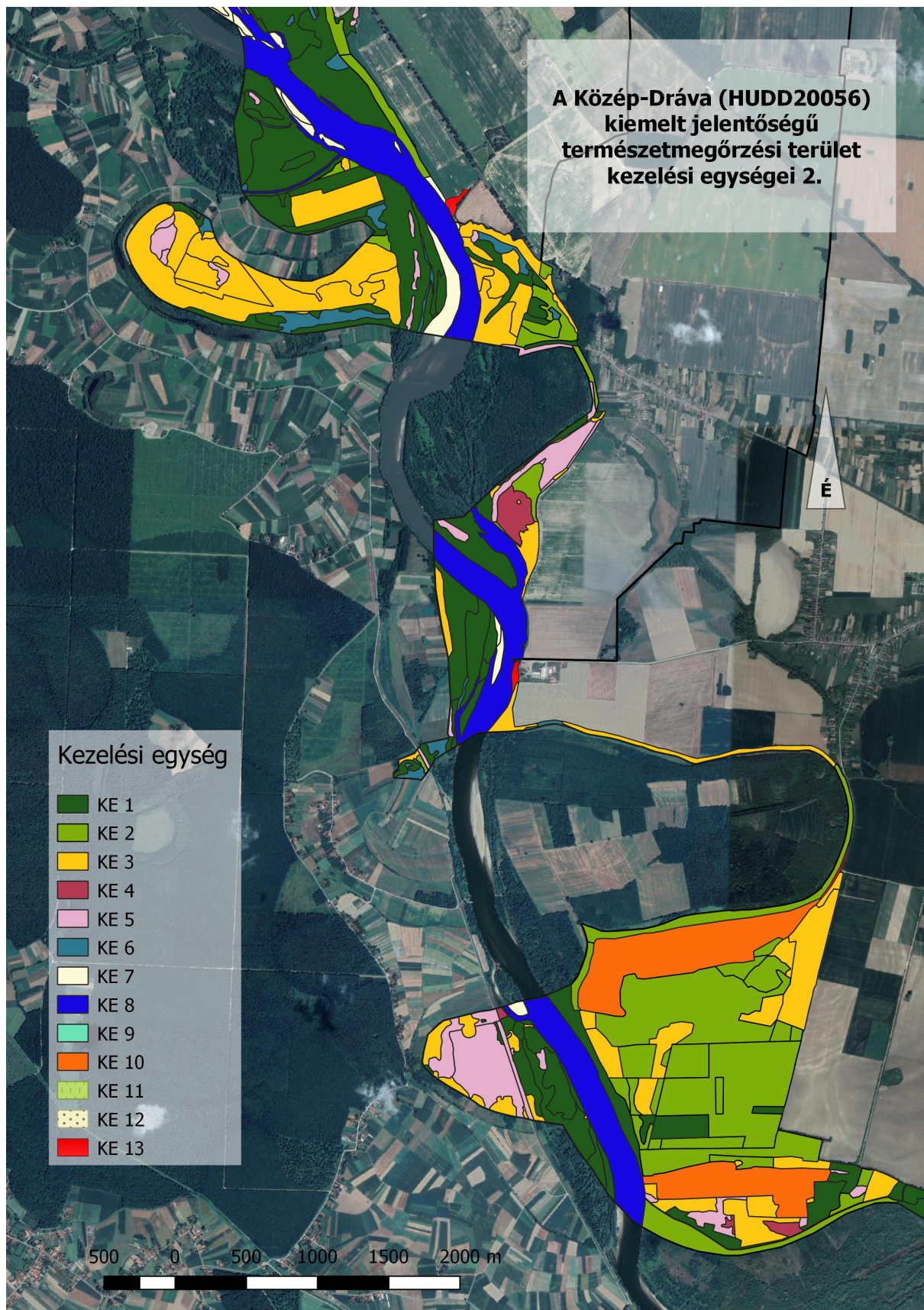

**A Közép-Dráva (HUDD20056)
kiemelt jelentőségű
természetmegőrzési terület
kezelési egységei 1.**

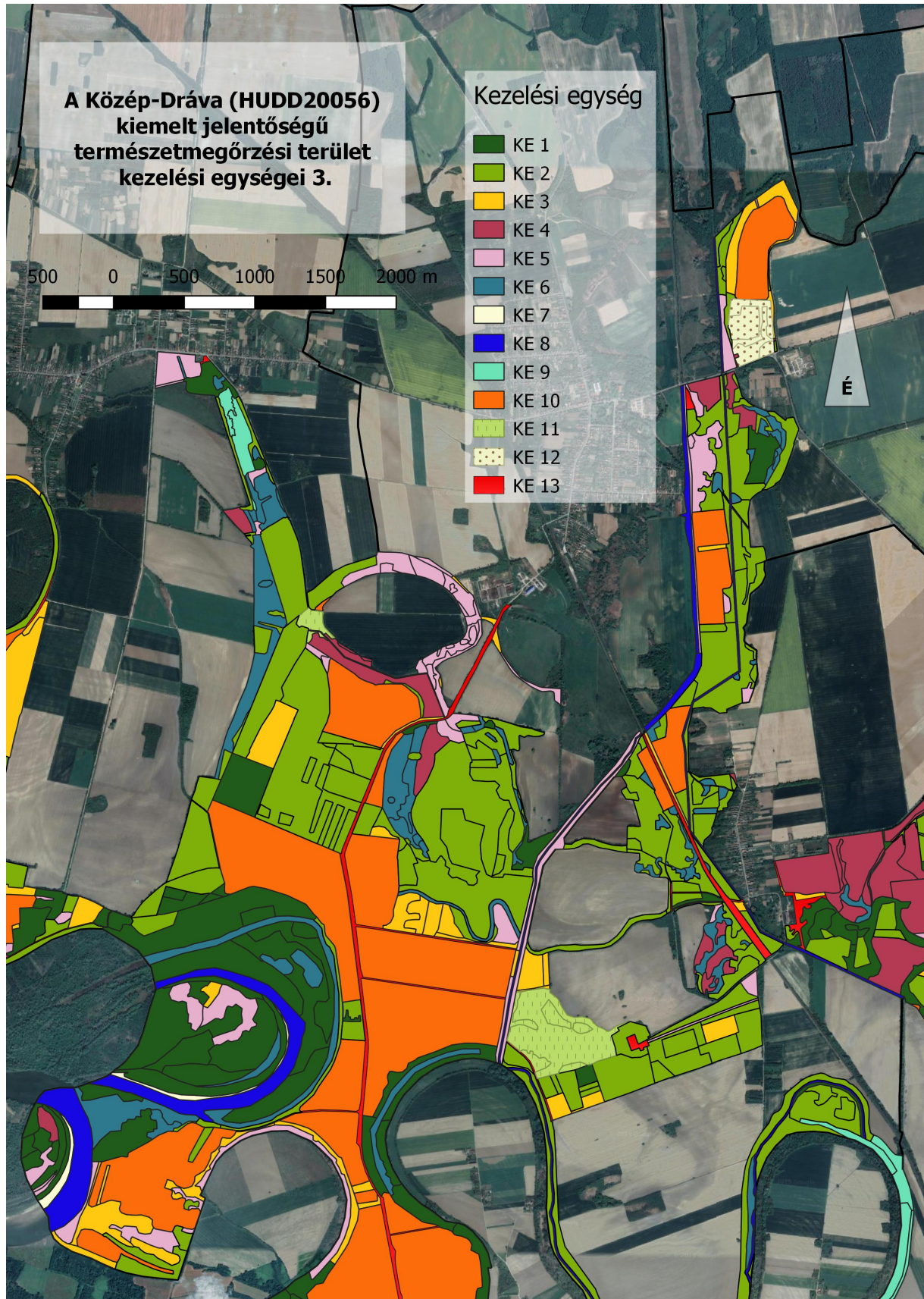

**A Közép-Dráva (HUDD20056)
kiemelt jelentőségű
természetmegőrzési terület
kezelési egységei 2.**

- Kezelési egység**
- KE 1
 - KE 2
 - KE 3
 - KE 4
 - KE 5
 - KE 6
 - KE 7
 - KE 8
 - KE 9
 - KE 10
 - KE 11
 - KE 12
 - KE 13

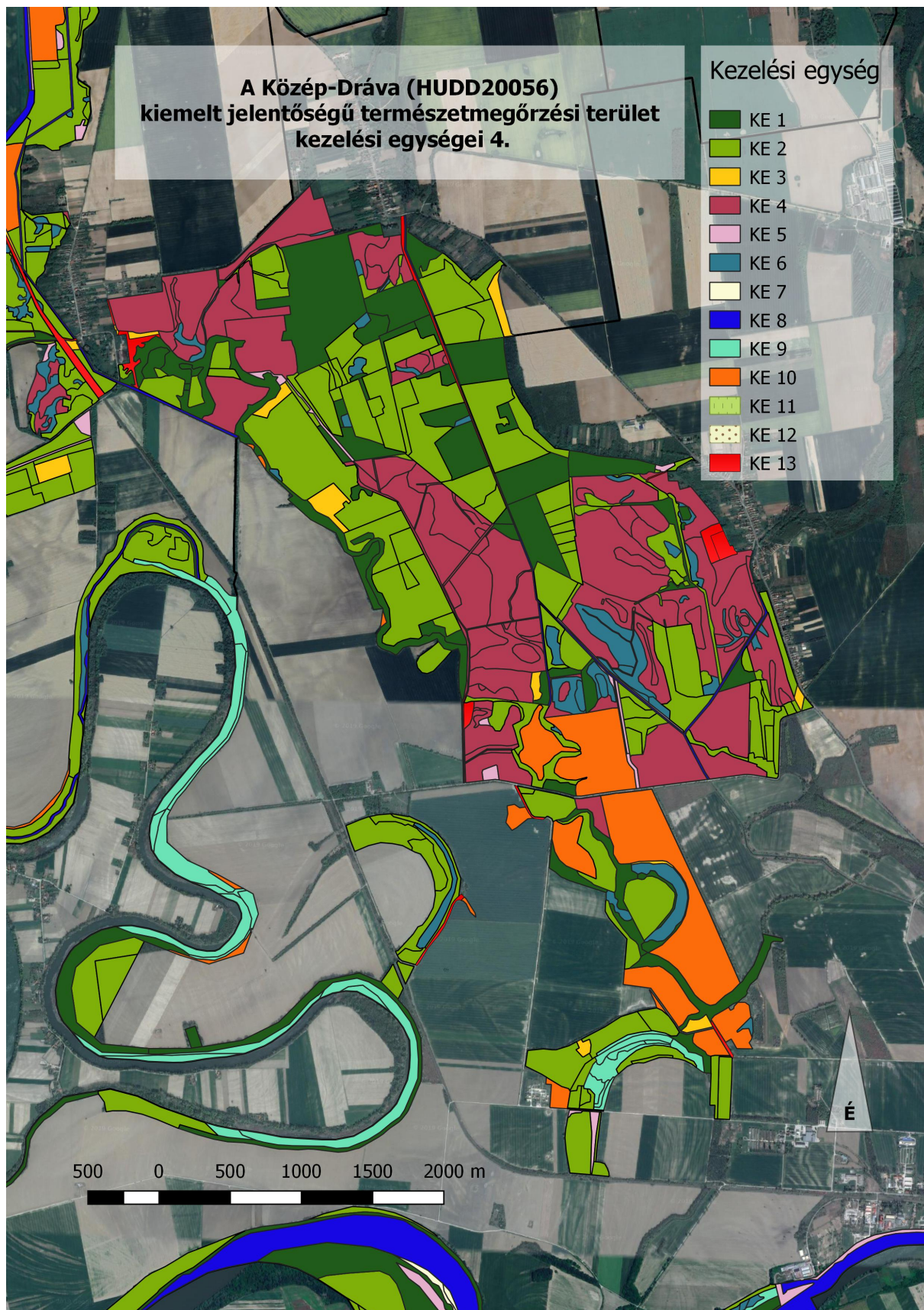
500 0 500 1000 1500 2000 m

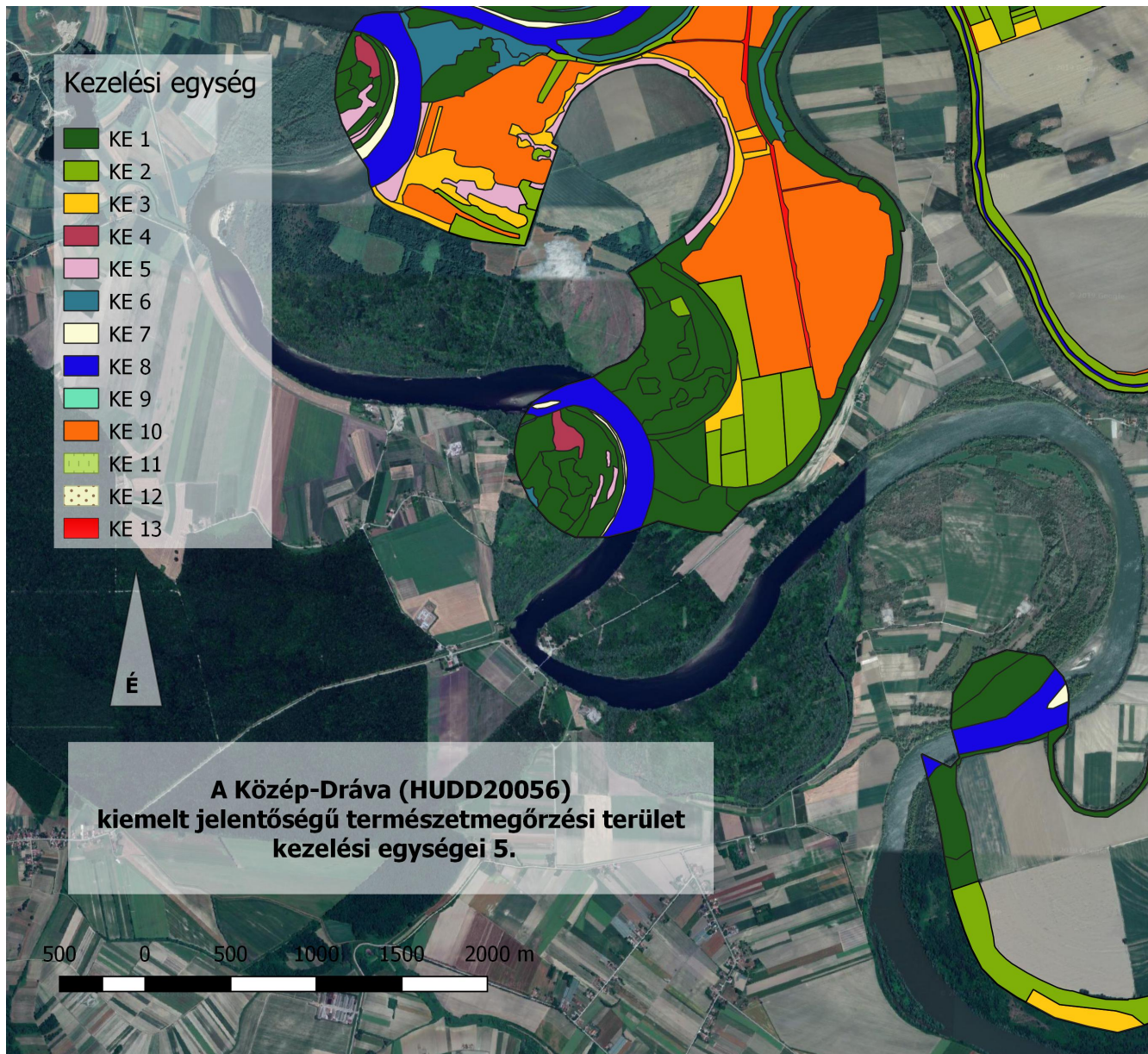

**A Közép-Dráva (HUDD20056)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
kezelési egységei 4.**

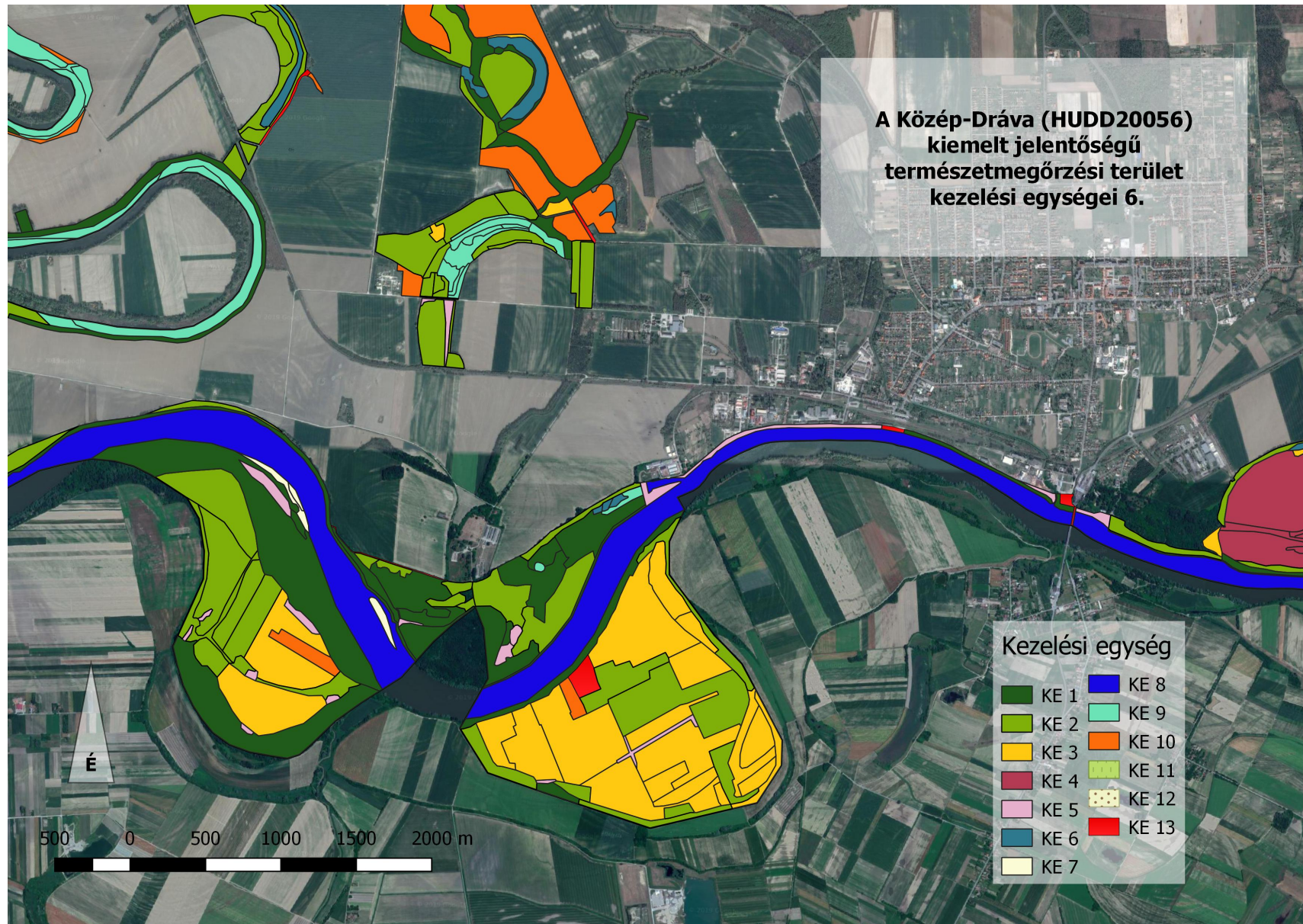
Kezelési egység

- KE 1
- KE 2
- KE 3
- KE 4
- KE 5
- KE 6
- KE 7
- KE 8
- KE 9
- KE 10
- KE 11
- KE 12
- KE 13

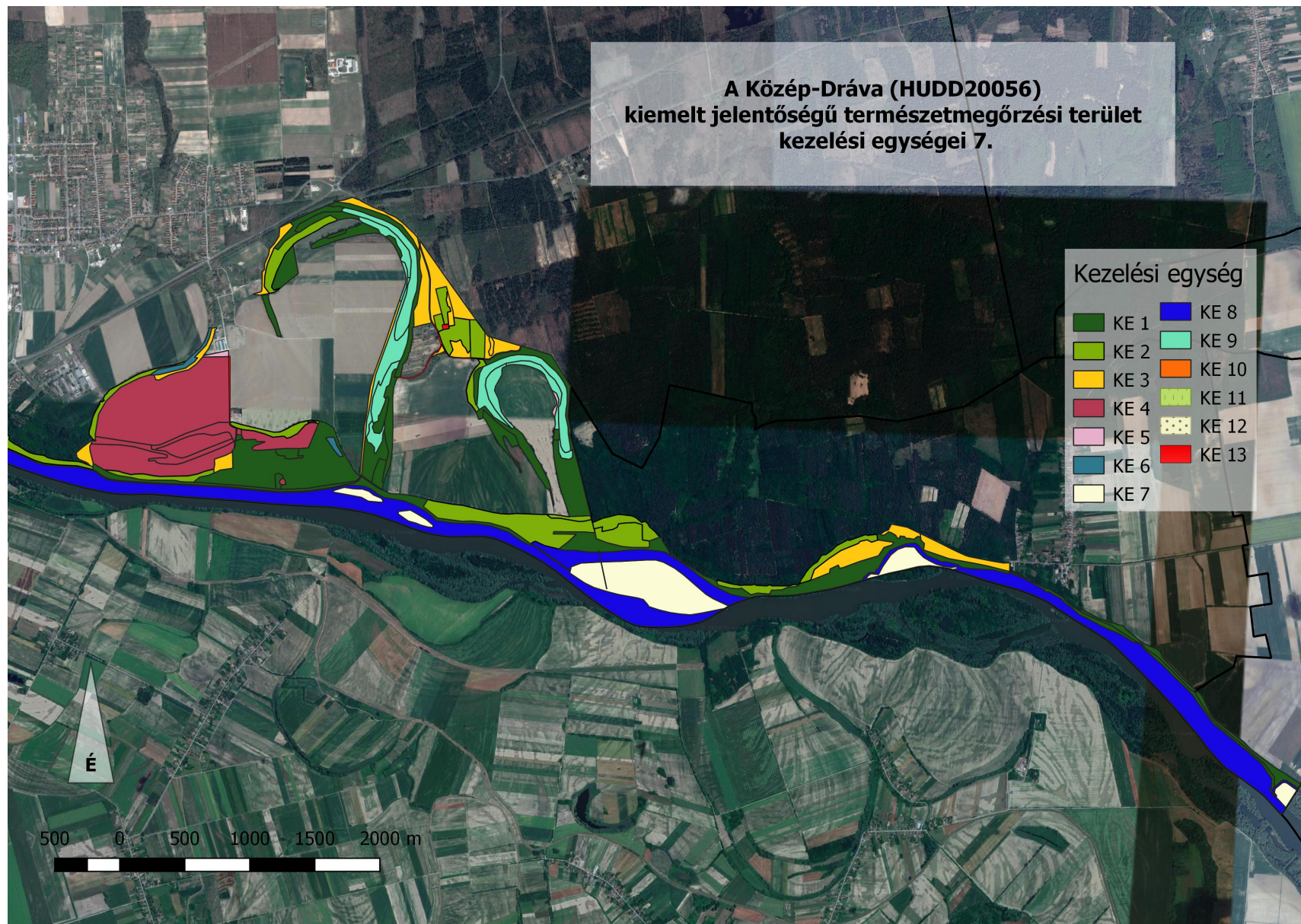
**A Közép-Dráva (HUDD20056)
kiemelt jelentőségű
természetmegőrzési terület
kezelési egységei 6.**

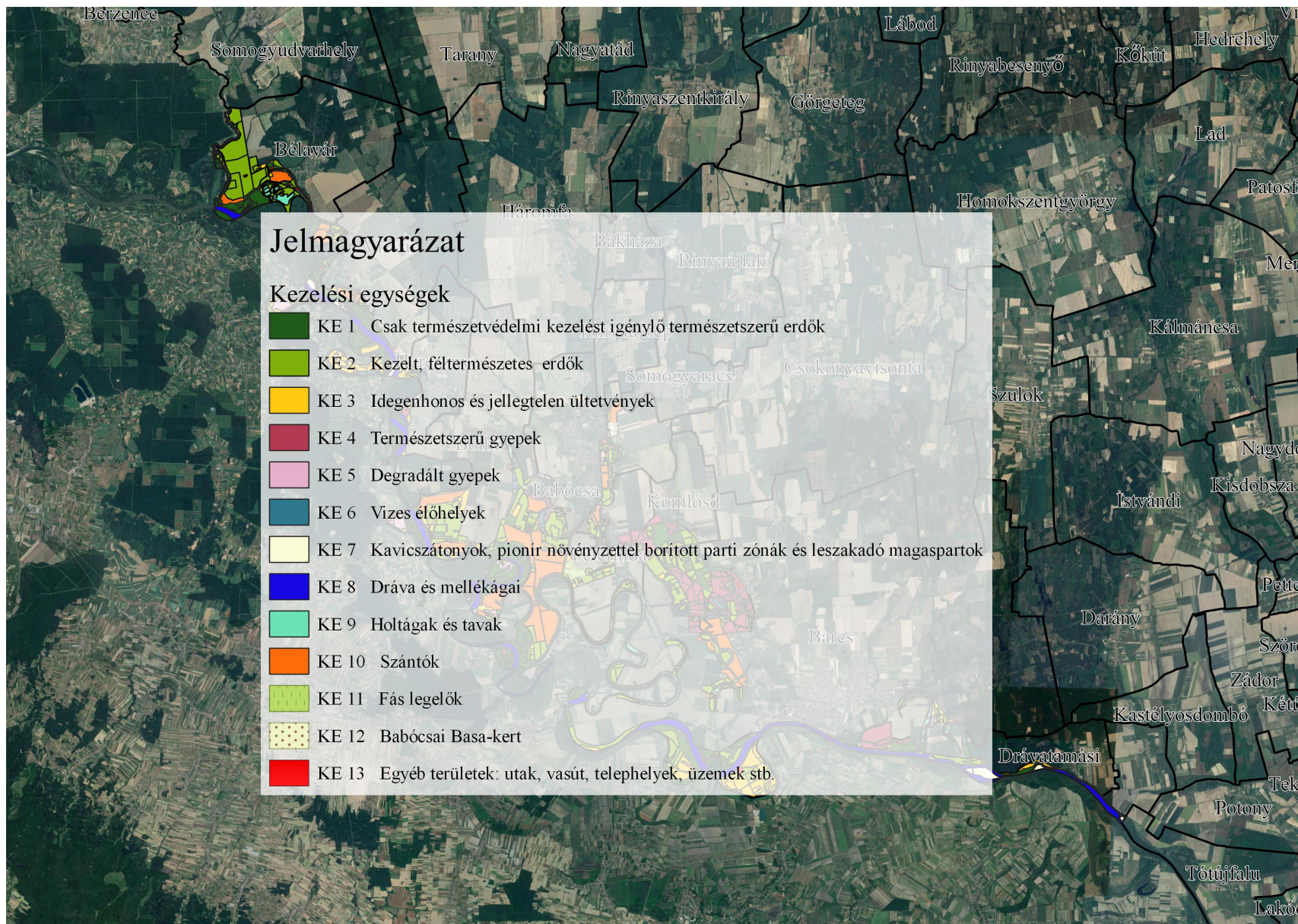

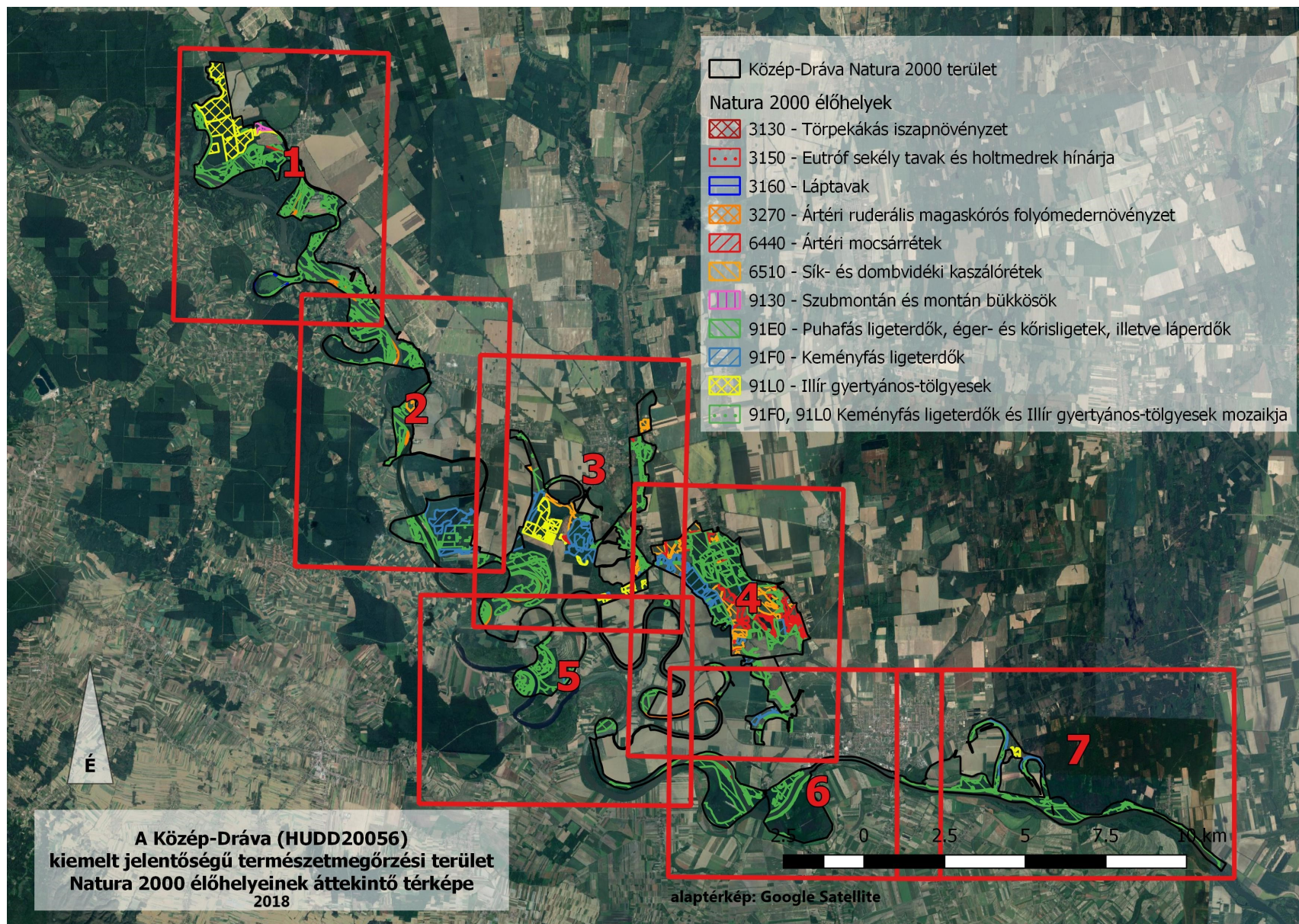
**A Közép-Dráva (HUDD20056)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
kezelési egységei 7.**

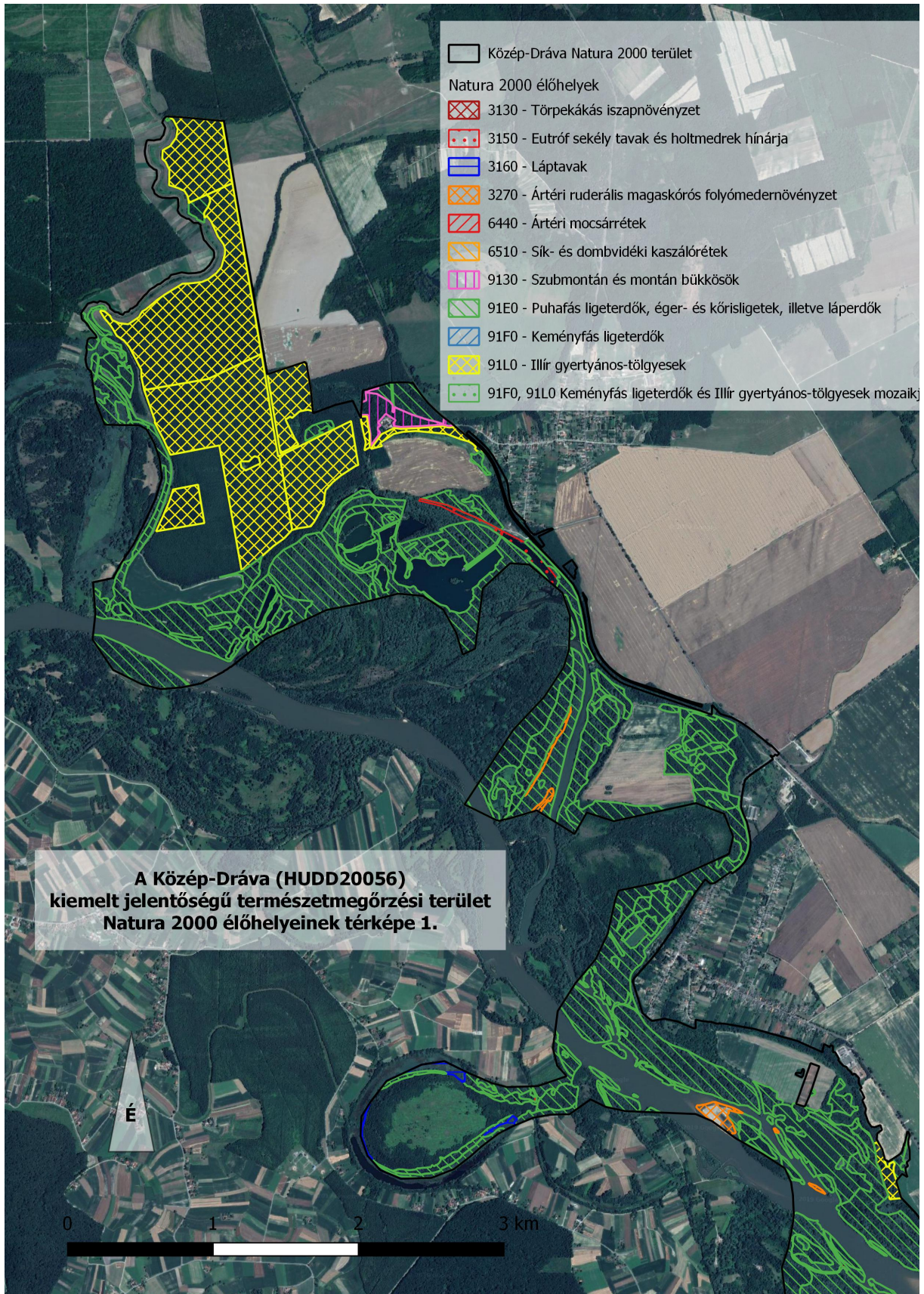
Kezelési egység

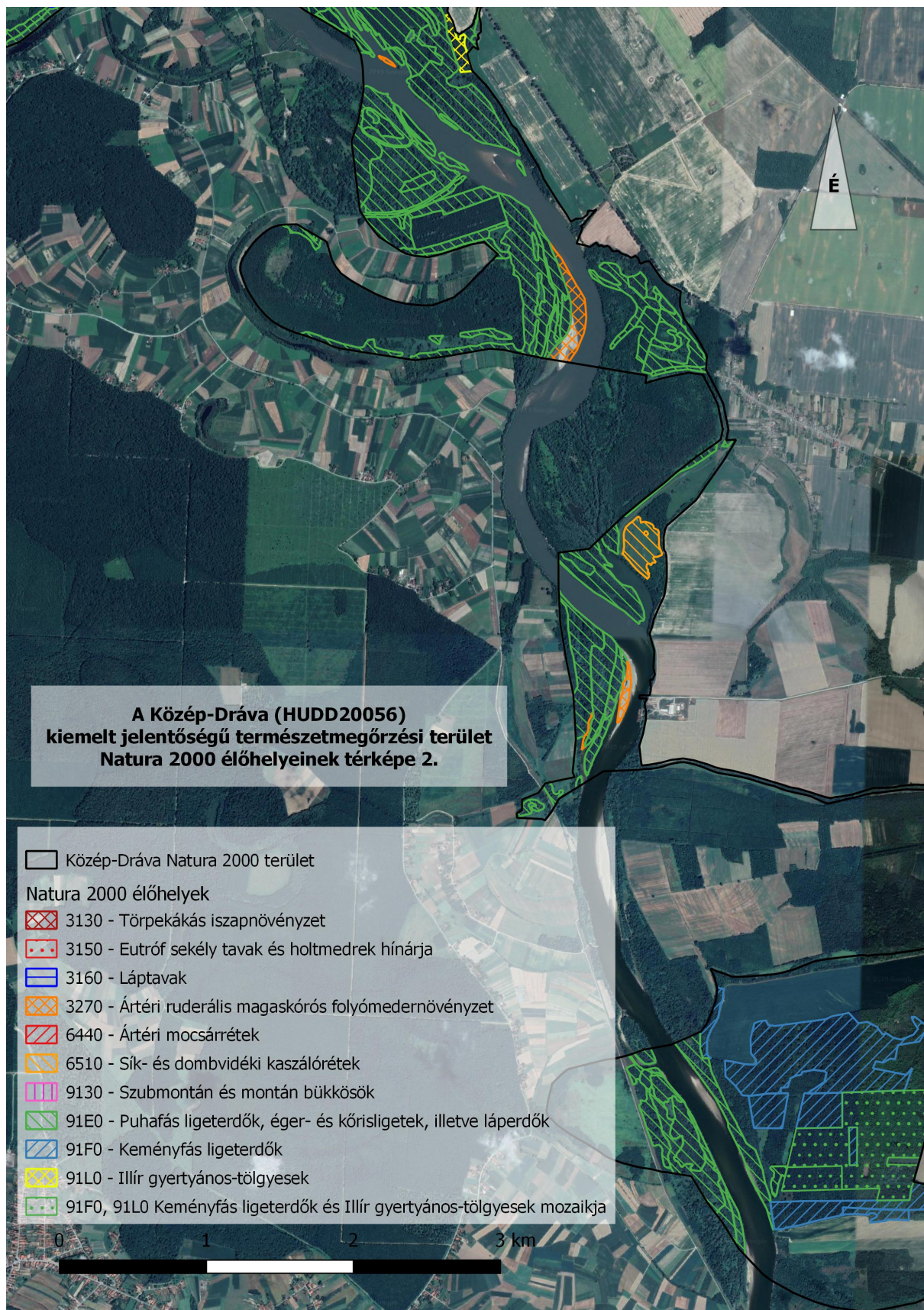
KE 1	KE 8
KE 2	KE 9
KE 3	KE 10
KE 4	KE 11
KE 5	KE 12
KE 6	KE 13
KE 7	

☐ Közép-Dráva Natura 2000 terület

Natura 2000 élőhelyek

▨ 3130 - Törpekákás iszapnövényzet

▨ 3150 - Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja

▨ 3160 - Láptavak

▨ 3270 - Ártéri ruderalis magaskórós folyómedernövényzet

▨ 6440 - Ártéri mocsárrétek

▨ 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek

▨ 9130 - Szubmontán és montán bükkösök

▨ 91E0 - Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők

▨ 91F0 - Keményfás ligeterdők

▨ 91L0 - Illír gyertyános-tölgyesek

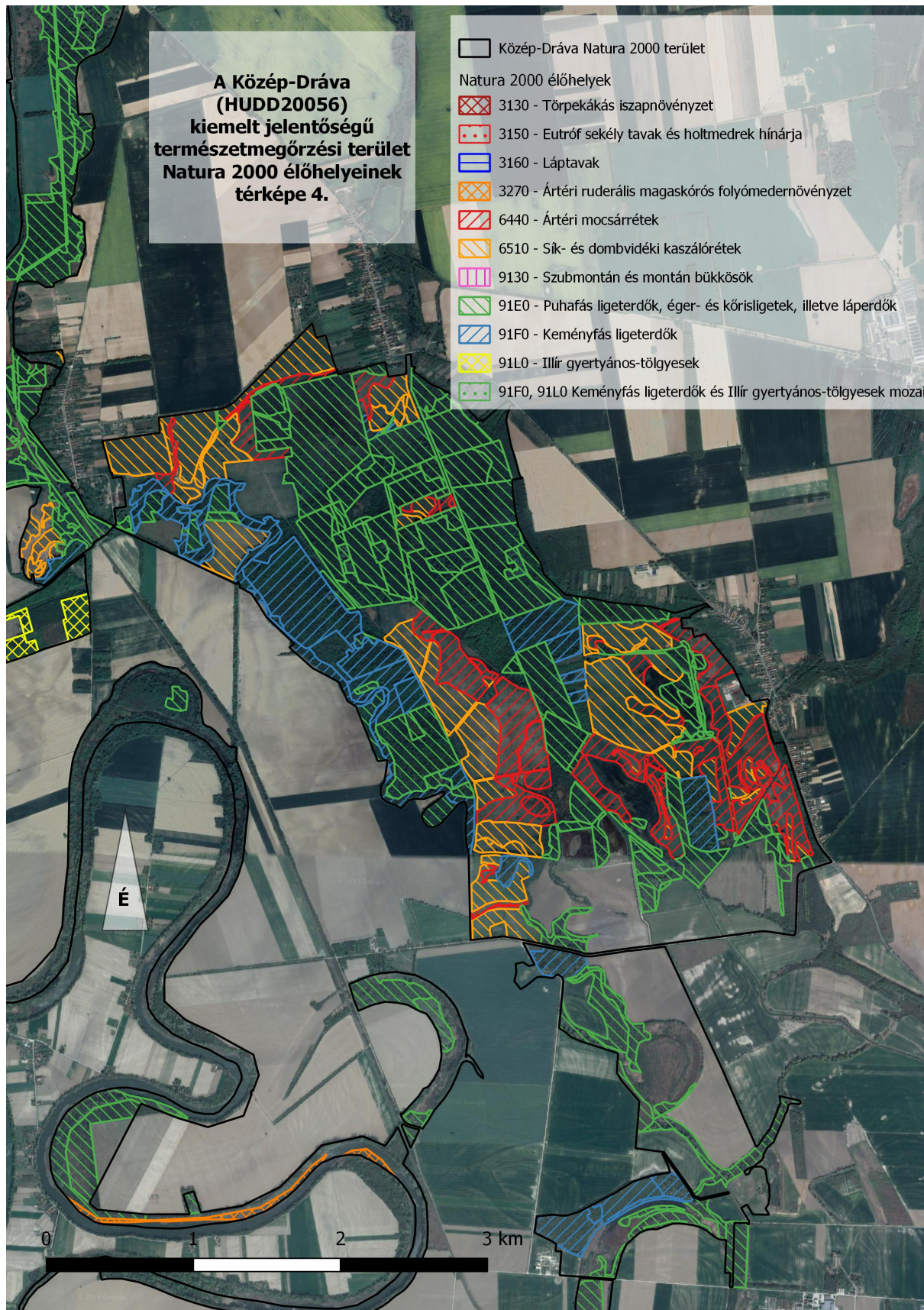
▨ 91F0, 91L0 Keményfás ligeterdők és Illír gyertyános-tölgyesek mozaikja

**A Közép-Dráva
(HUDD20056)
kiemelt jelentőségű
természetmegőrzési terület
Natura 2000 élőhelyeinek
térképe 3.**

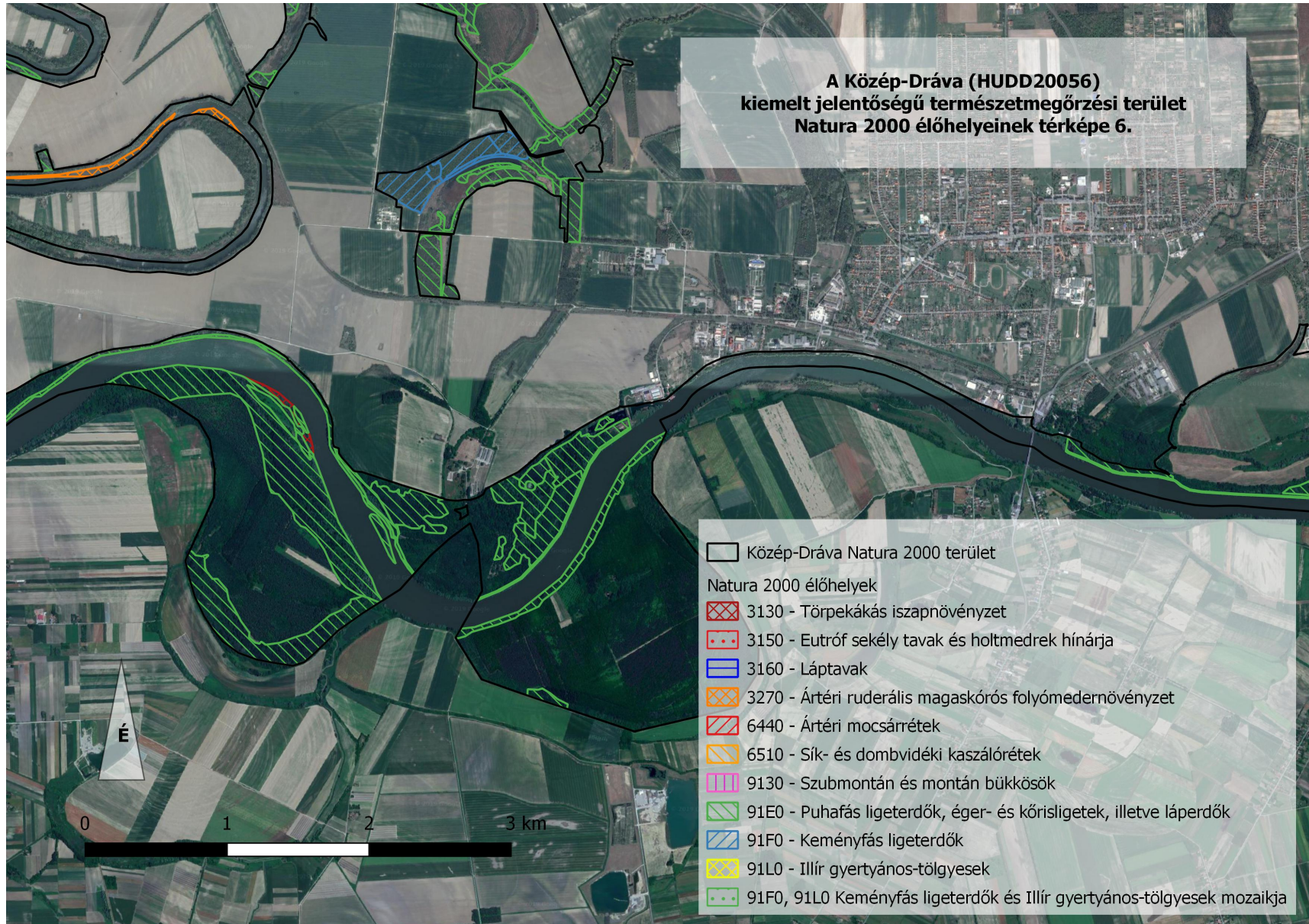
**A Közép-Dráva
(HUDD20056)
kiemelt jelentőségű
természetmegőrzési terület
Natura 2000 élőhelyeinek
térképe 4.**

- Közép-Dráva Natura 2000 terület
- Natura 2000 élőhelyek
- ▨ 3130 - Törpekákás iszapnövényzet
- ▨ 3150 - Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja
- ▨ 3160 - Láptavak
- ▨ 3270 - Ártéri ruderalis magaskórós folyómedernövényzet
- ▨ 6440 - Ártéri mocsárrétek
- ▨ 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek
- ▨ 9130 - Szubmontán és montán bükkösök
- ▨ 91E0 - Puhafás ligeterdők, éger- és kőrsligetek, illetve láperdők
- ▨ 91F0 - Keményfás ligeterdők
- ▨ 91L0 - Illír gyertyános-tölgyesek
- ▨ 91F0, 91L0 Keményfás ligeterdők és Illír gyertyános-tölgyesek mozaik

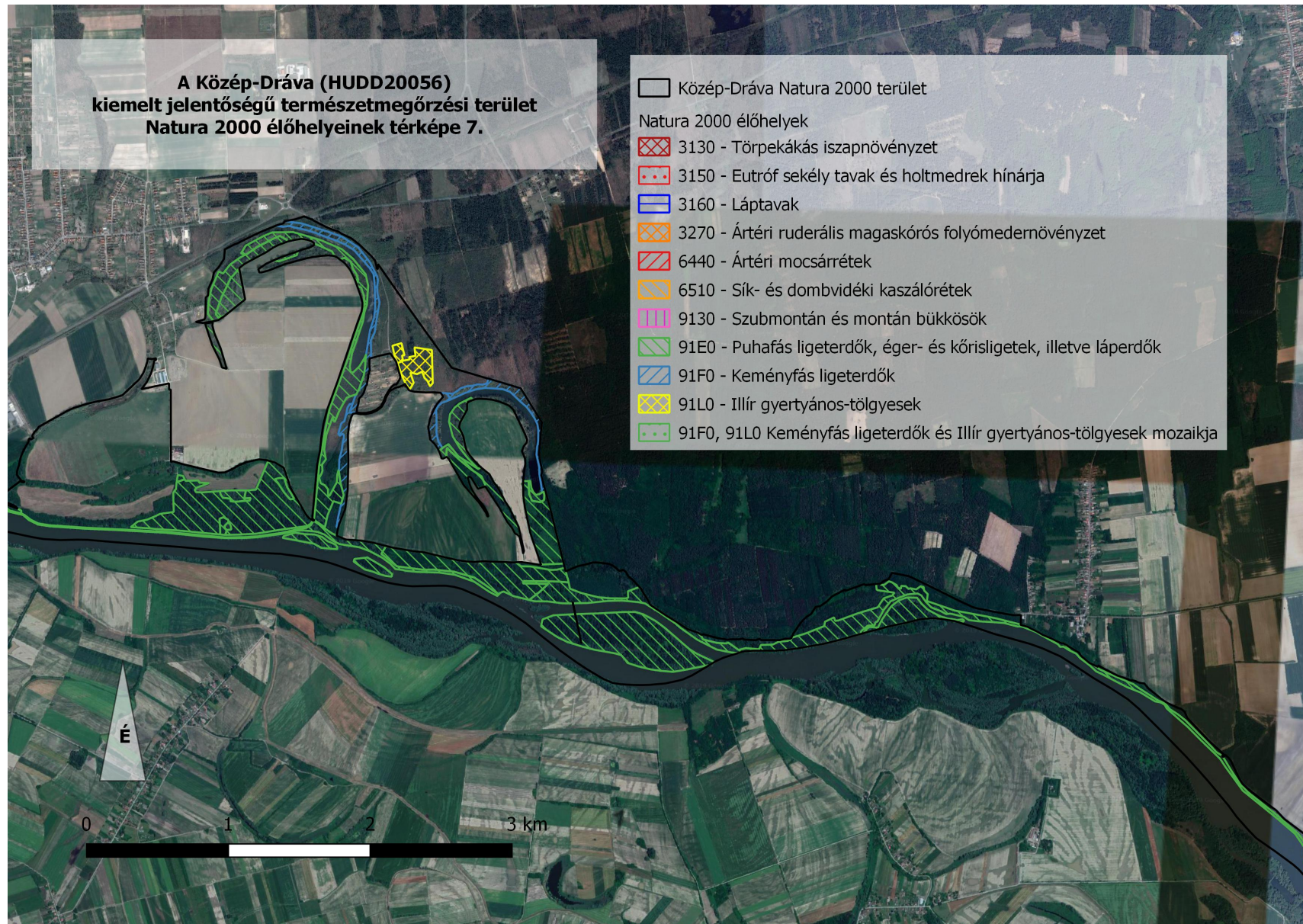

**A Közép-Dráva (HUDD20056)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Natura 2000 élőhelyeinek térképe 6.**

**A Közép-Dráva (HUDD20056)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Natura 2000 élőhelyeinek térképe 7.**

- Közép-Dráva Natura 2000 terület
- Natura 2000 élőhelyek
- ▨ 3130 - Törpekákás iszapnövényzet
 - ⋯ 3150 - Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja
 - ▭ 3160 - Láptavak
 - ▨ 3270 - Ártéri ruderalis magaskórós folyómedernövényzet
 - ▨ 6440 - Ártéri mocsárrétek
 - ▨ 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek
 - ▨ 9130 - Szubmontán és montán bükkösök
 - ▨ 91E0 - Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők
 - ▨ 91F0 - Keményfás ligeterdők
 - ▨ 91L0 - Illír gyertyános-tölgyesek
 - ⋯ 91F0, 91L0 Keményfás ligeterdők és Illír gyertyános-tölgyesek mozaikja

A Közép-Dráva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület egyes kezelési egységeihez tartozó földrészletek és erdőrészletek táblázata (2018)

(A táblázat térinformatikai leválogatással készült, adatai tájékoztató jellegűek. Mivel a kezelési egységek nem igazodnak földrészlet- vagy erdőrészlet határhoz, ezért egy részlet több kezelési egységhez is tartozhat, illetve minimális átfedés esetén is megjelenítésre kerül az adott kezelési egységnél.)

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (Ha)	Érintett hrsz.-ok	Érintett erdőrészletek
KE 1	Csak természetvédelmi kezelést igénylő természetszerű erdők	1394,53	Babócsa 0100/a, 0103/, 0104/1a, 0104/1b, 0105/, 0106/1, 0106/2, 0107/, 0108/, 0109/, 0110/, 0111/, 0113/, 0114/, 0115/1a, 0115/1b, 0115/1c, 0115/2, 0116/, 0118/, 0119/, 0121/, 0123/2b, 0125/, 0126/1b, 0126/1c, 0163/19a, 090/2b, 091/a, 091/b, 093/1b, 093/2, 093/3a, 094/, 095/, 096/1, 096/2, 097/a, 097/b, 097/c, 098/1, 098/2, 098/3, 098/4, 099/, Barcs 010/a, 010/b, 010/c, 011/a, 011/b, 01129/g, 01129/j, 01136/2, 01139/3b, 01139/4b, 01139/4d, 01139/4f, 01139/4g, 01139/4h, 01140/, 01141/g, 01142/, 01143/d, 01144/, 01146/1b, 01146/1c, 01146/2, 01147/, 01148/1c, 01148/4, 01148/5, 01148/6, 01148/7, 01149/, 01151/1, 01151/2, 01152/, 01153/a, 01153/c, 01155/a, 01156/, 01160/8, 01160/9, 01168/2, 01169/, 01171/, 01173/, 01174/2, 01174/3a, 01177/7, 01189/1a, 01189/1b, 01189/2, 01190/1a, 01190/1b, 01190/1c, 01190/2b, 01190/2c, 01191/a, 01191/b, 01192/a, 01192/b, 01192/c, 015/, 017/, 02/, 0452/a, 0452/b, 0452/c, 0452/d, 0452/g, 0453/, 0454/, 0455/, 0456/, 0457/2, 0457/34, 0457/36, 0457/41, 0459/, 0460/, 0461/a, 0461/b, 0461/c, 0461/f, 0461/g, 0461/h, 0462/5, 0471/a, 0471/b, 0471/c, 0472/2, 0580/4a, 0581/, 0582/, 0583/, 0585/, 06/a, 06/b, 0608/6b, 0608/6c, 0609/3, 0611/a, 0611/b, 0611/c, 0611/d, 0613/a, 0613/b, 0613/c, 0615/, 0616/a, 0616/b, 0616/c, 0616/f, 0616/g, 0624/, 0625/, 0626/, 0627/, 0628/, 0629/, 0630/6, 0631/, 0633/, 0634/, 0635/, 0636/, 0641/, 0642/a, 0644/, 0645/, 0646/, 0647/, 0648/, 0649/, 0650/, 0652/, 0653/, 0654/a, 0654/b, 0655/, 0656/, 0657/, 0658/, 0659/, 0660/a, 0660/b, 0661/, 0665/, 0670/2a, 0670/2b, 0671/, 0672/a, 0672/b, 0672/c, 0674/a, 0675/, 0676/1, 0676/2, 0676/3a, 0677/1, 0677/2, 0681/8, 0695/1a, 0695/1b, 0695/1c, 0695/2, 0696/, 0697/, 0698/1g, 0698/1h, 0698/1j, 0698/1k, 0698/1l, 0698/2, 0699/, 07/, 0700/, 0701/, 0702/, 08/a, 08/b, 09/, 0904/b, 0910/d, 0912/1a, 0912/1b, 0914/, 0916/, 0917/1, 0920/, 0921/, 0922/, Bélavár 013/1, 013/2, 014/, 015/, 016/b, 017/1, 017/2, 0175/1b, 0175/1f, 0175/1g, 0175/1n, 0175/2, 018/2, 018/3, 02/2a, 02/4a, 020/1, 020/2, 021/, 022/, 023/, 024/1, 024/2, 025/, 026/1, 026/2, 027/1, 027/2, 028/1a, 028/1b, 029/, 030/a, 030/b, 031/, 032/a, 032/b, 032/c, 033/, 034/1, 034/2, 034/3, 035/, 036/, 037/, 039/, 040/, 044/, 045/, 047/, 048/, 050/, 051/, 054/, 07/, 08/, 09/, Bolhó0100/, 04/, 05/, 052/5, 052/6c, 052/6f, 052/6g, 053/, 054/9, 057/, 058/, 067/a, 067/b, 067/c, 07/, 078/, 079/, 080/, 081/c, 082/, 083/, 084/, 085/, 086/, 089/b, 089/c, 089/g, 089/j, 090/, 092/, 093/, 094/1, 094/2, 095/, 096/, 097/, 098/, 099/, Drávagárdony 012/, 013/9a, 013/9b, Drávatamási 0138/, 0139/2a, 04/, 05/a, 05/b, 05/c, 05/d, 06/, 090/, 091/, 095/, Heresznye 43587, 03/, 04/, 055/, 056/1c, 056/2, 057/1c, 057/2, 057/3, 058/1, 058/2, Komlósd 43557, 43558, 010/, 011/b, 011/g, 012/, 013/c, 02/, 03/, 04/1a, 04/1b, 05/, 056/, 059/, 06/, 07/, 08/, 09/, Péterhida 035/1a, 035/1b, 035/1c, 035/1g, 037/, 038/a, 038/b, 039/, 040/, 054/c, 055/, 069/a, 069/b, 069/c, 083/, 084/, 092/a, Vízvár 0164/7, 0164/8c, 0164/9, 0166/11, 0166/12, 0166/13, 0166/4, 0166/9a, 0166/9b, 0166/9c, 0166/9d, 0167/3, 0167/4, 0167/5, 0168/1, 0168/2, 0169/10, 0169/3, 0169/4, 0169/5, 0169/6, 0169/8, 0169/9, 0170/1, 0170/2, 0170/3, 0170/4, 0171/1, 0172/1, 0172/2, 0173/1a, 0173/1b, 0174/1, 0175/, 0176/6, 0177/1, 0177/10, 0177/11, 0177/12, 0177/15, 0177/16, 0177/17, 0177/18, 0177/2, 0177/3, 0177/4, 0177/5, 0177/6, 0177/7, 0177/8, 0177/9, 0178/1, 0178/2, 0179/1, 0179/2, 0180/, 0181/, 0182/, 0183/, 0184/, 0185/, 0186/2, 0186/3, 0186/4, 0188/, 0189/, 0190/, 0191/, 0192/, 0196/10a, 0196/11b, 0196/12a, 0196/8, 0197/, 0200/, 0201/, 0202/, 0203/, 0204/1, 0204/2, 0205/1, 0205/2, 043/1	Babócsa 10J, 10K, 10M, 10NY, 11J, 11TN 1, 12A, 12B, 12C, 12D, 12E, 12EY 1, 12F, 12G, 12TI, 12ÚT, 13A, 13TN, 14A, 14TI 2, 15B, 15TN, 17A, 17C, 1A, 1B, 1C, 1CE, 1D, 1E, 1F, 1G, 1H, 1I, 1NY, 1TN, 22TN, 2A, 2C, 2D, 2F, 2G, 2H, 2J, 2K, 2NY 1, 2NY 3, 2TN, 3EY, 8A, 8TN 1, 8TN 4, 8TN 5, Barcs 48B, 48D, 48E, 48NY, 48TI, 48TN 1, 48ÚT 1, 49A, 49NY, 49TN 1, 49ÚT 1, 50TN, 50ÚT 1, 50VF 3, 51A, 51B, 51C, 51D, 51E, 51F, 51G, 51H, 51J, 51K, 51NY 1, 51TN 1, 51TN 2, 51ÚT 1, 51ÚT 2, 52A, 52D, 52F, 52H, 52I, 52TI 3, 52TN 1, 52TN 3, 52ÚT 1, 52ÚT 2, 52VF 2, 58A, 58D, 58TN 1, 58TN 2, 59C, 60A, 60B, 60E, 60TN, 62A, 62B, 62H, 62I, 62O, 62P, 62Q, 63A, 63B, 63C, 70F, 70G, 70H 1, 70I, 70M, 70O, 70P, 70TN 1, 70TN 4, 71B, 71F, 71G, 71J, 71K, 71TN, 72CE, 72E, 72F, 72H, 72I, 72K, 72M, 72S, 72U, Barcs-Drávaszent 1A, 1B, 1F, 1G, 1H, 1I, 1J, 1L, 1M, 1N, 1NY, 1O, 1U, 5A, 5B, 5D, 5G, 5TN, Barcs-Somogytárnóca 21D, 21E, 21G, 21H, 21L, 21TI 2, 21ÚT, 22A, 22D, 22E, 22G, 22H, 22I, 22J, 22K, 22L, 22NY, 27A, 27B, 27H, 27TN, 28D, 28E, 28H, 28M, 29A, 29B, 29C, 29CE, 29F, 29G, 29H, 29M, 29N, 29P, 29Q, 29R, 29S, 29TI 1, 29TI 2, 29TN 3, 34B, 34M, 34TI 2, 34TN 1, 34TN 4, 34VI 2, 34VI 3, 34VI 4, 35C, 35D, 36A, Bélavár11D, 11NY, 11TI, 13TI, 13TN 1, 13TN 2, 14K, 14TI, 15E, 17A, 19NY, 19P, 19TN 4, 19Y, 22C, 22K, 22TN 1, 23B, 23CE 2, 23CE 3, 23D, 23E, 23TN 1, 23TN 2, 23TN 3, 23TN 4, 26A, 26B, 26H, Bolhó13M, 14A, 14D, 14E, 14F, 14G, 15F, 15G, 15H, 15NY, 16A, 16TI, 17B, 17EY 1, 17EY 3, 17EY 4, 18A, 19A, 1A, 1F, 1G, 1H, 1J, 1K, 1L, 1TN, 20TN, 22A, 22TN 1, 22TN 2, 22TN 3, 2B, 2C, 2D, 2F, 2G, 2ÚT 1, 2ÚT 2, 3A, Drávagárdony 2H, Drávatamási 13E, 3H, 3I, 3ÚT, 5B, 5C, 5CE, 5ÚT, 9CE, 9H, 9I, 9J, 9ÚT, Heresznye 3N, 4A, 4B, 4C, 4D, 4G, 4I, 4J, 4TI, 5A, 5B, Komlósd3A, 3B, 3C, 4A, 4B, 4C, 4D, 4E, 4G, 4H, 4I, 4J, 4N, 4O, 4Q, 4R, 4S, 4T, 4TI 2, 4TN 1, 4TN 2, 4TN 3, Péterhida3G, 3K, 3TI, 4D, 4E, 4NY, 4R, 5A, 7A, 7B, 7C, 7D, 7E, 7F, 7TN, Vízvár29A, 29B, 29C, 29D, 29F, 29G, 29H, 29M, 29TI 2, 29TI 4, 29TN 1, 29TN 2, 29TN 3, 30A, 30TI, 31B, 31C, 31D, 31TI, 31TN 1, 31TN 2, 31TN 3, 32A, 32B, 32CE 1, 32CE 3, 32D, 32E, 32G, 32H, 32J, 32M, 32TI 1, 33A, 33C, 33CE 1, 33CE 2, 33D, 33F, 33J, 33K, 33L, 33TI, 33TN, 34A, 34B, 34TI

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (Ha)	Érintett hrsz-ok	Érintett erdőrészek
KE 2	Kezelt, feltermészetes erdők	1761,24	Babócsa 0100/a, 0100/b, 0100/c, 0100/d, 0100/f, 0101/, 0106/1, 0107/, 0108/, 0111/, 0112/, 0113/, 0114/, 0121/, 0123/1, 0123/2a, 0123/2b, 0123/3, 0124/, 0125/, 0126/1a, 0126/1b, 0126/1c, 0137/, 0141/2a, 0141/2b, 0141/2c, 0142/, 0143/1, 0143/2, 0143/3a, 0143/3b, 0144/, 0147/, 0154/b, 0154/c, 0155/b, 0161/, 0163/10, 0163/11, 0163/12, 0163/13, 0163/14, 0163/17, 0163/19a, 0163/19b, 0163/2, 0163/3, 0163/4, 0163/5, 0163/6, 0163/7, 0163/8, 0163/9, 084/11a, 089/, 090/1a, 090/1b, 090/1c, 090/2a, 090/2b, 091/a, 091/b, 093/1b, 093/2, 093/3a, 093/3b, 094/, 095/, 096/1, 096/2, 098/4, Barcs 010/a, 011/a, 01128/, 01129/a, 01129/b, 01129/c, 01129/d, 01129/f, 01129/g, 01129/h, 01129/j, 01129/k, 01129/l, 01130/, 01131/a, 01131/b, 01131/c, 01132/, 01134/a, 01134/b, 01134/c, 01135/, 01136/2, 01137/a, 01137/b, 01137/c, 01137/d, 01137/f, 01138/, 01139/3a, 01139/3b, 01139/3c, 01139/3f, 01139/4a, 01139/4d, 01139/4g, 01139/4h, 01140/, 01141/a, 01141/b, 01141/c, 01141/g, 01141/h, 01141/j, 01142/, 01143/b, 01145/, 01146/1a, 01146/1b, 01146/1c, 01147/, 01148/1b, 01148/1c, 01149/, 01150/, 01151/1, 01151/2, 01152/, 01153/b, 01153/c, 01153/d, 01153/f, 01154/, 01155/a, 01155/b, 01155/c, 01156/, 01160/9, 01168/2, 01169/, 01174/3a, 01174/3b, 01177/7, 01178/, 01181/1a, 01181/1b, 01181/1c, 01181/1d, 01186/, 01189/1a, 01189/1b, 01190/1a, 01190/1b, 01190/1c, 01190/2a, 01190/2b, 01191/a, 02/, 027/1, 027/2, 028/, 0457/2, 0459/, 0461/b, 0461/f, 0462/16a, 0462/16d, 0462/2, 0462/3, 0462/4, 0462/5, 0471/b, 0471/c, 0585/, 06/a, 0604/a, 0604/b, 0604/c, 0608/6a, 0608/6b, 0608/6c, 0608/6d, 0608/6f, 0608/6g, 0608/6h, 0613/a, 0615/, 0616/a, 0616/b, 0616/c, 0616/d, 0616/f, 0616/g, 0618/2, 0623/12, 0624/, 0626/, 0627/, 0635/, 0636/, 0641/, 0642/a, 0642/b, 0642/c, 0642/d, 0643/, 0645/, 0646/, 0648/, 0649/, 0650/, 0651/, 0652/, 0653/, 0654/a, 0657/, 0658/, 0659/, 0660/a, 0660/b, 0661/, 0662/, 0663/, 0664/, 0665/, 0666/, 0667/, 0668/, 0669/, 0670/1, 0670/2a, 0671/, 0672/a, 0672/b, 0672/c, 0673/, 0674/a, 0675/, 0676/3a, 0676/3b, 0677/1, 0695/1a, 0695/1b, 0695/1c, 0696/, 07/, 0701/, 0702/, 08/a, 08/b, 09/, 0903/, 0904/a, 0904/b, 0905/, 0906/, 0907/, 0908/, 0909/a, 0909/b, 0910/a, 0910/b, 0910/c, 0910/f, 0911/, 0912/1a, 0913/, 0914/, 0915/, 0916/, 0917/2, 0918/, 0919/a, 0919/d, 0920/, 0921/, 0922/, Bélavár 010/, 011/1, 011/2, 012/1, 012/2, 013/1, 014/, 015/, 016/a, 016/b, 0175/1b, 0175/1h, 0175/1j, 0175/1n, 0175/2, 0175/3, 0175/4a, 0175/4b, 018/3, 018/4, 019/, 02/2a, 02/2b, 02/3a, 02/3b, 02/4a, 020/1, 020/2, 03/, 032/c, 038/a, 038/c, 039/, 04/a, 04/b, 040/, 041/, 042/2, 042/3, 042/4, 044/, 045/, 046/, 05/, 050/, 051/, 06/, Bolhó2/03, 048/2, 050/, 051/, 052/5, 052/6a, 052/6c, 052/6d, 052/6f, 054/11, 056/a, 056/b, 057/, 058/, 06/, 065/, 066/, 067/a, 067/b, 067/c, 068/7, 07/, 078/, 079/, 080/, 081/a, 081/c, 088/, 089/a, 089/c, 089/g, 090/, 093/, Drávatamási 0139/2a, 095/, Heresznye 43587, 02/, 03/, 04/, 055/, 056/1a, 056/1d, 056/1g, 057/1c, Komlósd 43557, 43558, 010/, 011/a, 011/c, 011/d, 011/f, 011/g, 011/h, 012/, 013/c, 02/, 04/1a, 056/, 057/4, 058/, 059/, 06/, 07/, 08/, 09/, Péterhida 43647, 43648, 43649, 010/1, 010/2, 010/3, 012/2, 013/, 014/, 015/a, 015/b, 015/c, 015/d, 015/f, 016/, 017/j, 017/k, 035/1c, 038/a, 039/, 04/, 040/, 05/, 053/, 054/a, 054/b, 054/c, 055/, 056/, 057/, 058/, 059/, 060/, 061/, 069/a, 069/b, 069/c, 070/2, 070/3, 071/, 072/3a, 072/3b, 072/3c, 074/, 075/, 076/1a, 076/1b, 076/1c, 077/1a, 077/1b, 08/, 080/, 081/1, 081/3, 081/6b, 082/, 083/, 084/, 085/, 087/, 088/, 089/, 09/, 090/, 091/, 092/a, 092/b, 093/b, Vízvár0164/5, 0164/7, 0164/8a, 0164/8c, 0164/8d, 0164/9, 0166/9a, 0166/9b, 0172/1, 0173/1a, 0175/, 0177/1, 0178/1, 0179/1, 0180/, 0181/, 0182/, 0183/, 0185/, 0186/3, 0186/4, 0188/, 0189/, 0190/, 0191/, 0192/, 0193/, 0194/, 0195/, 0196/10a, 0196/10b, 0196/10c, 0196/10d, 0196/11a, 0196/11b, 0196/12a, 0196/12b, 0196/2, 0199/, 043/1	Babócsa10A, 10B, 10C, 10D, 10E, 10G, 10H, 10I, 10J, 10K, 10L, 10N, 10NY, 10O, 10P, 10Q, 10R, 10S, 10T, 10U, 10V, 10W, 10X, 10Y, 10Z, 11A, 11B, 11C, 11CE 1, 11CE 2, 11D, 11F, 11G, 11H, 11I, 11J, 11L, 11M, 11N, 11O, 11Q, 11R, 11S, 11T, 11TI, 11TN 1, 11TN 2, 11U, 11V, 11VI, 11W, 11X, 12A, 12EY 2, 12F, 12G, 14A, 14C, 14CE 2, 14CE 3, 14CE 4, 14D, 14E, 14G, 14TI 1, 14TI 2, 14TN, 1B, 1C, 1G, 1H, 1I, 1NY, 1TN, 20A, 20B, 20C, 20D, 20E, 20F, 20G, 20TI 1, 20TI 2, 20TN 1, 20TN 2, 20TN 3, 21A, 21TN, 2B, 2C, 2D, 2E, 2I, 2J, 2K, 2L, 2M, 2N, 2NY 2, 2O, 7A, 7B, 7E, 7M, 7TN 3, 8A, 8B, 8C, 8E, 8F, 8G, 8H, 8J, 8Q, 8TI, 8TN 1, 8TN 2, 8TN 3, Barcs48B, 48C, 48D, 48E, 48G, 48NY, 48TI, 48TN 1, 48TN 2, 48ÚT 1, 48ÚT 2, 48VF, 49A, 49B, 49C, 49D, 49E, 49NY, 49TN 2, 49TN 3, 49ÚT 2, 49ÚT 3, 49ÚT 4, 50C, 50E, 50F, 50G, 50I, 50NY 2, 50TN, 50ÚT 1, 50ÚT 2, 50ÚT 3, 50VF 1, 50VF 2, 51A, 51B, 51C, 51D, 51E, 51F, 51G, 51H, 51I, 51J, 51K, 51L, 51M, 51N, 51NY 1, 51TN 1, 51TN 2, 51TN 3, 51ÚT 1, 51VF, 52A, 52C, 52D, 52F, 52G, 52TI 1, 52ÚT 1, 52VF 1, 52VF 2, 58A, 58C, 58D, 58E, 58TN 1, 58TN 2, 58TN 3, 59A, 59B, 60A, 60B, 60E, 60TN, 62A, 62B, 62C, 62D, 62E, 62F, 62G, 62H, 62O, 62P, 62Q, 62R, 70F, 70G, 70O, 71B, 71F, 71G, 71K, 72A, 72B, 72C, 72CE, 72D, 72F, 72H, 72K, 72M, 72O, 72P, 72Q, 72R, 72S, 72T, 72U, Barcs-Drávaszentes1A, 1B, 1F, 1G, 1H, 1I, 1K, 1M, 1N, 1NY, 1O, 1U, 3A, 3B, 5A, 5B, 5C, 5D, 5E, 5F, 5G, Barcs-Somogytarnóca21A, 21B, 21C, 21D, 21E, 21F, 21G, 21H, 21I, 21K, 21L, 21NY, 21TI 1, 21TI 2, 21ÚT, 21VI, 22A, 22B, 22C, 22E, 22F, 22G, 22H, 22I, 22J, 22K, 22L, 22M, 22NY, 27A, 27G, 27H, 27J, 28D, 28E, 29A, 29B, 29C, 29CE, 29E, 29F, 29G, 29L, 29M, 29N, 29O, 29P, 29Q, 29S, 29TI 1, 29TI 2, 29TN 1, 29TN 2, 29TN 4, 31A, 31J, 32A, 32B, 32E, 32F, 32G, 32NY, 33A, 33NY, 36A, 36E, 36F, 36G, 34F, 34G, 34H, 34I, 34J, 34K, 34L, 34M, 34N, 34TI 1, 34TI 2, 34TN 3, 34TN 4, 34VI 1, 34VI 2, 34VI 3, 35A, 35B, 35C, 36A, 36B, 37A, Bélavár11A, 11B, 11C, 11D, 11E, 11F, 11G, 11H, 11NY, 11TI, 12A, 12B, 12C, 12D, 12E, 12F, 12G, 12H, 12NY 1, 12NY 2, 12NY 3, 12NY 4, 12ÚT, 12VI, 13A, 13B, 13C, 13D, 13E, 13F, 13G, 13H, 13I, 13NY, 13TI, 14A, 14B, 14C, 14D, 14E, 14F, 14G, 14H, 14I, 14J, 14K, 14L, 14NY, 14TI, 15A, 15B, 15C, 15D, 15E, 15ÉP, 15F, 15G, 15H, 15I, 15NY 1, 15NY 2, 15TN, 15ÚT, 15VI, 16A, 16B, 16C, 16CE, 16D, 16E, 16F, 16H, 16NY 1, 16NY 2, 16NY 3, 16TI, 16TN 1, 16TN 2, 16ÚT, 19NY, 19P, 19TN 4, 19Y, 22A, 22B, 22C, 22E, 22G, 22H, 22J, 22NY, 22TN 1, 22TN 2, 23A, 23B, 23CE 1, 23F, 23TN 1, 26A, 26D, 27A, 27C, 27D, 27VI, 28A, Bolhó11E, 11G, 13A, 13B, 13C, 13D, 13E, 13F, 13G, 13H, 13I, 13J, 13K, 13L, 13M, 13N, 13O, 13P, 14B, 14C, 14D, 14E, 14G, 14TI, 15A, 15B, 15C, 15D, 15E, 15F, 15G, 15H, 15I, 15J, 15K, 15L, 15M, 15N, 15NY, 17EY 1, 17EY 4, 18B, 18C, 18D, 1A, 1B, 1C, 1D, 1E, 1F, 1G, 1H, 1I, 1K, 1NY, 20TN, 2A, 2B, 2C, 2E, 2F, 2ÚT 1, 2ÚT 2, 3A, 3B, 3C, 3D, 3E, Drávatamási5A, 5B, 5C, 5ÚT, 9H, 9I, 9ÚT, Heresznye3O, 4C, 4D, 4E, 4G, 4I, 4J, 4TI, Komlósd3A, 3B, 3C, 3D, 3E, 3F, 4CE, 4G, 4I, 4K, 4L, 4M, 4N, 4O, 4TI 1, 4TI 2, 4U, Péterhida1A, 1B, 1C, 1D, 1E, 1G, 1H, 1I, 1J, 1K, 1TI, 1TN, 2A, 2B, 2J, 3A, 3C, 3F, 3G, 3H, 3J, 3K, 3N, 3O, 3P, 3TI, 3TN 1, 3TN 2, 3TN 4, 4A, 4B, 4D, 4G, 4H, 4I, 4J, 4K, 4M, 4N, 4NY, 4Q, 4R, 4S, 4T, 4U, 4V, 4W, 4X, 4Z, 5A, 5B, 5C, 6A, 6B, 6C, 6EY 1, 6EY 2, 7A, 7B, 7C, 7E, 7F, Vízvár29B, 29C, 29D, 31B, 31D, 31I, 31TI, 31TN 1, 31TN 3, 32A, 32B, 32C, 32CE 1, 32CE 2, 32D, 32E, 32F, 32J, 32L, 32M, 32TI 1, 33CE 2, 33D, 33E, 33F, 33H, 33NY 1, 33TN

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (Ha)	Érintett hrsz.-ok	Érintett erdőrészletek
KE 3	Idegenhonos és jellegtelen ültetvények	558,57	Babócsa 0100/a, 0100/c, 0100/d, 0100/f, 0102/1, 0103/, 0104/1a, 0104/1b, 0104/2a, 0104/2b, 0105/, 0106/1, 0106/2, 0108/, 0112/, 0114/, 0121/, 0123/1, 0123/2a, 0123/3, 0124/, 0126/1b, 0143/3a, 0143/3c, 0154/a, 0154/b, 0154/c, 0155/b, 0155/d, 074/9a, 082/, 086/1c, 086/1d, 086/2a, 088/b, 089/, 090/1a, 090/2b, 099/, Barcs 01128/, 01129/h, 01129/k, 01143/a, 01155/a, 01155/b, 01155/c, 01156/, 01189/1a, 01189/2, 01191/c, 017/, 021/, 022/, 025/, 026/, 027/1, 028/, 0452/a, 0452/c, 0457/34, 0459/, 0460/, 0461/a, 0461/b, 0461/c, 0462/1, 0462/17, 0462/18a, 0462/18b, 0462/4, 0463/1, 0463/2, 0471/b, 0471/c, 0608/6b, 0611/c, 0611/d, 0635/, 0642/a, 0642/d, 0645/, 0646/, 0649/, 0650/, 0652/, 0653/, 0654/a, 0654/b, 0658/, 0659/, 0660/a, 0660/b, 0661/, 0662/, 0663/, 0664/, 0665/, 0668/, 0669/, 0670/1, 0670/2a, 0670/2b, 0671/, 0903/, Bélavár 0172/2, 0173/2, 0175/1b, 0175/1c, 0175/1f, 0175/1g, 0175/1h, 0175/1j, 0175/1k, 0175/1l, 0175/1m, 02/3a, 02/4a, 03/, 04/b, 042/2, 042/3, 06/, 07/, Bolhó 0101/, 0102/a, 0102/b, 0102/c, 02/, 03/, 04/, 06/, 07/, 08/18a, 08/18b, 080/, 081/a, 081/b, 081/c, 082/, 083/, 084/, 085/, 086/, 089/a, 089/b, 089/c, 089/d, 089/f, 089/h, 090/, 098/, Drávatamási 090/, 091/, 095/, Heresznye 43587, 03/, 04/, 052/11b, 052/12b, 052/3, 055/, 056/1a, 056/1b, 056/1c, 056/1d, 056/1f, 056/2, 057/1c, 058/2, Komlósd 011/h, 056/, 057/4, Péterhida 014/, 015/a, 035/1c, 035/1f, 05/, 06/, 077/1c, 077/1d, 078/, 09/, Vízvár 0160/2, 0160/3, 0164/7, 0166/1, 0166/9a, 0166/9b, 0167/1, 0169/1, 0169/4, 0172/2, 0173/1a, 0173/1b, 0174/1, 0175/, 0180/, 0181/, 0182/, 0183/, 0186/3, 0186/4, 0196/11b, 0196/12a, 0196/8, 0199/, 0200/, 0201/, 043/1	Babócsa 10D, 10E, 10F, 10G, 10I, 10J, 10K, 10W, 11A, 11E, 11F, 11P, 11T, 11U, 11ÚT, 13TN, 14B, 14C, 14CE 1, 14CE 2, 14CE 4, 14D, 14TI 1, 14TN, 15A, 15TI, 17A, 17B, 1C, 1TN, 2C, 7A, 7B, 7E, 7TN 3, 9G, Barcs 48B, 48C, 48D, 48F, 48G, 48NY, 48TI, 48TN 1, 48TN 2, 48ÚT 1, 48VF, 49A, 49B, 49C, 49D, 49NY, 49TN 1, 49TN 3, 49ÚT 1, 49ÚT 3, 49ÚT 4, 49VF, 50A, 50C, 50D, 50E, 50F, 50G, 50H, 50I, 50J, 50NY 1, 50NY 3, 50TN, 50ÚT 2, 50ÚT 3, 50VF 1, 50VF 2, 50VF 3, 51G, 51H, 51I, 51J, 51NY 1, 51TN 3, 51ÚT 1, 52A, 52B, 52C, 52CE, 52D, 52F, 52H, 52TI 1, 52TI 3, 52TN 1, 52ÚT 1, 52ÚT 2, 52VF 1, 58C, 58E, 62C, 63A, 70F, 70G, 70H 1, 70H 2, 70K, 70P, 71A, 71B, 71D, 71F, 71K, 72A, 72B, 72C, 72O, 72P, 72Q, Barcs-Drávaszentos 3B, 21A, 21B, 21D, 21H, 21I, 21J, 21NY, 21ÚT, 21VI, 22NY, 31J, 34A, 34B, 34TN 1, 34TN 4, Bélavár 16B, 16H, 16TN 1, 16ÚT, 22A, 22B, 22J, 22TN 1, 26A, 26B, 26D, 26E, 26G, Bolhó13A, 13B, 13E, 13F, 13G, 13H, 13J, 13M, 13O, 14A, 14B, 14C, 14E, 14G, 14TI, 16A, 16TI, 17A, 17B, 17E, 17EY 1, 17TN, 19A, 1D, 1E, 1F, 1G, 1H, 1J, 1TN, 20TN, 22B, 22CE 1, 22CE 2, Drávatamási 3H, 3I, 3ÚT, 9CE, 9I, 9ÚT, Heresznye 3N, 3O, 4A, 4B, 4C, 4D, 4E, 4F, 4G, 4I, 4J, 4M, 5A, Komlósd 3E, 3F, 4CE, Péterhida1E, 2B, 3D, 3E, 4C, 4D, 4F, 4I, 4K, 4M, 4NY, 4S, 7G, Vízvár 28A, 29A, 29B, 29C, 29D, 29F, 29G, 29H, 29J, 29K, 29L, 29M, 29TI 1, 29TI 2, 29TI 3, 29TN 1, 29TN 2, 31B, 31C, 31D, 31TI, 31TN 1, 31TN 2, 31TN 3, 32B, 32C, 32CE 1, 32CE 2, 32CE 3, 32E, 32F, 32I, 32K, 32L, 32TI 2, 33TI
KE 4	Természetszerű gyepek	501,43	Babócsa 0110/, 0126/1b, 0126/1c, 0141/1, 0141/2a, 0154/c, 0156/, 0163/19a, 0163/19b, 084/2, 087/, 088/a, 088/b, 089/, 090/1a, 090/2a, Barcs 01129/a, 01129/b, 01129/c, 01129/j, 01129/l, 01131/a, 01131/b, 01131/c, 01134/d, 01136/1, 01136/2, 01137/a, 01137/b, 01138/, 01139/3a, 01139/4b, 01139/4c, 01141/b, 01141/c, 01141/d, 01142/, 01143/b, 01143/c, 01143/d, 01143/f, 01144/, 01145/, 01148/1a, 01148/3, 01148/4, 01148/5, 01148/6, 01148/7, 01148/8, 01153/b, 01153/f, 01153/g, 01153/h, 01154/, 01190/1a, 0461/c, 0461/d, 0461/f, 0462/1, 0462/17, 0462/18a, 0462/2, 0462/3, 0462/4, 0463/1, 0904/a, 0904/b, 0905/, 0906/, 0907/, 0909/a, 0910/a, 0910/b, 0910/c, 0910/f, 0912/1a, 0912/1c, 0912/1d, 0912/2, 0917/2, 0918/, 0919/a, 0919/b, 0919/c, 0919/d, Bolhó 0100/, 054/11, 082/, 083/, 084/, 089/b, 089/g, Heresznye 056/1a, 056/1d, 057/1a, Komlósd 011/a, 011/c, 011/d, 011/f, 012/, 013/a, 013/b, 013/c, 04/1a, Péterhida 012/2, 035/1a, 035/1b, 035/1c, 035/1d, 035/1f, 038/a, 038/b, 040/, 076/1a, 076/1b, Vízvár 0178/1, 0179/1, 0185/, 0186/3	Babócsa 11D, 11R, 3EY, 8A, 8TI, 8TN 1, Barcs 71A, 71B, 71D, 71J, 71K, Barcs-Drávaszentos 5B, 5C, 5D, 5G, Barcs-Somogytárnóca 27H, 34C, 34J, 34M, 34TN 3, Bolhó 17B, 17E, 17EY 1, 22TN 2, Heresznye 3O, Komlósd 4N, Péterhida 1I, 3C, 3O, 7A, 7B, 7F, 7G, Vízvár 31TN 1

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (Ha)	Érintett hrsz.-ok	Érintett erdőrészek
KE 5	Degradált gyepek	231,27	Babócsa 0100/a, 0100/c, 0100/d, 0104/1a, 0104/1b, 0104/2a, 0104/2b, 0116/, 0120/2, 0121/, 0123/1, 0123/2a, 0126/1b, 0126/1c, 0137/, 0141/1, 0141/2a, 0141/2c, 0142/, 0143/1, 0143/3a, 0143/3b, 0151/, 0154/a, 0155/b, 0156/, 0163/10, 0163/11, 0163/12, 0163/13, 0163/14, 074/9a, 082/, 083/, 084/10a, 084/11a, 084/11c, 084/12, 084/13, 084/14, 084/5b, 084/9a, 085/, 086/1a, 086/1c, 086/1d, 086/2a, 086/3a, 090/1a, 090/2b, 099/, Barcs 010/a, 01134/a, 01134/c, 01136/1, 01136/2, 01137/a, 01138/, 01139/3a, 01139/4b, 01141/b, 01141/c, 01141/d, 01141/f, 01151/1, 01151/2, 01152/, 01153/a, 0463/1, 0463/2, 0604/a, 0604/b, 0604/c, 0643/, 0645/, 0646/, 0649/, 0650/, 0651/, 0652/, 0654/a, 0658/, 0660/a, 0661/, 0665/, 0671/, 0672/a, 0674/a, 0695/1a, 0695/1c, 0696/, 0697/, 0698/1a, 0698/1b, 0698/1c, 0698/1d, 0698/1f, 0698/1g, 0698/1h, 0698/1j, 0698/1k, 0698/1l, 0699/, 0701/, 0702/, 0904/a, 0905/, 0906/, 0914/, 0916/, 0917/2, Bélavár02/3a, 02/4a, 02/4b, 034/1, 038/a, 038/b, 039/, 040/, 044/, 049/, 050/, 051/, Bolhó 0100/, 0102/a, 0102/b, 0102/c, 0102/d, 04/, 048/2, 05/, 052/5, 052/6a, 052/6b, 052/6c, 053/, 054/11, 06/, 082/, 083/, 084/, 085/, 086/, 089/b, 089/c, 089/g, 089/j, 090/, 098/, 099/, Heresznye43587, 03/, 04/, 055/, 056/1a, 056/1b, 056/1c, 056/1d, 056/1g, 057/1a, 057/1b, 057/1c, 057/2, 058/1, Komlósd011/f, 011/h, 07/, 08/, Péterhida059/, 072/3a, 072/3b, 076/1b, 078/, 081/1, 081/6b, 087/, 092/a, 093/b, Vízvár0164/8c, 0169/4, 0170/1, 0173/1a, 0177/2, 0177/3, 0181/, 0182/, 0183/, 0186/3, 0191/, 0193/, 0196/10a, 0196/11b, 0196/12a, 043/1	Babócsa10B, 10D, 11CE 2, 11R, 11T, 11TN 1, 13A, 13TN, 14B, 14C, 14D, 14TI 1, 14TN, 15A, 15TN, 17A, 20E, 20F, 20TI 1, 20TI 2, 22TN, 7A, 7B, 7E, 8G, 9B, 9G, Barcs 48B, 48D, 48F, 48NY, 48TN 1, 48ÚT 1, 49B, 49D, 49NY, 49VF, 51C, 51G, 51H, 51NY 1, 51TN 2, 51TN 3, 51VF, 52A, 52B, 52D, 52F, 52TI 3, 52TN 1, 52ÚT 1, 52ÚT 2, 52VF 1, 52VF 2, 60A, 60E, 60TN, 62E, 62F, Barcs-Drávaszentes 5G, Barcs-Somogytarnóca 29CE, 29TI 2, 34E, 34F, Bélavár 11TI, 13A, 13TI, 14A, 14D, 14TI, 19NY, 19Y, 22A, 22TN 1, 27A, 27C, 27D, Bolhó 16TI, 17A, 17B, 17EY 1, 17EY 3, 19A, 1G, 1L, 20TN, 22B, 22CE 1, 22CE 2, 22TN 2, 22TN 3, Heresznye 3O, 4A, Komlósd 4CE, 4TI 1, Péterhida 3E, 3H, 3J, 3TI, 4Z, 6EY 1, Vízvár29H, 29K, 29L, 29TI 1, 29TI 3, 29TN 3, 30TI, 31C, 31D, 31TI, 32A, 32B, 32C, 32I, 32TI 2, 33CE 2, 33E, 33F, 33NY 1
KE 6	Vizes élőhelyek	219,23	Babócsa 0100/a, 0100/b, 0101/, 0110/, 0115/1a, 0115/1b, 0115/2, 0116/, 0121/, 0123/1, 0123/2a, 0123/3, 0124/, 0125/, 0126/1a, 0126/1b, 0126/1c, 0137/, 0143/1, 0143/3b, 0147/, 0163/19a, 0163/19b, 0163/4, 0163/5, 084/2, 085/, 087/, 088/a, 096/1, 096/2, 097/a, 098/2, 098/4, 099/, Barcs 01134/b, 01134/c, 01134/d, 01138/, 01139/3a, 01139/4a, 01139/4b, 01139/4c, 01139/4f, 01139/4g, 01139/4h, 01140/, 01141/g, 01146/1b, 01146/1c, 01148/1a, 01148/3, 01148/4, 01148/5, 01148/6, 01148/7, 01148/8, 01151/2, 01155/a, 01181/1c, 01181/1d, 01190/2b, 01190/2c, 01191/a, 01191/b, 01191/c, 0461/b, 0461/f, 0461/h, 0462/16a, 0462/16b, 0462/16c, 0462/16d, 0462/17, 0462/18a, 0462/18b, 0580/3, 0580/34, 0613/a, 0695/1a, 0695/1b, 0695/1c, 0904/a, 0905/, 0906/, 0909/a, 0910/a, 0910/f, 0912/1a, 0918/, 0919/a, Bélavár 014/, 015/, 016/a, 016/b, 017/1, 02/2a, 02/3a, 02/4a, 02/4b, 027/1, 027/2, 034/1, 034/2, 034/3, 036/, 037/, 038/b, 038/c, 039/, 04/a, 044/, 045/, 051/, 054/, 08/, Bolhó 02/, 03/, 04/, 05/, 052/5, 052/6a, 052/6b, 052/6c, 052/6d, 052/6f, 052/6g, 053/, 054/11, 056/a, 056/b, 057/, 07/, 092/, 094/2, 098/, 099/, Heresznye 43587, Komlósd 013/a, 04/1a, 05/, 07/, 09/, P Péterhida 43647, 010/1, 010/2, 010/3, 012/2, 014/, 015/b, 015/c, 015/d, 017/k, 035/1a, 035/1b, 035/1c, 056/, 074/, 076/1a, 076/1b, 076/1c, 08/, 081/3, 081/6b, 085/, 087/, 088/, 091/, 092/a, 092/b, Vízvár0164/7, 0166/9b, 0166/9d, 0170/1, 0171/1, 0172/1, 0173/1a, 0173/1b, 0175/, 0177/1, 0177/6, 0178/1, 0180/, 0181/, 0182/, 0186/2, 0189/, 0191/, 0196/10a, 0196/10c, 0196/11a, 0196/12a, 0196/12b, 0197/, 0202/, 0203/, 0205/1	Babócsa 11A, 11B, 11D, 11E, 11G, 11I, 11L, 11P, 11Q, 11S, 11T, 11TN 1, 11TN 2, 11U, 11VI, 12A, 12C, 12D, 12EY 1, 12EY 2, 13TN, 14A, 14CE 3, 14TI 2, 15TN, 17C, 20TN 2, 20TN 3, 3EY, 8A, 8C, 8H, 8J, 8NY, 8Q, 8TN 1, 8TN 2, 8TN 3, 8TN 5, Barcs 62A, 71A, 71K, Barcs-Somogytarnóca 21D, 21L, 21TI 2, 29P, 29TI 1, 34E, 34TN 2, 34TN 4, 34VI 4, Bélavár 13TI, 13TN 1, 19TN 4, 22E, 22H, 22K, 22TN 1, 22TN 2, 26H, 27A, 27C, 27VI, Bolhó 17EY 4, 18A, 18D, 20TN, 22A, Heresznye 4A, 4G, 4I, 4J, Komlósd 4G, 4TI 2, Péterhida 1D, 1G, 1H, 1K, 1TI, 1TN, 2A, 3A, 3C, 3F, 3H, 3J, 3K, 3N, 3O, 3P, 3TN 2, 3TN 3, 3TN 4, 7B, Vízvár 29C, 29D, 29F, 29G, 29L, 29M, 29TI 2, 29TI 4, 29TN 1, 29TN 2, 30A, 31D, 31TI, 31TN 2, 31TN 3, 32A, 32CE 2, 32D, 32E, 32F, 32G, 32H, 32L, 33A, 33F, 33L, 33TN, 34A, 34B, 34TI
KE 7	Kavicsátványok, pionír növényzettel borított parti zónák és leszakadó magasparkok	87,86	Babócsa 0109/, 0110/, 098/4, Barcs02/, 03/, 04/, 05/, 0631/, 0632/, Bolhó0100/, 04/, 082/, 097/, 099/, Drávagárdony 012/, Drávatamási 0139/1, 0139/2a, 0139/2b, 0139/2c, Heresznye 43587, 057/2, Vízvár 0164/5, 0164/8a, 0164/9, 0166/10, 0166/11, 0166/9a, 0167/3, 0169/7, 0169/8, 0170/3, 0176/4, 0176/5, 0176/6, 0177/1, 0177/14, 0186/4, 0187/2, 0187/3	Babócsa 22TN, 3EY, Barcs 52J, 52K, 52L, 52TN 2, Bolhó 19A, 22TN 2, Drávatamási 5D, 9J, Heresznye 4A, Vízvár 31A, 31E

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (Ha)	Érintett hrsz-ok	Érintett erdőrészletek
KE 8	Dráva és mellékágai	540,42	Babócsa0108/, 0109/, 0110/, 0121/, 0136/2a, 0136/2b, 0136/4, 0137/, 0141/2a, 0143/3b, 0144/, 0147/, 0151/, 0154/a, 0163/19a, 096/2, 097/a, 098/4, 099/, Barcs 01129/j, 01131/c, 01132/, 01136/1, 01136/2, 01137/f, 01139/4a, 01139/4b, 01139/4d, 01139/4g, 01139/4h, 01140/, 01147/, 02/, 03/, 04/, 0459/, 05/, 06/a, 0631/, 0634/, 0636/, 0642/a, 0642/c, 0643/, 0645/, 0647/, 0671/, 0674/a, 0695/1a, 0695/1c, 0696/, 0697/, 0698/1c, 0698/1h, 0698/1j, 0699/, 0702/, 0904/a, Bélavár015/, 024/1, 024/2, 025/, 028/1a, 028/1b, 034/1, 036/, 039/, 09/, Bolhó 0100/, 0101/, 0102/c, 0102/d 04/, 078/, 079/, 080/, 082/, 088/, 089/a,089/b, 094/2, 095/, 096/, 097/, 098/, 099/, Drávagárdony012/, 0138/, 0139/2a, 0139/2c, 095/, Heresznye43587, 03/, 04/, 052/11b, 052/3, 052/5, 052/9, 056/1f, 056/2, 057/2, 057/3, 058/2, Komlósd02/, 03/, 056/, Péterhida010/1, 013/, 014/, 015/a, 015/b, 015/d, 015/f, 016/, 017/k, 02/, 037/, 038/a, 038/b, 040/, 041/, 05/, 054/c, 056/, 057/, 058/, 059/, 080/, 083/, 09/, Vízvár0162/1a, 0162/2, 0163/1, 0163/2, 0164/5, 0164/9, 0166/10, 0166/11, 0166/12, 0166/9a, 0167/1, 0167/2, 0167/3, 0167/4, 0168/2, 0169/4, 0169/5, 0169/6, 0169/7, 0169/8, 0169/9, 0170/1, 0170/2, 0170/3, 0170/4, 0171/2, 0172/1, 0172/2, 0172/3, 0173/1a, 0173/2, 0173/3, 0174/1, 0174/2, 0176/3, 0176/5, 0177/1, 0177/12, 0177/2, 0178/1, 0178/2, 0179/1, 0179/2, 0185/, 0186/3, 0186/4, 0187/1, 0187/2, 0187/3, 0189/, 0191/, 0202/, 0203/, 0204/2	Babócsa 12D, 13TN, 14A, 1D, 1F, 1TN, 22TN, 2F, 2G, 2NY 3, 2TN, 3EY, 7A, 8C, 8E, 8F, 8G, 8H, 8TI, Barcs 51TN 1, 52A, 52J, 52K, 52L, 58A, 58TN 2, 60A, 71F, 71TN, 72CE, Bélavár 11TI, 23CE 3, Bolhó17EY 1, 17EY 4, 19A, 22A, 22CE 2, 22TN 1, 22TN 2, Drávatamási 5B, 5C, 9CE, 9J, Heresznye 4A, 4B, 4F, 5A, 5B, Komlósd 3B, Péterhida 1A, 1E, 1H, 1TI, 2B, 2J, 3K, 6A, 6EY 1, 6EY 2, 7B, Vízvár 28B, 29B, 29C, 29TN 3, 30A, 31A, 31C, 31TN 1, 32A, 32B, 32CE 3, 32H, 33A, 33L
KE 9	Holtágak és tavak	167,20	Barcs 010/a, 010/b, 010/c, 011/a, 011/b, 011/c, 01168/1, 01169/, 01170/, 01171/, 0452/a, 0452/b, 0452/c, 0452/d, 0452/f, 0452/g, 0453/, 0456/, 0457/34, 0608/6b, 0608/6c, 0608/6d, 0625/, 0626/, 0672/a, 0695/1a, 0695/1c, Bélavár 011/1, 014/, 015/, 016/a, 016/b, 018/3, 022/, 023/, 024/1, 028/1a, 028/1b, 029/, 031/, 038/c, 04/a, 04/b, 042/3, Bolhó 052/5, 052/6b, 052/6c, 052/6d, 052/6f, Péterhida 053/, 054/a, 054/c, 060/, 061/, Vízvár 0168/1, 0168/2, 0169/4, 0177/1, 0177/15, 0182/, 0188/, 0189/, 0190/, 0196/10a, 0201/, 0202/, 0203/	Barcs 52I, 60B, 62B, 62D, 62G, 62P, 70I, 70M, 70P, 70TN 1, 70TN 4, 72F, 72H, 72U, Barcs-Somogytarnóca 28A, 28K, 28L, 28M, Bélavár 16TN 1, 16ÚT, 22E, 22G, 22H, 22TN 2, 23B, 23CE 3, 27VI, Péterhida 5B, Vízvár31TN 3, 32A, 32B, 33A, 33L, 33TN
KE 10	Szántók	704,71	Babócsa 0100/a, 0100/c, 0100/d, 0100/f, 0101/, 0102/1, 0103/, 0104/1a, 0105/, 0106/1, 0106/2, 0107/, 0112/, 0114/, 0115/1a, 0115/1b, 0115/2, 0116/, 0118/, 0119/, 0120/1, 0120/2, 0121/, 0122/, 0123/1, 0123/2a, 0123/2b, 0137/, 0143/3a, 0143/3b, 0154/a, 0154/b, 0154/c, 084/11a, 090/1a, 090/1b, 090/2a, 090/2b, 091/a, 092/, 093/1a, 093/1b, 093/2, 093/3b, 094/, 095/, 096/1, 096/2, Barcs 01138/, 01139/3a, 01139/3c, 01139/3d, 01139/3f, 01139/4a, 01139/4b, 01140/, 01141/h, 01141/j, 01155/a, 01168/1, 01168/2, 01169/, 01170/, 01171/, 01184/2, 01186/, 01189/1a, 01189/2, 01191/c, 01192/a, 0580/3, 0580/34, 0580/4a, 0580/4b, 0583/, 0585/, 0608/6a, 0608/6b, 0608/6f, 0609/2, 0611/a, 0611/b, 0611/c, 0613/a, 0616/a, 0616/c, 0618/2, 0646/, 0649/, 0650/, 0658/, 0659/, 0660/a, 0660/b, 0666/, Bélavár 02/2a, 02/2b, 02/3a, 02/3b, 02/4a, 032/a, 032/c, 039/, 040/, Bolhó 0102/a, 057/, 058/, 067/a, 079/, 080/, 081/a, 081/c, 089/a, 089/c, 089/g, 090/, Heresznye 43587, Péterhida 014/, 015/a, 015/b, 015/d, 015/f, 059/, 060/, 061/, 088/, 089/, 090/, 091/, 092/a, Vízvár 0166/1, 0166/2, 0166/3, 0166/4, 0166/9a, 0166/9b, 0196/10a, 0196/11a, 0196/11b, 0196/12a, 0197/, 0201/	Babócsa 10M, 10S, 10V, 11C, 11P, 11VI, 12A, 12EY 2, 12G, 14A, 14B, 14C, 14CE 1, 14CE 4, 14E, 14TI 1, 14TN, 15B, 15TN, 17A, 17C, 7B, 7E, 8G, Barcs 48D, 48NY, 48TN 1, 48TN 2, 48ÚT 1, 48ÚT 2, 48VF, 51NY 1, 52B, 52TI 1, 52ÚT 1, 62A, 62B, 62C, 62H, 62O, 62P, 62Q, Barcs-Somogytarnóca 21D, 22E, 27H, 28M, 34TN 4, Bélavár 14K, 14TI, 22B, 22TN 1, 23TN 1, Bolhó 13A, 13I, 13O, 17EY 1, 1D, 1F, 1I, 3A, Heresznye 4A, Péterhida 1A, 1E, 3F, 3H, 3TN 3, 6A, 6C, Vízvár 32CE 1, 32CE 3, 32H, 33A, 33C, 33CE 2, 33F, 33TI, 33TN

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (Ha)	Érintett hrsz.-ok	Érintett erdőrészek
KE 11	Fás legelők	33,48	Babócsa 084/11a, 084/2, 088/a, 089/, 090/2a, 050/, Bolhó Péterhida 061/, 069/a, 069/b, 077/1a, 077/1b, 077/1c, 077/1d	Bolhó 18C, Péterhida 4A, 4B, 4D, 4E, 4P
KE 12	Babócsai Basa-kert	12,61	Babócsa 0154/a, 0154/b, 0154/c, 0155/a, 0155/b, 0155/c, 0155/d, 0155/f, 0161/, 03/, 0101/, 0102/1, 0102/2, 0103/, 0104/2a, 0105/, 0106/1, 0106/2, 0114/, 0115/1a, 0115/2, 0116/, 0118/, 0120/1, 0120/2, 0122/, 0123/1, 0123/2a, 0123/2b, 0126/1b, 0141/1, 0141/2a, 0141/2b, 0141/2c, 086/1c, 086/2c, 086/3a, 088/b, 090/2b, 091/a, 092/, 093/1a, 093/1b, 093/2, 093/3a, 093/3b, 094/, 095/, 096/2	Babócsa 7A, 7M, 7O, 10V, 11ÚT, 11V, 12EY 2, 12G, 14CE 3, 15B, 15TI, 21A, 9G
KE 13	Egyéb területek: utak, vasút, telephelyek, üzemek stb.	66,60	Barcs 011/a, 01136/2, 01141/b, 01141/d, 01145/, 01146/1c, 01147/, 01154/, 01186/, 015/, 017/, 018/, 02/, 021/, 022/, 027/1, 027/2, 028/, 0452/a, 0455/, 0461/b, 0461/c, 0462/1, 0463/1, 0464/, 0585/, 0608/6f, 0611/d, 0618/2, 0658/, 0659/, 0660/b, 0677/1, 0681/8, 0698/1g, 0698/1h, 0698/2, 0700/, 0701/, 0702/, 0912/1a, 0912/1c, 0915/, Bélavár 011/1, 014/, 015/, 016/a, 016/b, 0175/1b, 0175/1m, 0175/1n, 0175/2, 0175/3, 018/3, 018/4, 019/, 02/3a, 02/4a, 020/1, 020/2, 03/, 032/c, 04/a, 04/b, 040/, 041/, 042/2, 042/3, 042/4, 044/, 045/, 047/, 048/, 054/, 06/, 07/, Bolhó 04/, 052/5, 078/, 079/, 08/18a, 08/18b, 080/, 081/a, 089/g, 090/, Komlósd 02/, 03/, 04/1b, Péterhida 43647, 43648, 43649, 43650, 014/, 035/1c, 035/1d, 035/1f, 05/, 059/, 06/, 060/, 061/, 069/a, 069/c, 070/1, 070/2, 070/3, 071/, 077/1a, 08/, 080/, 082/, 083/, 084/, 085/, 086/, 087/, 088/, 09/, 091/, 092/a, Vízvár0162/1a, 0163/1, 0164/8f, 0164/9, 0166/9a, 0167/1, 0169/4, 0169/6, 0177/1, 0188/, 0189/, 0191/, 0192/, 0195/, 0196/10a, 0196/11b, 0196/12a, 0196/2, 0196/8, 0199/, 0200/, 0203/, 043/1	Barcs 48TI, 48TN 1, 48TN 2, 48ÚT 1, 48VF, 63A, 70H 1, 70K, 70M, 71K, 72A, 72F, 72O, 72P, 72Q, Barcs-Somogytarnóca 29Q, 29TN 3, Bélavár 11NY, 12A, 12B, 12ÚT, 15B, 15ÉP, 15NY 2, 15TN, 15ÚT, 16A, 16C, 16D, 16ÚT, 17A, 19P, 22A, 22B, 22E, 22G, 22H, 22TN 2, 23A, 23B, 23CE 1, 23TN 1, 26A, 28A, Bolhó 17EY 1, 17EY 4, 1H, Komlósd 4H, 4J, Péterhida 2B, 2J, 3A, 3G, 3H, 3K, 3TN 3, 4A, 4C, 4N, 6EY 1, 7A, Vízvár 32A, 32B, 32CE 3, 32J, 32K, 32TI 1, 33D, 33H, 33J, 33K, 33L, 33NY 1

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület 95,84%-a része a Duna-Dráva Nemzeti Parknak (6014 ha, melyből 1951,5 ha fokozottan védett. Védetté nyilvánította a 7/1996. (IV. 17.) KTM rendelet.)

A tervezési területből 12,6 ha a Babócsai Basakert Természetvédelmi Területre esik, mely területre a 34/2007. (X. 18.) KvVM rendelet vonatkozik a Babócsai Basakert természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról és természetvédelmi kezeléséről.

A tervezési területen „ex lege” védettséget élvező terület a Nagybók elnevezésű 41 ha kiterjedésű láp (Barcs 015, 016/2, 024, 0452, 0453, 0454, 0455, 0456, 0457/12, 0457/23, 0457/24, 0457/25, 0457/26, 0457/29, 0457/30, 0457/31, 0457/34, 0457/35, 0457/36, 0471, 0472/2).

97,01%-os az átfedés a HUDD10002 Nyugat-Dráva különleges madárvédelmi területtel.

A tervezési terület része a Mura-Dráva-Duna Bioszférarezervátumnak és a Nemzeti Ökológiai Hálózat magterületének.

A terület jelentős része (78%-a) állami tulajdonban van, a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt., a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (DDVIZIG) és a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, (DDNPI) vagyongazdálkodók. A fennmaradó területeken főként mezőgazdasági szövetkezetek és önkormányzatok gazdálkodnak, csupán 2,6% a magánkézben levő területek aránya.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végeztével – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. és 2022. évre átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2023-tól indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírás csoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítás) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területet érintő élőhelymegőrzés szempontjából releváns támogatások

VP4-4.4.1-16 Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások

VP4-4.4.2.1-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése

VP4-4.4.2.2-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vizes élőhely létrehozása, fejlesztése

VP4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés

VP4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés VP4-12.1.1-16 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

VP4-13.2.1.-16 - Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések

VP4-15.2.1.1-16 Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése

VP4-15.2.1.2-17 Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése

VP4-16.5.1-17 A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat együttműködései

VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása

VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása VP5-8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

VP-5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Jelenleg a Natura 2000 gyepterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (láprét, vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások nem tesznek lehetővé kellő differenciálást az eltérő gyepterületek élőhelytípusok között. A fenntartási terveknek ezért is fontos feladata a konkrét helyi adottságok figyelembevételével meghatározott javaslat rendszer kidolgozása. Fontos, hogy ezen konkrét javaslatok mielőbb beépítésre kerüljenek a

támogatási rendszerbe, mivel az érvényes kezelési tervvel nem rendelkező védett területek és a nem védett Natura 2000 gyepterületek a támogatási rendszerből kiszorulhatnak, vagy a természetvédelmi céloknak nem megfelelő kezelésben részesülhetnek, amennyiben a természetvédelmi célok elérése rendszeres kaszálást vagy legeltetést nem igényel. Így adott esetben pont azok a területek nem számíthatnak támogatásra, amelyek (a természeti értékek megóvása érdekében) gazdaságilag nem hasznosíthatók. Javasolt megteremteni a terület érintetlenül hagyásának lehetőségét, úgy hogy a gazdálkodók érdeklétté váljanak a háborítatlan, gazdaságilag nem hasznosított területek megőrzésében. A mezőgazdasági művelés alatt álló területek tekintetében a Natura 2000 területeken kívül is sürgős és nélkülözhetetlen a kistáblás művelésre, a vegyszermentes mezsgyék, a kártevők elleni védekezésben is jelentős szerepet betöltő madarak és beporzó szervezetek számára megfelelő élőhelyfoltok megőrzésére, illetve helyreállítására ösztönző intézkedések bevezetése.

Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi támogatási rendszer szinte kizárólag magánerdőgazdálkodók számára elérhető. Ennek következtében a területen legnagyobb arányban előforduló állami tulajdonú erdőkben a Natura 2000 elvárásokkal összhangban levő természetvédelmi célok érvényesítéséhez szükséges rendszeres anyagi támogatás nem igényelhető, csak pályázati úton szerezhető eseti támogatás. Szükséges lenne ezért olyan támogatási konstrukciókat is kidolgozni, amelyek az állami erdők természetvédelmi szemléletű kezelését is ösztönzik. A magánerdők esetében a kompenzáció akkor lehetne eredményes, ha mértéke a pusztán gazdasági szempontú hasznosításból származó nyereséggel összevethető lenne, valamint ha a jogosultság feltételrendszere a jelenleginél pontosabban, területspecifikusan lenne meghatározva.

3.3.2. Pályázatok

Az „*Élőhelyrekonstrukciók a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területén*” című KEOP projekt segítségével a drávaszentesi mocsárréten, a Komlósi-Rinya és a Gyöngyös-patak torkolatánál vízviszatarást szolgáló zsilip, valamint további 8 kisebb műtárgy épült a korábban létesített lecsapoló-árkokra, aminek köszönhetően a mocsárrétnek jelentősen javult a vízháztartása, mivel a területről nem folyik el ellenőrizetlenül a víz. Egy korábban szántó művelési ágú területen tereprendezés (vizes öblözetek és kisebb magaslatok kialakítása), és gyepesítés történt, utóbbi összesen 30 hektáron

A „*Kisvízfolyások természetességének javítása, oldalirányú átjárhatóság fejlesztése: a babócsai Bika-rét vízutánpótlásának biztosítása a Rinya-patakból történő vízkivezetéssel*” című KEHOP projekt fő eleme a Babócsa község határában található Bika-rét vízutánpótlásának biztosítása volt a Rinya-patakból történő vízkivezetéssel, s ezzel együtt a mocsárrét és a keményfás ligeterdő élőhelyek vízháztartásának javítása.

Az Európai Unió LIFE támogatásával egy élőhelyrevitalizációs projekt valósult meg a barcsi Ó-Dráva területén. Az Ó-Dráva egy hozzávetőlegesen 12 km hosszú balparti holtág, amit hosszában metsz ketté a Magyar-Horvát államhatár. A Dráva jelentős medereróziója miatt a holtág jelenleg a Drávánál magasabb térszínen helyezkedik el, a víz pedig a Dráva irányába

távozik. A projekt keretében a megfelelő vízmennyiség visszatartása érdekében egy vízvisszatartó fenékküszöb épült, a vízpótlást pedig egy csatorna kialakításával sikerült javítani a Dráva és a holtág felső szakasza közt. A terület természetvédelmi állapotának javítása érdekében emellett számos régi, rossz állapotú horgászstég elbontása vagy felújítása is megtörtént, valamint kialakításra került egy Natura 2000 információs pont és egy tanösvény.

A „Water and Life for Drava and Vuka” című IPA pályázat keretében 2013-ban élőhelyrehabilitációs céllal megbontásra került a Drávatamási-felső és a Drávatamási-alsó mellékág mederelzáró kövezése.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

A célcsoportok elérésére alkalmas kommunikációs elemeket a tervezési munkához, és a kommunikáció céljaihoz igazodva választottuk ki, alkalmazkodva koronavírus járvány miatti korlátozások következtében beszűkült lehetőségekhez.

Az egyeztetés több szakaszban történt. A terület legnagyobb erdő- és vadgazdálkodója számára biztosítottuk az előzetes egyeztetés lehetőségét a terv készítésekor. A SEFAG Zrt. számára a fenntartási tervet, a megalapozó dokumentációt, valamint az élőhelytérképet, a kezelési egységek térképét és a jelölő élőhelyek térképét is rendelkezésre bocsátottuk szerkeszthető formátumban.

A kiválasztott célcsoportok elérése érdekében az érintett államigazgatási szervek és hatóságok, önkormányzatok, tulajdonosok, gazdálkodók, területhasználók, gazdálkodói érdekképviselői szervek, civil szervezetek hivatali kapun keresztül, postai úton és/vagy e-mailben kaptak értesítést az egyeztetési dokumentációval kapcsolatban, melyet nyilvánosan hozzáférhetővé tettünk a Duna-Dráva Nemzet Park Igazgatóság honlapján elektronikus formában. A fenntartási terv, és az egyeztetésről szóló hirdetmény közzé lett téve valamennyi érintett önkormányzat és a DDNPI honlapján.

A koronavírus terjedése miatt bevezetett korlátozásokra tekintettel, a tömeges megbetegedést okozó humán járvány megelőzése érdekében a fenntartási terv nyilvános fórumon való bemutatására és megvitatására nem került sor, a véleményezési eljárás lefolytatása személyes találkozókkal nélkül zajlott. A személyes egyeztetés és információnyújtás érdekében ügyintézőnk telefonos elérhetőségét biztosítottuk az érdekeltek számára.

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Weboldal feltöltése aktuális információkkal, és az egyeztetési dokumentumokkal. A terv a Duna-Dráva Nemzet Park Igazgatóság honlapján volt elérhető letölthető pdf formátumban.

Érintettek tájékoztatása levélben, hivatali kapun, postai úton vagy e-mailben történő megkereséssel: a következő fejezetben felsorolt címzettek számára értesítést küldtünk az egyeztetés megindításáról, illetve kértük az érintettek véleményét. Az értesítésben szerepelt az elkészült anyag internetes elérhetősége is. (31 db értesítés)

Önkormányzati közzététellel is hozzáférhetővé tettük az egyeztetési dokumentációt, és az egyeztetésről szóló tájékoztatót. Az érintett önkormányzatok a honlapjukon tették közzé a fenntartási terv tervezetét. (10 db önkormányzat érintett)

Egyeztető tárgyalást és terepbejárást nem tartottunk, a koronavírus terjedése miatt bevezetett korlátozásokra tekintettel, a tömeges megbetegedést okozó humán járvány megelőzése érdekében a fenntartási terv nyilvános fórumon való bemutatására és megvitatására nem került sor.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszköz	Érintett célcsoport	kommunikáció címzettje	időpont	levelek, e-mailek, résztvevők száma
írásos értesítés	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező államigazgatási szerv, hatóság	Somogy Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Természetvédelmi Osztály	31 db értesítés megküldése: 2020.04.28.	3 db írásos vélemény
		Somogy Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Erdészeti Osztály		
		Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság		
		Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság		
	önkormányzatok	Babócsa Község Önkormányzata		
		Barcs Város Önkormányzata		
		Bélavár Község Önkormányzata		
		Bolhó Község Önkormányzata		
		Drávagárdony Község Önkormányzata		
		Drávatamási Község Önkormányzata		
		Heresznye Község Önkormányzata		
		Komlósd Község Önkormányzata		
		Péterhida Község Önkormányzata		
	Vízvár Község Önkormányzata			
	érdekképviselői szerv	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Somogy Megyei Igazgatóság		
	vagyonkezelő, erdőgazdálkodó és vadászatra jogosult szervezet	SEFAG Zrt.		
	vagyonkezelő	MÁV Zrt.		
	tulajdonos	magántulajdonosok		
	halgazdálkodásra jogosult szervezet	Horgász Egyesületek Somogy Megyei Szövetsége		
		Barcs és Vidéke Horgászegyesület - Vízkészítő Egyesület		
Bélavári Nagybányató Sport- és Horgászegyesület				

		Bélavári Szabadidő, Sport és Sporthorgász Egyesület		
	vadászatra jogosult szervezet	Dráva-Völgye Vadásztársaság		
		Darány és Térsége Vadásztársaság		
		Dráva 2017 Vadásztársaság		
		Rigóci Baráti Vadásztársaság		
	természetvédelmi célú civil szervezet	Dráva Szövetség		
honlapon való közzététel	-	minden érdeklődő	2020.	

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervezetekkel

Vélemény adó érintett szervezet/személy és a véleményezés időpontja	Vélemény	Vélemény kezelése, indoklás
SEFAG Zrt. (2020.06.28)	1. A 2. kezelési egység elnevezése: „kezelt, féltermészetes erdők” az Erdőtörvényben nem szereplő kategória, szükségesnek tartják a definiálást, illetve a jogi kategóriáknak való megfeleltetését.	1. A kezelési egységek lehatárolása a tervezési terület élőhelytípusai, illetve azok természetességi állapota és a kialakult gazdálkodási módok alapján történt. A kezelési egységek határai az élőhely foltokat követik, nem telekhatárokat vagy erdőrészlet-határokat, ezért nem rögzítettek, az élőhelyfoltok esetleges átalakulásával vagy vándorlásával együtt rugalmas módosításuk szükséges. Az Erdőtörvény kategóriarendszerei és a természetvédelmi szempontú élőhelyosztályozás nem minden esetben feleltethetők meg egymásnak. Az erdőtörvény jogi kategóriáinak való megfeleltetést a fenntartási tervek céljának eléréséhez nem tartjuk feltétlenül szükségesnek, illetve a lehatárolás metodikája miatt technikailag nem kivitelezhető.

	<p>2. Jelzi, hogy komoly akadályt jelenthetnek a fokozottan védett madarak fészkeinek védőzónáiban javasolt korlátozások.</p> <p>3. A származék erdőkben kérdésesnek tartja, hogy a tarvágás mellőzésével javítható-e azok természetessége.</p> <p>4. Idegenhonos és jellegtelen ültetések esetében a gyengébb termőhelyeken mérlegelni szükséges a gazdasági szempontok előtérbe helyezését és az akác,</p>	<p>A terület leírását a 3.2.1 fejezet KE-2 b) pontja tartalmazza, lehatárolását pedig a térképmelléletek.</p> <p>2. A fokozottan védett madarak védelme kiemelt fontosságú cél, mely elé semmiféle gazdasági érdek nem helyezhető. Az ismert fészkek védőzónájában a jelenlegi gyakorlat szerint is érvényben vannak a javasolt korlátozások. A NPI és az erdészetek között folyamatos a kommunikáció, az új fészkekről (vagy fészkek megszűnéséről) az erdészeteket és a hatóságokat is tájékoztatja az NPI. A javaslatot részben átfogalmaztuk az észrevétel nyomán.</p> <p>3. A származék erdők természetvédelmi-ökológiai szempontból sok esetben természetközeli állapotúnak minősíthetők, így a tarvágással értékes élőhelyek pusztulnak el. (Pl.: A kialakult erdőtervezési gyakorlat származék erdő kategóriába sorol minden sarjeredetű állományt, természetvédelmi szempontból ez nem indokolt.) Természetközeli fahasználat mellett a letermelt állományok regenerálására is jobb az esélyek. Meglátásunk szerint a területen a származék erdők sok esetben szerkezetükben alkalmasak lennének a természetes felújításra.</p> <p>4. A terület csaknem 96%-ban átfed a Duna-Dráva Nemzeti Park védett területeivel. A Természetvédelmi törvény 33. § b) pontja értelmében védett területen erdőfelújítást a</p>
--	--	---

	<p>vagy más homogén ültetvények létjogosultságát.</p> <p>5. Az akácnak a sarjazóképesség csökkenése miatti, gazdasági vágáskornál későbbi letermelését nem támogatja, mivel a szerkezetátalakítás költségei ez még tovább növelné.</p>	<p>termőhelynek megfelelő őshonos fajokkal kell végezni. A tervet az észrevétel alapján módosítottuk, de a nemzeti parki területeken továbbra is javasoljuk az idegenhonos faállományok szerkezetátalakítását honos fafajú állományokká.</p> <p>5. A tervet a javaslatnak megfelelően módosítottuk, a kérdéses részt töröltük a kezelési javaslatok közül.</p>
MÁV Zrt. (2020.06.15)	Tájékoztat a pályakarbantartás érdekében rendszeresen végzett beavatkozásokról és az ennek során alkalmazott vegyszerekről.	Az információk alapján a terv módosítása nem szükséges.
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (2020.06.08)	Felhívja a figyelmet, hogy a halgazdálkodási vízterületek felsorolásában tévesen szerepelnek a Bélavár II. bányatavak.	A tervet módosítottuk a javaslatnak megfelelően.

4. Natura 2000 fenntartási tervet jóváhagyó nyilatkozat

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUDD20056 Közép-Dráva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUDD20056 Közép-Dráva Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan
természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. május „12.”